

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Διοίκησης
Επιχειρήσεων

Μεταπτυχιακή Διατριβή

Νέες Τάσεις και Περιορισμοί στη Βιομηχανική Συνεργασία
σε Συμβάσεις Αεροδιαστημικής και Άμυνας

Χαράλαμπος Παναγόπουλος

Επιβλέπων Καθηγητής
Εμμανουήλ Μαμαντζάκης

Μάιος 2020

**Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Διοίκησης
Επιχειρήσεων**

Μεταπτυχιακή Διατριβή

**Νέες Τάσεις και Περιορισμοί στη Βιομηχανική Συνεργασία
σε Συμβάσεις Αεροδιαστημικής και Άμυνας**

Χαράλαμπος Παναγόπουλος

**Επιβλέπων Καθηγητής
Εμμανουήλ Μαμαντζάκης**

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή υποβλήθηκε προς μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων από τη Σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Μάιος 2020

ΛΕΥΚΗ ΣΕΛΙΔΑ

Περίληψη

Η παρούσα διατριβή αποσκοπεί στην –κατά το δυνατόν- μεγαλύτερη κατανόηση του θεσμού των Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων (ΑΩ) και Βιομηχανικής Συνεργασίας (ΒΣ) και την ανάδειξη των δυνατοτήτων που παρέχει με την αξιοποίησή του ως πολύτιμου εργαλείου για την Ελλάδα, αφ' ενός στη μεγιστοποίηση του ελέγχου που θα μπορεί να ασκήσει στην εφοδιαστική αλυσίδα Αμυντικού Υλικού (ΑΥ) και αφ' ετέρου, στην προσπάθεια της οικονομικής ανάπτυξης (τόσο σε Εθνικό, όσο και σε Περιφερειακό επίπεδο), ιδιαίτερα ύστερα και από την περίοδο της Οικονομικής Κρίσης. Μέσω της έρευνας αυτής επιδιώκεται η τροφοδότηση της Ακαδημαϊκής Κοινότητας με όλα εκείνα τα απαραίτητα στοιχεία, ώστε να διαμορφωθεί κοινή μεθοδολογία διαχείρισης προγραμμάτων Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων.

Η έρευνα που διεξήχθη ακολούθησε βηματικό τρόπο, ήτοι: Ανάλυση Παρελθούσης Κατάστασης, Μελέτη Τρεχουσών Συνθηκών, Εκτίμηση Μελλοντικών Εξελίξεων. Επίσης, αξιολογήθηκαν αλλαγές και τάσεις στο γενικότερο περιβάλλον, ενώ αξιολογήθηκε η επίδραση που είχαν (και έχουν) τα ΑΩ στην ανάπτυξη μιας χώρας, εξετάζοντας το τουρκικό παράδειγμα. Μετά ταύτα, εξετάστηκε η Ελληνική Αμυντική Βιομηχανία (ΕΑΒΙ) και πως έχουν επιδράσει τα ΑΩ σε αυτή. Τέλος, έγινε προσπάθεια Συγκριτικής Προτυποποίησης (Benchmark) επιτυχούς εφαρμογής των μεθόδων που χρησιμοποιούν άλλες χώρες (Τουρκία, Ταϊβάν, Ομάν).

Συμπερασματικά διαπιστώνεται ότι, ο θεσμός των ΑΩ/ΒΣ μπορεί να αποτελέσει σημαντικότατο εργαλείο στην ενίσχυση της ΕΑΒΙ και, ως εκ τούτου, πρέπει να αναμορφωθεί και να ενισχυθεί, ώστε η Ελλάδα να μπορέσει να επιταχύνει την ανάπτυξή της, τόσο οικονομικά, όσο και σε όρους τεχνογνωσίας – τεχνολογίας.

Summary

The present dissertation aims at - as far as possible - a greater understanding of the institution of Offsets Benefits (OB) and Industrial Cooperation (IC) and highlighting the possibilities it provides by using it as a valuable tool for Greece, on the one hand to maximise of the control that it will be able to exercise in the supply chain of Defense Material (DM) and on the other hand, in the effort of economic development and growth (both at National and Regional level), especially in the aftermath of the Economic Crisis. This research seeks to provide the Academic Community with all the necessary information to develop a common methodology for the management of Compensation Benefits.

The research was conducted in a step-by-step manner, namely: Analysis of the Past Status, Study of Current Conditions, Assessment of Future Developments. Changes and trends in the general environment were also assessed, while the impact that OBs had (and still have) on the development of a country was assessed, by examining the Turkish paradigm. After that, the Hellenic Defense Industry (HDI) was examined and how the OBs have affected it. Finally, an attempt on a benchmarking comparison was made, against the methodology of OBs implementation from other countries (Turkey, Taiwan, Oman).

In conclusion, it is found that the institution of OB / IC can be a very important tool in strengthening HDI and, therefore, must be reformed and strengthened so that Greece can accelerate its development, both economically and in terms of know-how - technology.

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ πολύ το Δόκτορα κύριο Αθανάσιο Πότση, ο οποίος με ενέπνευσε και με ενθάρρυνε στην ανάπτυξη αυτού του θέματος. Οι παραινήσεις του, αλλά και οι κατευθύνσεις που μου έδωσε υπήρξαν καθοριστικές.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλονται επίσης στους αγαπητούς συναδέλφους κυρία Gabriella Solaini και κύριο Αρσένιο Μελά, οι οποίοι με βοήθησαν στη συλλογή πολύτιμων πληροφοριών που καθόρισαν σε σημαντικό βαθμό τα συμπεράσματα της διατριβής αυτής.

Τέλος, θέλω να ευχαριστήσω την αγαπημένη μου σύζυγο Μίνα, για την υπομονή της και την αμέριστη συμπαράσταση που μου έδειξε, ξενυχτώντας –πολλές φορές- μαζί μου τις ώρες της μελέτης και της εκπόνησης της διατριβής.

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	iii
Summary.....	iv
Ευχαριστίες.....	v
Κεφάλαιο 1 Εισαγωγή.....	1
1.1 Προσδιορισμός του προβλήματος - Αντικείμενο και ερευνητικά ερωτήματα της διατριβής.....	1
1.2 Σχετική διεθνής εμπειρία.....	3
1.3 Σκοπός διατριβής.....	4
1.4 Θέση διατριβής.....	4
1.5 Περιορισμοί στην εκπόνηση της διατριβής.....	4
1.6 Γενική μεθοδολογία.....	5
1.7 Συνοπτική παρουσίαση ενοτήτων.....	5
Κεφάλαιο 2 Η έννοια των Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων (ΑΩ) και της Βιομηχανικής Συνεργασίας (ΒΣ).....	7
2.1 Γενικά.....	7
2.2 Κατηγορίες ΑΩ.....	8
2.3 Τύποι συναλλαγών ΑΩ.....	10
Κεφάλαιο 3 Χαρακτηριστικά και τάσεις του πλαισίου εφαρμογής ΑΩ.....	13
3.1 Τυπικές πλευρές των Κανονισμών εφαρμογής ΑΩ.....	13
3.2 Προβλέψεις «Αιτιότητας» και «Επαύξεσης».....	15
3.3 Εφαρμογή ΑΩ ανά γεωγραφική περιοχή.....	16
3.3.1 Ευρωπαϊκή Ένωση.....	16
3.3.2 Αμερική.....	19
3.3.3 Αφρική.....	20
3.3.4 Χώρες του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου (ΣΣΚ).....	21
3.3.5 Ασία.....	21
3.3.6 Ωκεανία.....	22
Κεφάλαιο 4 Η Διεθνής Συμφωνία Δημοσίων Συμβάσεων και η σχέση της με τα ΑΩ24	
Κεφάλαιο 5 Σύγκριση Εφαρμογής ΑΩ: Τάσεις και χαρακτηριστικά εφαρμοζόμενων πολιτικών 28	
5.1 Καναδάς.....	31
5.2 Περού.....	32

5.3	Φινλανδία.....	33
5.4	Ελβετία.....	34
5.5	Τουρκία	35
5.6	Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (ΗΑΕ).....	36
5.7	Ταϊβάν	37
5.8	Ν. Κορέα	38
5.9	Ινδία.....	39
Κεφάλαιο 6	Η αξία των ΑΩ.....	40
Κεφάλαιο 7	Κύκλος Ζωής ενός Προγράμματος ΑΩ	43
7.1.1	Φάση διαπραγμάτευσης.....	44
7.1.2	Φάση υλοποίησης.....	45
7.1.3	Φάση μετά την υλοποίηση	46
Κεφάλαιο 8	Προκλήσεις κατά την εφαρμογή ΑΩ	47
Κεφάλαιο 9	Περιπτωσιολογική μελέτη επιτυχούς εφαρμογής πολιτικών ΑΩ/ΒΣ στην Τουρκία 49	
Κεφάλαιο 10	Η ανάπτυξη του T-50 ως παράδειγμα επιτυχούς προγράμματος ΑΩ... 55	
Κεφάλαιο 11	Τα ΑΩ ως μοχλός Ανάπτυξης.....	57
11.1	Η Επίδραση των ΑΩ στην Εθνική Οικονομία	57
11.2	Οφέλη και ευκαιρίες για την Τοπική Βιομηχανία.....	58
11.2.1	Μεταφορά Τεχνολογίας στην τοπική οικονομία.....	59
11.2.2	Παροχή υποστήριξης σε προωθητικές προσπάθειες	59
11.2.3	Δημιουργία ευκαιριών για συν-ανάπτυξη ή/και συμπαραγωγή	59
11.2.4	Επένδυση σε τοπικές εταιρείες	60
11.2.5	Ευκαιρίες υποκατασκευαστικού έργου	60
11.2.6	Εκσυγχρονισμός μεθόδων και διαδικασιών παραγωγής	61
11.2.7	Δημιουργία ευκαιριών εξαγωγής τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών.....	61
11.2.8	Υποστήριξη της επαγγελματικής κατάρτισης και ενίσχυση της απασχόλησης	62
11.2.9	Ένταξη των τοπικών εταιρειών σε διεθνείς αλυσίδες εφοδιασμού	62
11.3	Ευκαιρίες για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	62
Κεφάλαιο 12	Η Ελληνική Αμυντική Βιομηχανία (EABI) και η σχέση της με τα ΑΩ	65
12.1	Η Ελληνική Αμυντική Βιομηχανία (EABI)	65
12.2	Σύντομη αξιολόγηση της επίδρασης των ΑΩ στην EABI	67
Κεφάλαιο 13	Αξιολόγηση των Προγραμμάτων ΑΩ/ΒΣ.....	70

13.1	Διαδικασίες αξιολόγησης Προγραμμάτων ΑΩ/ΒΣ ανά τον Κόσμο	70
13.1.1	Τουρκία	72
13.1.2	Ταϊβάν	74
13.1.3	Ομάν.....	78
13.2	Βέλτιστες Πρακτικές.....	79
Κεφάλαιο 14 Επίλογος.....		81
Γλωσσάριο.....		85
Βιβλιογραφία.....		86
Παράρτημα Α Περιπτώσεις ΑΩ από διάφορα Κράτη		94
A.1	Ελβετία: νέο βήμα για το πρόγραμμα Air2030.....	94
A.2	AW1211 Πολωνικό μνημόνιο αντιστάθμισης: Υπογράφηκαν μνημόνια αντιστάθμισης με τέσσερις μεγάλες εταιρείες πολωνικής βιομηχανίας.....	96
A.3	Η Thales βραβεύεται από το Μαλαισιανό Υπουργείο Άμυνας για το πλέον εξαιρέτο πρόγραμμα Βιομηχανικής Συνεργασίας.....	100
A.4	Απόφαση υπέρ της Ολλανδίας και της Δανίας για την παραβίαση Κανόνων της ΕΚ 102	
A.5	Ο ηγέτης της Κυβέρνησης Συνεργασίας της Αυστρίας διάκειται θετικά στην επαναφορά των ΑΩ.....	104
Παράρτημα Β Κατάλογος Εταιρειών Ελληνικής Αμυντικής Βιομηχανίας (EABI) ..		108
Παράρτημα Γ Προτεραιοποίηση Προγραμμάτων Βιομηχανικής Συνεργασίας – Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων της Ταϊβάν.....		112

Ευρετήριο Πινάκων

Πίνακας 1.	Ελάχιστο όριο εφαρμογής ΑΩ σε Αμυντικές Προμήθειες.....	29
Πίνακας 2.	Ποσοστά επίτευξης ΑΩ σε Αμυντικές Προμήθειες.....	30
Πίνακας 3.	Πρόβλεψη ποσοστιαίας μεταβολής για αύξηση απαιτήσεων εκτέλεσης ΑΩ ανά τον Κόσμο (Προσαρμοσμένη προβολή εκτιμήσεων έκθεσης Frost & Sullivan (Lineberger 2019, 1-34)).....	41
Πίνακας 4.	Υπολογισμός Προγράμματος Διεθνούς Συνεργασίας της Ταϊβάν (προσαρμογή από στοιχεία στην ιστοσελίδα του Γραφείου Προγραμμάτων Διεθνούς Συνεργασίας της Ταϊβάν - ICPO)	78
Πίνακας 5.	Προσαρμοσμένος Πίνακας Ελληνικών Εταιρειών Αμυντικής Βιομηχανίας, όπως προκύπτει από τον επίσημο Κατάλογο της ΓΔΑΕΕ για το 2019.....	111

Πίνακας 6. Κατάλογος Κύριων Προτεραιοτήτων Προγραμμάτων Διεθνούς Βιομηχανικής Συνεργασίας (Τροποποίηση: Μον 30, 2019) του Γραφείου Προγραμμάτων Διεθνούς Συνεργασίας της Ταϊβάν.....	116
---	-----

Ευρετήριο Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1. Παγκόσμιες στρατιωτικές δαπάνες, ανά περιοχή, 1989-2019. Δεδομένα και γραφικά: SIPRI.....	2
Διάγραμμα 2. Αποτύπωση Κατανομής Άμεσων, Έμμεσων και Μικτών ΑΩ αμερικανικών εταιρειών (προσαρμογή από δεδομένα (U.S. Department of Commerce Bureau of Industry and Security 2019)).....	9
Διάγραμμα 3. Εξέλιξη τουρκικών αμυντικών δαπανών περιόδου 1985 - 2019 σε εκατ. Δολάρια ΗΠΑ (Προσαρμογή από δεδομένα SIPRI (2020)).....	50
Διάγραμμα 4. Τουρκικές αμυντικές δαπάνες, ως ποσοστό επί του ΑΕΠ για την περίοδο 1985-2019 (Προσαρμογή από δεδομένα SIPRI (2020)).....	50
Διάγραμμα 5. Συμμετοχή Τούρκων Πολιτών στην Εκπαίδευση (Δεδομένα από ιστοσελίδα Statista (2020))	51
Διάγραμμα 6. Τουρκικές εξαγωγές, ως ποσοστό επί του ΑΕΠ, για την περίοδο 1985-2018 (προσαρμογή δεδομένων από Παγκόσμια Τράπεζα (2020α))	52
Διάγραμμα 7. Ανάπτυξη τουρκικής παραγωγής 1960-2017 (Προσαρμογή από στοιχεία Παγκόσμιας Τράπεζας (2020β)).....	53
Διάγραμμα 8. Ανάλυση SWOT της τουρκικής αμυντικής βιομηχανίας (Προσαρμογή από στοιχεία (WISNIEWSKI 2015))	54
Διάγραμμα 9. Προσαρμοσμένα δεδομένα από τον κατάλογο EABI της ΓΔΑΕΕ, για την απασχόληση.....	66
Διάγραμμα 10. Μικτός Κύκλος Εργασιών EABI. Προσαρμογή στοιχείων από Κατάλογο ΓΔΑΕΕ για την EABI	66

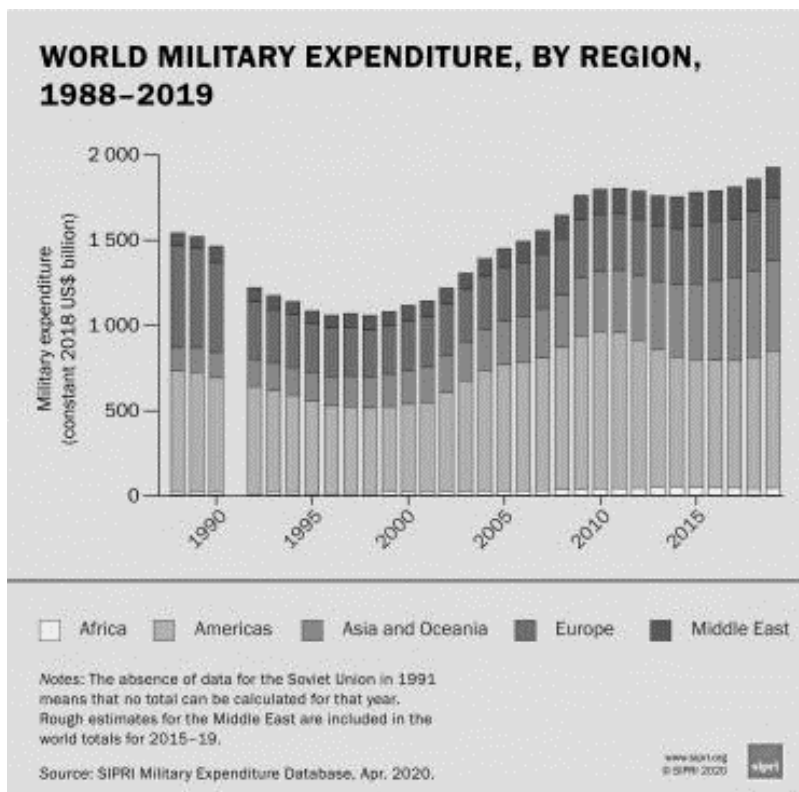
Κεφάλαιο 1

Εισαγωγή

1.1 Προσδιορισμός του προβλήματος - Αντικείμενο και ερευνητικά ερωτήματα της διατριβής

Η κατάρρευση του Συμφώνου της Βαρσοβίας και της Σοβιετικής Ένωσης στις αρχές της δεκαετίας του 1990 δημιούργησε την προσδοκία της ειρήνευσης σε παγκόσμιο επίπεδο. Μάλιστα, θεωρητικές προσεγγίσεις, περί του τέλους της ιστορίας και των πολέμων μεγάλης (παγκόσμιας) κλίμακας είχαν οδηγήσει σε σημαντική μείωση των δαπανών στην Άμυνα σε παγκόσμιο επίπεδο. Σειρά όμως γεγονότων ήρθαν να αμφισβητήσουν την πορεία αυτή και να την ανατρέψουν. Αρχής γενομένης από το 2000, η Ρωσία αυξάνει διαρκώς τον αμυντικό προϋπολογισμό της, ώστε να μπορέσει -δια της πολεμικής ισχύος- να αυξήσει την παγκόσμια επιρροή της και να αποκαταστήσει την παγκόσμια αίγλη της ως Υπερδύναμη. Ταυτόχρονα, η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας έχει προχωρήσει σε τεράστιες εξοπλιστικές επενδύσεις, οι οποίες -μάλιστα- χρηματοδοτούνται αφειδώς, χάρις στην άνθηση της κινεζικής οικονομίας. Παράλληλα όμως, περιφερειακοί κρατικοί δρώντες όπως η Τουρκία, το Ιράν, η Σαουδική Αραβία, η Ινδία, κ.α. προσπαθούν και αυτοί με τη σειρά τους να αυξήσουν τη στρατιωτική τους ισχύ και -μέσω αυτής- να επιτύχουν τους Στρατηγικούς τους Σκοπούς. Τέλος, μικρότερες χώρες οι οποίες αισθάνονται απειλούμενες από τους Παγκόσμιους ή Περιφερειακούς Δρώντες (π.χ. Σουηδία, Κορέα, Ιαπωνία, Ταϊβάν, Βιετνάμ κ.α.), προχωρούν και αυτές σε αύξηση των αμυντικών τους δαπανών. Έτσι, έχει πλέον διαμορφωθεί ένα πολυπολικό περιβάλλον, όπου όχι μόνον δεν διαφαίνεται να επέρχεται σύντομα η ισορροπία, αλλά -αντιθέτως- αυξάνεται η αστάθεια και αβεβαιότητα. Όλα τα

παραπάνω είχαν ως αποτέλεσμα την πλήρη αντιστροφή της διεθνούς τάσης μείωσης των στρατιωτικών εξοπλισμών -που διήρκησε από το 1988 έως το 1999 ((Dr. Tian, et al. 2020, 1)- και να καταστεί διαρκώς ανοδική.

Διάγραμμα 1. Παγκόσμιες στρατιωτικές δαπάνες, ανά περιοχή, 1989-2019. Δεδομένα και γραφικά: SIPRI¹.

Ωστόσο, η επένδυση στην Άμυνα είναι μια ιδιαίτερα δαπανηρή υπόθεση, ιδιαίτερα για χώρες με υστέρηση στην τεχνολογία και οικονομικούς περιορισμούς. Έτσι, στα πλαίσια ενός εξοπλιστικού προγράμματος και προκειμένου να αντισταθμιστεί η δαπάνη αυτή, συχνά διεκδικείται από τις χώρες-πελάτες κάποιο «αντίδωρο» από τους υποψήφιους προμηθευτές, γνωστότερου ως Αντισταθμιστικό Όφελος. Μέσω αυτού, η χώρα-πελάτης

¹ Πηγή: <https://www.sipri.org/research/armament-and-disarmament/arms-and-military-expenditure/military-expenditure>

επιδιώκει τη μεταφορά τεχνογνωσίας, ή την αύξηση των επενδύσεων στην τοπική οικονομία, ή συνδυασμό των δύο. Παράλληλα, μέσω του θεσμού των Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων (ΑΩ) και Βιομηχανικής Συνεργασίας (ΒΣ), επιδιώκεται από τις Χώρες-Πελάτες Αμυντικού Υλικού (ΑΥ) η –κατά το δυνατόν- μεγαλύτερη απόκτηση τεχνογνωσίας, ώστε να μεγιστοποιηθεί ο έλεγχός τους επί της εφοδιαστικής αλυσίδας σε περιόδους Έντασης ή Κρίσης.

Τα ερωτήματα που προκύπτουν είναι:

- α. Ποια είναι η εμπειρία που αποκόμισαν διάφορες χώρες από την εφαρμογή ΑΩ στις προμήθειές τους;
- β. Τι περιορισμοί προκύπτουν στην εφαρμογή ΑΩ;
- γ. Ποιες είναι οι νέες τάσεις στην εφαρμογή ΑΩ κατά τη σύναψη Προμηθειών ΑΥ ή/και Αεροδιαστημικών Συστημάτων;
- δ. Πως δομείται ένα σύστημα σχεδίασης, εφαρμογής και παρακολούθησης ΑΩ;
- ε. Ποιες είναι εκείνες οι αναγκαίες προσαρμογές στην ελληνική πραγματικότητα που θα καταστήσουν τα ΑΩ μηχανισμό ώθησης της Ελληνικής Αμυντικής Βιομηχανίας;

1.2 Σχετική διεθνής εμπειρία

Διάφοροι ερευνητές συνηγορούν στο γεγονός ότι τα ΑΩ αποτελούν σημαντικότατο κομμάτι της διαδικασίας πώλησης ΑΥ και θα παραμείνουν στην ατζέντα των πωλήσεων ΑΥ και Αεροδιαστημικής για πολλά χρόνια ακόμη (IFBEC 2015, 53). Κύριο σημείο της σύγχρονης τάσης στα ΑΩ αποτελεί η έμφαση στη Μεταφορά Τεχνολογίας (Transfer of Technology – ToT), καθώς οι χώρες-πελάτες επιδιώκουν τη μεγαλύτερη δυνατή εισοδό τους στην εφοδιαστική αλυσίδα, ιδανικά ως Προμηθευτές 1^{ης} Βαθμίδας - Tier 1 (Ungaro 2013, 9), (Parameswaran 2019, 1), (Qayyum 2015, 61).

Επιπρόσθετα, καίτοι οι εταιρείες-προμηθευτές αντιμετωπίζουν ενίοτε τις υποχρεώσεις ΑΩ ως βάρος υποχρεώσεων, αναγνωρίζουν ότι αποτελούν εν δυνάμει πυλώνες καλών επιχειρηματικών σχέσεων με τις αγορές, ενώ –παράλληλα- είναι πάγια επιδίωξη των Χωρών-Πελατών να κεφαλαιοποιούν τα οφέλη τους από την εφαρμογή των ΑΩ (Dehoff, Dowdy και Kwon 2014, 2).

1.3 Σκοπός διατριβής

Η διατριβή αυτή αποσκοπεί στην εξέταση του τρόπου εφαρμογής των ΑΩ και της ΒΣ ανά τον Κόσμο, σε συνδυασμό με τις διάφορες νομικές πτυχές του θέματος, με απώτερο στόχο την αναγνώριση των βέλτιστων εκείνων πρακτικών που –πιθανόν- βρίσκουν εφαρμογή στην ελληνική πραγματικότητα.

1.4 Θέση διατριβής

Οι ανελαστικές ανάγκες της Χώρας για διατήρηση αξιόμαχων Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ) έχουν ως συνέπεια σημαντικές δαπάνες στην Άμυνα. Εντούτοις, οι οικονομικές επιπτώσεις από τις προμήθειες ΑΥ μπορούν να μετριαστούν, εφ' όσον η τοπική βιομηχανία μπορέσει να εμπλακεί (έμμεσα ή άμεσα) στη διαδικασία της προμήθειας, αυξάνοντας έτσι την Εθνική Προστιθέμενη Αξία (ΕΠΑ). Όμως, μέσω της εμπλοκής της τοπικής βιομηχανίας - πέραν των προφανών οφελών της αύξησης της ΕΠΑ- μπορούν να προκύψουν ευκαιρίες μέσω και της μεταφοράς τεχνογνωσίας σε διαφόρους τομείς. Έτσι, η διάχυση της τεχνογνωσίας αυτής μπορεί να οδηγήσει στη δημιουργία και παραγωγή νέων προϊόντων, δίνοντας περαιτέρω ώθηση στη βιομηχανική παραγωγή και –κατ' επέκταση- στη βελτίωση του Εμπορικού Ισοζυγίου. Ως εκ τούτου, τα ΑΩ αποτελούν εργαλείο που μπορεί με την αξιοποίησή του να συμβάλλει καθοριστικά στην Οικονομική Ανάπτυξη της Χώρας και να βελτιώσει το μίγμα σύνθεσης του ΑΕΠ.

1.5 Περιορισμοί στην εκπόνηση της διατριβής

Οι προμήθειες Αμυντικού Υλικού αποτελούν πεδίο διαβαθμισμένης πληροφορίας, η οποία και διατίθεται ελεγχόμενα από τα Κράτη. Ειδικά για χώρες που κυβερνώνται από

ανελεύθερα – τυραννικά καθεστώτα (ή όπου οι δημοκρατικές Αρχές της Λογοδοσίας και της Διαφάνειας τελούν υπό αίρεση), οι πληροφορίες είναι ακόμη περισσότερο περιορισμένες. Όμως, ακόμη και στην περίπτωση των Δημοκρατικών Κρατών (όπου εφαρμόζονται κανόνες Διαφάνειας), οι διατιθέμενη πληροφορία αποκρύπτει –ενίοτε– κάποιες ιδιαίτερες πτυχές των προγραμμάτων (π.χ. ακριβές ύψος πίστωσης), για λόγους Εθνικής Ασφάλειας. Ως εκ τούτου, οι πηγές είναι περιορισμένες και μόνον προσεγγιστικά μπορούν να εξαχθούν κάποια συμπεράσματα για τα μεγέθη, τα οποία και μπορεί να φέρουν κάποιο βαθμό επισφάλειας.

1.6 Γενική μεθοδολογία

Λόγω του χρόνου ωρίμανσης των Εξοπλιστικών Προγραμμάτων και –κατ’ επέκταση– των Προγραμμάτων ΑΩ, η έρευνα που διεξήχθη στα πλαίσια της διατριβής χρειάστηκε να καλύψει την τελευταία 35-ετία (ιδιαίτερα στην περίπτωση της Τουρκίας), καθώς μπορεί να θεωρηθεί ικανός χρόνος για να αξιολογηθούν, τόσο η μορφή τους, όσο και οι επιπτώσεις που έχουν στις Οικονομίες των Χωρών. Η ανάλυση του θέματος συνδυάζει τις μεθόδους της περιπτωσιολογικής μελέτης και τις συγκριτικής ανάλυσης.

1.7 Συνοπτική παρουσίαση ενοτήτων

Το Κεφάλαιο 2 περιγράφει τους διάφορους τύπους και μορφές που έχουν τα ΑΩ και πως μετεξελίχθηκαν στα σύγχρονα αυτά εμπορικά εργαλεία, από την αρχική μορφή της Ανταλλακτικής Οικονομίας.

Το Κεφάλαιο 3 καταγράφει τις τυπικές – νομικές πλευρές που αγγίζουν την εφαρμογή των ΑΩ, τις έννοιες της «αιτιότητας» και «επαύξεσης» (Causality και Incrementality, αντίστοιχα) και τις τάσεις στην εφαρμογή των ΑΩ ανά γεωγραφική περιοχή.

Το Κεφάλαιο 4 πραγματεύεται τη Συμφωνία περί Κρατικών Προμηθειών (Government Procurement Agreement – GPA) του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), μαζί με την Οδηγία 81/2009 της ΕΚ.

Το Κεφάλαιο 5 παραθέτει μία σύγκριση εφαρμοζόμενων πολιτικών ΑΩ, μεταξύ χωρών ανά τον Κόσμο.

Στο Κεφάλαιο 6 αναφέρονται οι αξίες των ΑΩ (εκτίμηση σε σχέση με τις προβλέψεις για παραγγελίες Αμυντικού Υλικού).

Το Κεφάλαιο 7 περιγράφει τον Κύκλο Ζωής ενός ΑΩ.

Στο Κεφάλαιο 8 αναφέρονται οι προκλήσεις που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή προγραμμάτων ΑΩ, ενώ γίνεται ιδιαίτερη μνεία στα ζητήματα Διαφάνειας και καταπολέμησης της Διαφθοράς που ανακύπτουν.

Το Κεφάλαιο 9 περιγράφει παραδείγματα χωρών που αξιοποίησαν επιτυχημένα το εργαλείο των ΑΩ.

Το Κεφάλαιο 10 αναλύει την περίπτωση ενός επιτυχημένου Προϊόντος / Προγράμματος, που προέκυψε μέσα από την αξιοποίηση των ΑΩ.

Στο Κεφάλαιο 11 αναδεικνύονται τα οφέλη από την εφαρμογή του εργαλείου των ΑΩ στην Εθνική Οικονομία εν γένει, αλλά και στην τοπική βιομηχανία, ιδιαίτερα. Επίσης, αναδεικνύονται οι ευκαιρίες που μπορούν να προκύψουν για Μικρο-μεσαίες Επιχειρήσεις (ΜμΕ), αξιοποιώντας τα ΑΩ.

Στο Κεφάλαιο 12 γίνεται σύντομη περιγραφή - χαρτογράφηση της Ελληνικής Αμυντικής Βιομηχανίας (ΕΑΒΙ) και παρουσιάζεται ο τρόπος που εφαρμόστηκαν τα ΑΩ έως τώρα, καθώς και η επίδρασή τους στην ΕΑΒΙ.

Το Κεφάλαιο 13 περιγράφει τρόπους και μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των ΑΩ ανά τον Κόσμο και εξετάζονται βέλτιστες πρακτικές και πως θα μπορούσαν αυτές να προσαρμοστούν –προς εφαρμογή- στην ελληνική πραγματικότητα.

Τέλος, στο Κεφάλαιο 14 συγκεντρώνονται τα συμπεράσματα της διατριβής, έχοντας –πρώτα- αξιολογήσει τα ευρήματα από τα προηγούμενα Κεφάλαια.

Η διατριβή συνοδεύεται και από Παραρτήματα, όπου αναφέρονται περιπτώσεις Προγραμμάτων ΑΩ ανά τον Κόσμο (Παράρτημα Α), Κατάλογος Εταιρειών της ΕΑΒΙ (Παράρτημα Β) και παράδειγμα προτεραιοποίησης προγραμμάτων ΒΣ/ΑΩ (Παράρτημα Γ).

Κεφάλαιο 2

Η έννοια των

Αντισταθμιστικών

Ωφελημάτων (ΑΩ) και της

Βιομηχανικής Συνεργασίας

(ΒΣ)

2.1 Γενικά

Σύμφωνα με τον επίσημο ορισμό του Γραφείου Βιομηχανίας και Ασφάλειας των ΗΠΑ, τα Αντισταθμιστικά Ωφελήματα (ΑΩ) αποτελούν «πρακτικές αποζημίωσης ως προϋπόθεση αγοράς είτε σε κυβερνητικές είτε σε εμπορικές πωλήσεις..» (BIS 2019). Κατ' αντιστοιχία ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ) ορίζει τα ΑΩ ως «..μέτρα για την ενθάρρυνση της τοπικής ανάπτυξης ή τη βελτίωση του ισοζυγίου πληρωμών μέσω εγχώριου περιεχομένου, αδειοδότησης τεχνολογίας, επενδυτικών απαιτήσεων, ανταγωνισμού ή παρόμοιων απαιτήσεων» (World Trade Organization 2014). Ουσιαστικά, τα ΑΩ συνιστούν μία εξελιγμένη και περίπλοκη μορφή Ανταλλακτικού Εμπορίου (Countertrade), τα οποία χρησιμοποιούνται από τα Κράτη, προκειμένου να μεγιστοποιήσουν τα οικονομικά τους οφέλη κατά τη διαδικασία αγορών από τους Προμηθευτές τους (Hoyos, Tsar και Amann 2013, 1).

Παράλληλα, ο Κλάδος της Βιομηχανίας της Άμυνας και της Αεροδιαστημικής (Defence and Aerospace Industry), αποτελεί έναν εκ των σημαντικότερων και πολυπλοκότερων κλάδων, τόσο σε ό, τι αφορά την υψηλή τεχνολογία που ενσωματώνουν τα προϊόντα του, όσο και τους σημαντικούς χρηματοοικονομικούς κινδύνους, λόγω των υψηλότατων δαπανών Έρευνας και Ανάπτυξης (E&A), αλλά και των περίπλοκων δομών στην Αλυσίδα Εφοδιασμού. Επιπρόσθετα, δεν πρέπει να λησμονηθεί ότι τα παραγόμενα προϊόντα του Κλάδου συνιστούν –σε μεγάλο βαθμό- και εργαλεία άσκησης εξωτερικής πολιτικής, τόσο για τις Χώρες – Προμηθευτές, όσο και για τις Χώρες – Πελάτες. Ως εκ τούτου, ο εν λόγω Κλάδος αποτελεί έναν εκ των πλέον αυστηρά ελεγχόμενων και παρακολουθούμενων, παγκοσμίως.

Σήμερα, 130 χώρες επιβάλλουν υποχρεώσεις ΑΩ στους Προμηθευτές τους (International Chamber of Commerce (ICC) and European Club for Countertrade and Offset (ECCO) 2019, 3), προκειμένου οι χώρες αυτές να προστατεύσουν ή/και να ενισχύσουν την τοπική τους βιομηχανία, να βελτιώσουν την απασχόληση, ή –ακόμη- και να επιτύχουν διεύρυνση των αγορών τους (εξαγωγές).

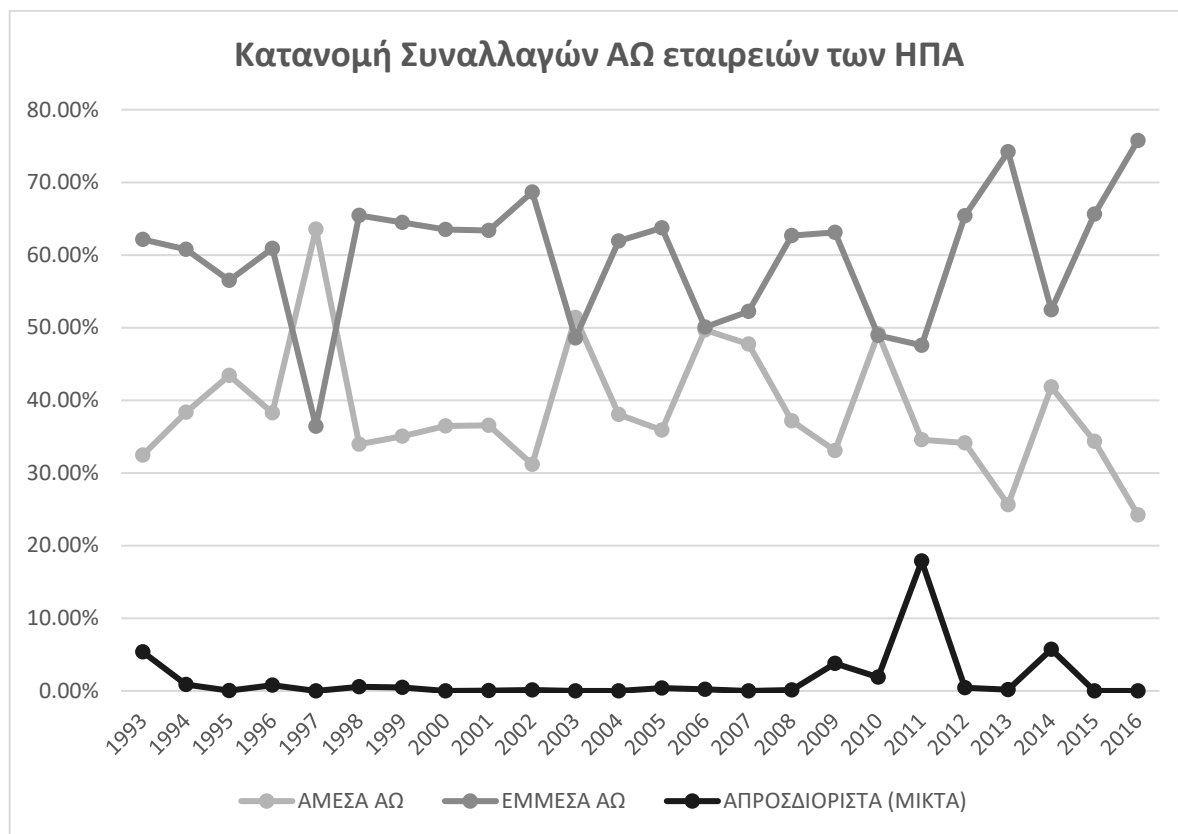
2.2 Κατηγορίες ΑΩ

Τα ΑΩ διακρίνονται σε δύο (2) κύριες κατηγορίες (Furter 2014, 34):

- Άμεσα ΑΩ: Διασφαλίζουν τα οφέλη που σχετίζονται άμεσα με τις προμήθειες που προβλέπονται στην Κύρια Σύμβαση
- Έμμεσα ΑΩ: Βοηθούν τη χώρα εισαγωγής στην ανάπτυξη των εξαγωγών της ή σε επενδυτικές απαιτήσεις που δεν σχετίζονται με την Κύρια Σύμβαση.

Εντούτοις, μπορούν να προκύψουν Μικτά ΑΩ, αναλόγως των επιδιώξεων και των δυνατοτήτων των δύο αντισυμβαλλομένων (Broecker και Beraldi 2017, 5).

Μελετώντας τα δεδομένα που διατίθενται από την 23^η Έκθεση προς το Κογκρέσο των Η.Π.Α. του Γραφείου Βιομηχανίας και Ασφάλειας του Αμερικανικού Υπουργείου Εμπορίου² (U.S. Department of Commerce Bureau of Industry and Security 2019, 27) για την περίοδο 1993 – 2017), προκύπτει ότι ιστορικά, οι έμμεσες συναλλαγές ΑΩ είναι περισσότερες σε σχέση με τις συναλλαγές άμεσων ΑΩ, καθώς και ότι σπανίως ζητώνται μικτά σχήματα.

Διάγραμμα 2. Αποτύπωση Κατανομής Άμεσων, Έμμεσων και Μικτών ΑΩ αμερικανικών εταιρειών (προσαρμογή από δεδομένα (U.S. Department of Commerce Bureau of Industry and Security 2019))

² Η περίπτωση ΑΩ από εταιρείες προερχόμενες από τις ΗΠΑ είναι αντιπροσωπευτική των ΑΩ, καθώς αποτελεί τη χώρα με τις μεγαλύτερες πωλήσεις οπλικών συστημάτων και Αεροδιαστημικής παγκοσμίως.

2.3 Τύποι συναλλαγών ΑΩ

Καίτοι, τα προγράμματα ΑΩ έχουν σπλωθεί από τη λαϊκή δημοσιογραφία (τόσο στη Ελλάδα, όσο και στο Εξωτερικό) και αποτελούν συνήθη στόχο των εκάστοτε αντιπολιτευομένων παρατάξεων, εντούτοις αποτελούν ένα μηχανισμό που είναι επιθυμητός σε κάθε έκφανση και βαθμίδα της εμπορικής και οικονομικής ζωής. Μάλιστα, είναι συχνό το φαινόμενο άρχοντες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να ζητούν (ή και να επιτυγχάνουν) τη σύναψη τέτοιων συμφωνιών. Ενδεικτικά, αναφέρονται οι περιπτώσεις του Δήμου Αγράφων, ο οποίος ζητά αντιστάθμισμα των δραστηριοτήτων των υδροηλεκτρικών σταθμών που επηρεάζουν την συγκεκριμένη περιοχή (Σάρρος 2019), την περίπτωση ΑΩ ύψους 3 εκατ. Ευρώ στο Δήμο Μονεμβασίας για τα Αιολικά Πάρκα (Δήμος Μονεμβασίας 2020) κ.α. Κατ' αντιστοιχία, τα προγράμματα ΑΩ χρησιμοποιούνται κατά τις προμήθειες ΑΥ από τις κυβερνήσεις προκειμένου να επιτύχουν διάφορους σκοπούς, ενώ – παράλληλα- τις διευκολύνουν στην υπεράσπιση των εν λόγω προμηθειών προς το κοινό.

Συνοπτικά, τα προγράμματα ΑΩ συμβάλλουν στην ανάπτυξη της εγχώριας βιομηχανικής βάσης και την επέκταση της αμυντικής τους βιομηχανίας, διασφαλίζοντας την ανάπτυξη δεξιοτήτων και τη μεταφορά τεχνολογίας και υποστηρίζουν την εγχώρια απασχόληση μεταβιβάζοντας πολύτιμη τεχνολογία και τεχνογνωσία (Κολοκάθης 2011, 5). Στο σημείο αυτό, ωστόσο, θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι συμφωνίες για ΑΩ δεν επιλέγονται μόνο με κριτήρια την οικονομική λογική (τιμή, ποιότητα κλπ.), αλλά κατευθύνονται επίσης και από παράγοντες της πολιτικής οικονομίας, όπως η Εθνική Ασφάλεια και η μείωση της ανεργίας (Malm 2016, 14).

Καθώς τα ΑΩ αποτελούν μία συνεργασία μεταξύ του Υπόχρεου, της Αιτούμενης ΑΩ Αρχής και του τελικού Ωφελούμενου/Αποδέκτη (Plessas 2008, 34-35), είναι δυνατή η ανάπτυξη ευρύτερων συνεργειών μεταξύ των επιχειρήσεων, δημιουργώντας στρατηγικές συνεργασίες μεταξύ ντόπιων (αποδέκτες ΑΩ) και ξένων (υπόχρεοι ΑΩ), οι οποίες -στις περισσότερες περιπτώσεις- οδηγούν σε μακροχρόνιες σχέσεις συνεργασίας. Μέσω αυτών

των συνεργασιών, οι εγχώριες εταιρείες (έχοντας πρώτα χτίσει σχέσεις εμπιστοσύνης) μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση στα επιχειρηματικά δίκτυα των κύριων αναδόχων και –ενδεχομένως- να αποτελέσουν τμήμα των παγκόσμιων αλυσίδων εφοδιασμού τους.

Αυτή τη στιγμή υπάρχουν αρκετά επιτυχημένα παραδείγματα χωρών που πέτυχαν –μέσω των ΑΩ στην αμυντική τους βιομηχανία, να:

- Δημιουργήσουν προστιθέμενη αξία,
- Εξασφαλίσουν μερική ανεξαρτησία σε ΑΥ από ξένες πηγές,
- Ιδρύσουν νέες εταιρείες, δημιουργώντας –παράλληλα- και νέες θέσεις εργασίας και βελτιώνοντας το εμπορικό ισοζύγιο Εισαγωγών – Εξαγωγών.

Αναλόγως των ειδικών συνθηκών που μπορεί να επικρατούν, αλλά και με βάση τις προτεραιότητες που μπορεί να έχει θέσει τη δεδομένη στιγμή μια χώρα, μπορεί να επιλέξει μέσα από την «εργαλειοθήκη» συναλλαγών ΑΩ τη/τις λύση/λύσεις που την εξυπηρετούν περισσότερο στους Σκοπούς της. Οι συνηθέστερες μορφές συναλλαγών αφορούν:

- Αγορές: Απευθείας προμήθεια προϊόντων που παράγονται από τον Ωφελούμενο/Αποδέκτη του ΑΩ (off the shelf purchasing). Συνήθως, τέτοια προγράμματα ΑΩ χρησιμοποιούνται για τη στήριξη υφιστάμενης παραγωγής και αφορούν –κυρίως- εφαρμογή έμμεσων ΑΩ. Ενδεικτικά, αναφέρεται η περίπτωση αγοράς από τη Lockheed Martin 80.000 τόνων κατεψυγμένου κοτόπουλου από την Ταϊλάνδη, σε αντιστάθμισμα της αγοράς αεροσκαφών F-16 (Hudson 2011, 1).

- Υπεργολαβία: ο τοπικός ωφελούμενος/αποδέκτης του ΑΩ αναλαμβάνει την τοπική παραγωγή συγκεκριμένων απαρτίων, τμημάτων, εξαρτημάτων και ανταλλακτικών τα οποία ολοκληρώνονται πάνω σε συστήματα που κατασκευάζονται από τον υπόχρεο του ΑΩ. Αυτή η μορφή αφορά –συνήθως- την κατηγορία άμεσων ΑΩ. Για παράδειγμα, η Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία (ΕΑΒ) έχει αναλάβει στα πλαίσια του προγράμματος PEACE XENIA IV μεγάλο υποκατασκευαστικό έργο για τον παγκόσμιο στόλο των F-16 (Plessas 2008, 44-49).

- Μεταφορά Τεχνολογίας - Τεχνογνωσίας: Τέτοιες συμφωνίες ΑΩ, λαμβάνουν συνήθως τη μορφή E&A που διεξάγεται τοπικά ή τεχνική βοήθεια που παρέχεται στην

αντίστοιχη τοπική οντότητα και συναρτάται –συνήθως- με το ΑΥ που προμηθεύτηκε η χώρα (Άμεσο ΑΩ). Ενδεικτικά, η Υπηρεσία Ε&Α Αμύνης της Ινδίας υπέγραψε πρόσφατα τριάντα (30) τέτοιες συμφωνίες (Economic Times 2019, 1).

- Εκπαίδευση - Απασχόληση: Αφορά την τεχνική εκπαίδευση που παρέχεται σε σχέση με την παραγωγή ή τη συντήρηση του ΑΥ που προμηθεύεται η χώρα.
- Επένδυση - Χορήγηση Εξοπλισμού: σε αυτή την περίπτωση, η εταιρεία που έχει την υποχρέωση των ΑΩ προχωρεί σε επενδύσεις για τη δημιουργία ή επέκταση-βελτίωση των δραστηριοτήτων και/ή των υποδομών της τοπικής εταιρείας. Συμφωνίες αυτής της μορφής συμβάλλουν στην επέκταση των δραστηριοτήτων της τοπικής εταιρείας και βελτιώνει την παραγωγικότητά της. Τέτοιο παράδειγμα αποτελεί και πάλι η συνεργασία Lockheed Martin – EAB, όπου η Lockheed ανέλαβε την κατασκευή του κτιρίου απογύμνωσης βαφής αεροσκαφών (Plessas 2008, 50).
- Παραγωγή – Συμπαραγωγή κατόπιν Αδείας: ο υπόχρεος ΑΩ μεταφέρει στον ωφελούμενο – αποδέκτη όλες τις τεχνικές πληροφορίες που απαιτούνται για την παραγωγή ενός προϊόντος του (ή τμήματος αυτού), κατόπιν συμφωνίας για τις ποσότητες ή/και τις αγορές όπου μπορεί αυτό να πωληθεί. Μια τέτοια περίπτωση αποτελεί η συμπαραγωγή του πολυβόλου 5,56χλ MINIMI του οίκου FN Βελγίου από τα Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα Α.Ε. (Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 2007, 1).
- Υποστήριξη των πωλήσεων εγχώριων εταιρειών σε διεθνείς αλυσίδες εφοδιασμού: ο υπόχρεος ΑΩ αναλαμβάνει την προώθηση των δυνατοτήτων και των τοπικά παραγόμενων προϊόντων/υπηρεσιών (όχι απαραίτητα σχετιζόμενα με την Άμυνα) της εγχώριας βιομηχανίας στη Διεθνή Αγορά.

Κεφάλαιο 3

Χαρακτηριστικά και τάσεις του πλαισίου εφαρμογής ΑΩ

3.1 Τυπικές πλευρές των Κανονισμών εφαρμογής ΑΩ

Το Εθνικό /Κανονιστικό Πλαίσιο εφαρμογής ΑΩ κάθε χώρας, καθορίζεται από έναν αριθμό «χαρακτηριστικών» μέτρων/πτυχών που εμπλέκονται, όπως:

- **Πεδίο εφαρμογής:** Κατά κύριο λόγο, τα ΑΩ συνδέονται γενικά με μείζονες συμβάσεις αεροδιαστημικής και άμυνας (Α&Α). Εντούτοις, ορισμένες χώρες αξιοποιούν τα ΑΩ και σε πολιτικά έργα υποδομής. Ενδεικτικά, αναφέρεται η περίπτωση ΑΩ για το συμβόλαιο ανάπτυξης τηλεπικοινωνιακής υποδομής στη Σαουδική Αραβία από την αμερικανική εταιρεία AT&T (Taylor 2003, 341).

- **Επιλέξιμοι τύποι ΑΩ:** Συνήθως οι χώρες που υιοθετούν ΑΩ θα καθορίσουν εάν προτιμούν τις «άμεσες» ή «έμμεσες» αντισταθμίσεις και εάν είναι αποδεκτές άλλες μορφές αντισταθμίσεων (π.χ. συμψηφισμός συναλλαγών, ανταλλαγή, επαναγορά κ.λπ.) και σε ποιο βαθμό.

- **Τύποι επιτρεπόμενων συναλλαγών:** Αυτό αναφέρεται στους συγκεκριμένους τύπους συναλλαγών που επιτρέπονται από τη χώρα (π.χ. μεταφορά τεχνολογίας, υπεργολαβία, παραγωγή με άδεια, βοήθεια κατά την εξαγωγή, εκπαίδευση κ.λπ.) (BIS 2019).

- **Τομείς προτεραιότητας:** Διαφορετικές χώρες μπορούν να επιλέξουν να «δώσουν προτεραιότητα» στην ανάπτυξη συγκεκριμένων βιομηχανικών τομέων (π.χ. αεροδιαστημική, πληροφορική κ.λπ.) ή επιχειρησιακές απαιτήσεις (π.χ. ασφάλεια στον κυβερνοχώρο ή C4I), αναφέροντας σαφώς τους σχετικούς κανονισμούς.

- **Όριο:** η χρηματική αξία πάνω από την οποία απαιτούνται ΑΩ για προμήθειες άμυνας (ή και πολιτικού-ειρηνικού προσανατολισμού σε ορισμένες περιπτώσεις) που πραγματοποιούνται από το κράτος (π.χ. 10 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ).

- **Υποχρέωση ΑΩ:** το ελάχιστο ποσοστό της αξίας της κύριας σύμβασης προμηθειών που απαιτείται από τη χώρα όσον αφορά την «αξία» που θα επιστραφεί στο κράτος, μέσω σχετικών συναλλαγών ΑΩ (IFBEC 2015, 9).

- **Συντελεστές Πίστωσης:** Ένας πολλαπλασιαστής που εφαρμόζεται στην πραγματική αξία μιας συναλλαγής συμψηφισμού, προκειμένου να συναχθεί η ισχύουσα «πιστωτική αξία» (BIS 2019). Επομένως, οι πολλαπλασιαστές αντικατοπτρίζουν το βαθμό ενδιαφέροντος του κράτους-πελάτη σε συγκεκριμένες συναλλαγές αντιστάθμισης ή βιομηχανικές / τεχνικές ή επιχειρησιακές κατευθύνσεις. Με άλλα λόγια, μια συναλλαγή ή κατεύθυνση που θεωρείται «πολύτιμη» ή «στρατηγική» από το εν λόγω κράτος, συνήθως θα έχει υψηλότερη πολλαπλασιαστική τιμή. Έτσι, οι πολλαπλασιαστές αντικατοπτρίζουν συνήθως τους καθορισμένους «τομείς προτεραιότητας», που συζητήθηκαν προηγουμένως.

- **Διάρκεια συμβολαίου αντιστάθμισης:** Η -μέγιστη- επιτρεπόμενη περίοδος εφαρμογής για ένα συμβόλαιο αντιστάθμισης. Καθώς τα συμβόλαια αντιστάθμισης μπορεί να έχουν διάφορους βαθμούς πολυπλοκότητας και να σχετίζονται με μια μακρά περίοδο προγραμματισμού, οι χώρες ορίζουν συνήθως μια «μέγιστη» επιτρεπόμενη περίοδο για εφαρμογή.

- **Κυρώσεις:** Όπως συμβαίνει με οποιαδήποτε σύμβαση, διάφορες μορφές κυρώσεων μπορούν να επιβληθούν σε οφειλέτες που δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις συμψηφισμού τους, ή να το πράξουν εγκαίρως. Πολλά κράτη έχουν «άκαμπτα» συστήματα

τέτοιων κυρώσεων, ενώ άλλα πιστεύουν σε συνεχιζόμενες διαπραγματεύσεις και προσπαθούν να μην επιβάλουν «οικονομικές» κυρώσεις (IFBEC 2015, 11).

- **Τράπεζα ΑΩ (offset banking):** η άδεια (ή όχι) για την αποθήκευση «επιπλέον» πιστώσεων αντιστάθμισης που δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης σύμβασης αντιστάθμισης ή πιστώσεων που δημιουργήθηκαν πριν από μια υποχρέωση, για μελλοντική χρήση από τον ίδιο οργανισμό ή άλλα «επιλέξιμα» μέρη (IFBEC 2015, 10).

- **Ανταλλαγές (Swaps):** Αυτή η πτυχή συνδέεται στενά με εκείνη του «offset banking» και σχετίζεται με την άδεια (ή όχι) μεταφοράς δεδουλευμένων πιστώσεων αντιστάθμισης, είτε σε τρίτο μέρος για χρήση έναντι των δικών τους υποχρεώσεων συμψηφισμού ή να ακυρώσει τις υποχρεώσεις μιας εγχώριας εταιρείας σε άλλη χώρα, μέσω ενός συστήματος αμοιβαίας μείωσης μεταξύ των δύο χωρών (IFBEC 2015, 11).

- **Ρήτρες Αιτιότητας και Αύξησης/Προσθετικότητας (Causality and Incrementality):** Τέτοιες ρήτρες υιοθετούνται από ορισμένες χώρες έτσι ώστε να διασφαλιστεί ότι τυχόν συναφή έργα θα πραγματοποιηθούν μόνο λόγω των σχετικών συναλλαγών συμψηφισμού. Με άλλα λόγια, ότι τα σχετικά έργα δεν ήταν ήδη στη διαδικασία διαπραγμάτευσης/υλοποίησης (αιτιώδης συνάφεια) και επιπλέον ότι αυτά τα έργα είναι συμπληρωματικά με οποιαδήποτε έργα που ήδη εκτελούνται από τον παραλήπτη ΑΩ (αύξηση/προσθετικότητα), δηλαδή όχι νέα παραγγελία για είδη που έχουν ήδη παραχθεί.

3.2 Προβλέψεις «Αιτιότητας» και «Επαύξησης»

Μία από τις περιπτώσεις αντιστάθμισης που πρέπει να αναλυθούν περαιτέρω, και που ήδη αναφέρθηκαν πιο πάνω, είναι αυτή της αιτιότητας και της αύξησης. Σύμφωνα με την έννοια αυτών των δύο πτυχών/ρητρών ΑΩ, η πίστωση συμψηφισμού που απαλλάσσει τον ξένο εξαγωγέα από μέρος των υποχρεώσεών του μπορεί να ληφθεί μόνο εάν είναι συνεπεία της άμεσης δράσης από τον ξένο εξαγωγέα, π.χ. βοήθεια σε μια τοπική εταιρεία ή οντότητα με τη μορφή αγορών, επενδύσεων κ.λπ. στη χώρα αγοράς. Κατ' ουσίαν,

αυξητικότητα σημαίνει ότι μια συμφωνία συμψηφισμού «υποχρεώνει τον αλλοδαπό προμηθευτή και τους υπεργολάβους του να αγοράζουν αγαθά και υπηρεσίες πέρα από αυτό που θα είχαν αγοράσει από εταιρείες στην οικονομία του αγοραστή ελλείψει συμφωνίας αντιστάθμισης» (Martin και Hartley 1995, 124). Με άλλα λόγια, οι αντισταθμίσεις θα πρέπει να δημιουργήσουν νέες ευκαιρίες στην αγορά που δεν θα ήταν δυνατές χωρίς αυτές.

Ορισμένες χώρες όπως ο Καναδάς, η Νότια Αφρική και η Χιλή τονίζουν την προσθετικότητα και την αιτιότητα στα συμβόλαια αντιστάθμισης.

3.3 Εφαρμογή ΑΩ ανά γεωγραφική περιοχή

Αν και όπως συζητήθηκε προηγουμένως, ο κανονισμός αντιστάθμισης κάθε χώρας είναι «μοναδικός», υπάρχουν συχνά ορισμένες «περιφερειακές» ιδιαιτερότητες ή χαρακτηριστικά που διαμορφώνουν ή επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τους κανονισμούς αντιστάθμισης μιας συγκεκριμένης περιοχής. Στο Παράρτημα Α παρατίθενται διάφορες περιπτώσεις έργων ΑΩ / ΒΣ από διάφορα Κράτη.

3.3.1 Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι αντισταθμίσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση ελέγχονται από εθνικούς κανονισμούς και από την εποπτεύουσα ευρωπαϊκή νομοθεσία. Το άρθρο 346 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) (πρώην άρθρο 296 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής) επιτρέπει στα κράτη μέλη να εξαιρούν την αγορά ορισμένων όπλων, πυρομαχικών και πολεμικού υλικού από τον γενικό κανόνα της για «ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων». Το άρθρο 346 της ΣΛΕΕ αναφέρεται σε μέτρα τα οποία ένα κράτος μέλος «θεωρεί απαραίτητα για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων της ασφάλειάς του» ή «πληροφορίες για την αποκάλυψη των οποίων θεωρεί αντίθετη προς αυτά τα συμφέροντα».

Εντούτοις, τα Κράτη-Μέλη έχουν χρησιμοποιήσει κατά κόρον την πρόβλεψη αυτή, προκειμένου να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες τους (Masson και Martin 2015, 13).

Προκειμένου να αποφευχθεί αυτό, υπεγράφη η οδηγία 2009/81/EK για την ανάθεση συμβάσεων στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας. Η οδηγία αποσκοπεί στον περιορισμό του προαναφερθέντος φαινομένου και εισάγει την υποχρέωση του Κ-Μ να αιτιολογήσει την απόφασή του να καταφύγει στη χρήση του Άρθρου 346 της ΣΛΕΕ (Masson και Martin 2015, 13).

Ειδικότερα, για την εφαρμογή του άρθρου 346, στην ουσία, πρέπει να πληρούνται δύο σύνολα προϋποθέσεων. Το πρώτο αφορά το υλικό πεδίο, δηλαδή τι είδους προϊόν καλύπτεται. Το δεύτερο αφορά την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα των ειδικών μέτρων του κράτους μέλους για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας του.

Όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση («πεδίο εφαρμογής»), η χρήση του άρθρου 346 περιορίστηκε μέχρι πολύ πρόσφατα (τώρα ενημερώθηκε μέσω της οδηγίας 2016/970 / EK της 27ης Μαΐου 2016), σε προϊόντα που περιλαμβάνονται στον κατάλογο που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Επίσης, τα προϊόντα πρέπει να προορίζονται ειδικά για στρατιωτικούς σκοπούς.

Όσον αφορά τη δεύτερη προϋπόθεση («αναγκαιότητα και αναλογικότητα»), τα κράτη μέλη πρέπει να προσδιορίσουν τα «ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας» που σκοπεύουν να προστατεύσουν, σε περίπτωση χρήσης του άρθρου 346. Σε μια τέτοια περίπτωση, πρέπει να αποδείξουν ότι τα ειδικά μέτρα που προτίθενται να εφαρμόσουν βάσει του άρθρου 346, είναι απαραίτητα για την προστασία ζωτικών συμφερόντων ασφαλείας (ρήτρα «αναγκαιότητας»). Επιπλέον, τα κράτη μέλη πρέπει να αποδείξουν ότι ο στόχος της

προστασίας των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας τους δεν μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο περιοριστικά μέσα (ρήτρα «αναλογικότητας»).

Εκτός από την πιθανή χρήση του άρθρου 346, οι διατάξεις της οδηγίας 2009/81 / ΕΚ επιτρέπουν τις ακόλουθες εξαιρέσεις σχετικά με τις αμυντικές αποκτήσεις, εντός του πεδίου εφαρμογής των κανόνων και κανονισμών της κοινής αγοράς:

- Προμηθειών που πραγματοποιούνται από Διεθνείς Οργανισμούς Συνθήκης (π.χ. OCCAR, NATO).
- Δραστηριότητες και προμήθειες που σχετίζονται με τις πληροφορίες,
- Συνεργατικά προγράμματα για τη φάση έρευνας και ανάπτυξης ενός έργου,
- Προμήθειες που γίνονται σε σχέση με στρατιωτικές επιχειρήσεις, όπου οι τοπικές αγορές είναι πιο αποτελεσματικές από τις αγορές εντός της ΕΕ,
- Διακρατικές (Government-to-Government, G2G) Πωλήσεις (π.χ. Ξένες Στρατιωτικές Πωλήσεις - FMS, Υπηρεσία Προμηθειών και Συντήρησης του NATO - NAMSA).

Επιστρέφοντας στο άρθρο 346, προκύπτει ότι:

- Καθίσταται δυσχερέστατη η χρήση έμμεσων ΑΩ, μη σχετιζόμενων με την προμήθεια ΑΥ (Engström 2018, 52),
- Εξακολουθεί να υφίσταται ο ελιγμός περί ΑΩ που η υλοποίησή τους δεν θα περιορίζεται σε μια συγκεκριμένη χώρα της Ευρώπης, αλλά οπουδήποτε εντός της ΕΕ (Engström 2018, 53).

Μια ιδιαίτερα αξιοσημείωτη προσέγγιση για την ενθάρρυνση της βιομηχανικής συνεργασίας εντός της ΕΕ, μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας 2009/81 / ΕΚ, είναι αυτή που υιοθετήθηκε από το Ηνωμένο Βασίλειο (ΗΒ). Συγκεκριμένα, το Ηνωμένο Βασίλειο

είναι ένα από τα λίγα κράτη που δεν έχει επιδιώξει ΑΩ/ΒΣ, ως αντικείμενο εξαιρέσεων βάσει του άρθρου 346 της ΣΛΕΕ. Αντιθέτως, ορίζει μια νέα προσέγγιση υπακούοντας στο άρθρο 154 της «Εθνικής Ασφάλειας μέσω της Τεχνολογίας» (Λευκή Βίβλος του Φεβρουαρίου 2012). Ειδικότερα, στα πλαίσια της νέας «Πολιτικής Δέσμευσης για τη Βιομηχανία Άμυνας και Ασφάλειας» (Defence & Security Industrial Engagement Policy - DSIEP) θεσπίζεται από το Υπουργείο Άμυνας Μονάδα Βιομηχανικής Συμμετοχής του Οργανισμού Άμυνας και Ασφάλειας του UKTI, η οποία θα συνάψει συμφωνίες με προμηθευτές με έδρα το εξωτερικό, που καθορίζουν τις ρυθμίσεις για τη συνεργασία με τη βιομηχανία του Ηνωμένου Βασιλείου και την αναφορά αυτών των δραστηριοτήτων. Κατ' ουσίαν, το ΗΒ απεκδύεται των όποιων νομικών επιπλοκών και μετακυλύει την ευθύνη διαμόρφωσης ΑΩ απευθείας στους προμηθευτές του, ενώ παράλληλα τους ενθαρρύνει με έμμεσο τρόπο να προχωρήσουν «εθελοντικά» σε επενδύσεις εντός του ΗΒ, που θα σχετίζονται με την E&A και όποια άλλη επένδυση ενισχύει τις βρετανικές επιχειρήσεις και τις εφοδιαστικές αλυσίδες τους. Προκειμένου μάλιστα να ενισχύσει τον «εθελοντικό» χαρακτήρα της πολιτικής αυτής, αποσυνδέει τις όποιες επενδύσεις σε Βιομηχανική Συνεργασία από τις Προμήθειες.

3.3.2 Αμερική

Οι ΗΠΑ επίσημα είναι εναντίον των αντισταθμίσεων και απαγορεύουν στους Αμερικανούς κυβερνητικούς αξιωματούχους και υπαλλήλους, καθώς και κυβερνητικές υπηρεσίες, να εμπλακούν σε οποιαδήποτε επιχείρηση αντιστάθμισης. Ωστόσο, με τη νομοθεσία "Buy American Act" απαιτείται όπως, όλες οι μείζονες προμήθειες να έχουν –κατ' ελάχιστον- 50% αμερικανικό περιεχόμενο σε αξία, κάτι το οποίο χρησιμοποιείται συχνά από το αμερικανικό Υπουργείο Άμυνας (ICC 2019, 42-43).

Παραμένοντας στη Βόρεια Αμερική, ο Καναδάς εφαρμόζει την Πολιτική Βιομηχανικών και Τεχνολογικών Ωφελημάτων (Industrial and Technological Benefits - ITB), μέσω της οποίας ζητείται από τους υποψήφιους προμηθευτές να καταθέσουν την Πρόταση Αξίας τους,

παράλληλα με την κύρια πρότασή τους. Με την εφαρμογή αυτής της πολιτικής, ο Καναδάς πέτυχε την επένδυση 1,75 δισεκατομμυρίων Δολαρίων σε 375 ΜμΕ, τη χρηματοδότηση με 82 εκατομμύρια Δολάρια 45 ερευνητικών ιδρυμάτων και τη διατήρηση ή δημιουργία 39.000 θέσεων εργασίας³.

Στο άλλο άκρο της κλίμακας, τα τελευταία χρόνια, αρκετές χώρες της Λατινικής Αμερικής (Κεντρική και Νότια) έχουν αυξήσει σημαντικά τις στρατιωτικές τους δαπάνες. Ενώ το 2000 οι συνολικές στρατιωτικές δαπάνες στη Λατινική Αμερική ήταν μόλις 42,9 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ (σε σταθερές τιμές του 2011), το 2014 σχεδόν διπλασιάστηκε, φθάνοντας τα 71,7 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ (και πάλι σε σταθερές τιμές του 2011). Σημειώνεται ωστόσο ότι, την περίοδο 2018 – 2019 διαπιστώθηκε μείωση του ρυθμού αύξησης των αμυντικών δαπανών, ο οποίος έπεσε στο 0,2%, ενώ υπάρχει και γενικότερη κάμψη και στις δαπάνες, οι οποίες έφθασαν για την περίοδο 2018-2019 στα 61,5 δισεκατομμύρια Δολάρια (Dr. Tian, et al. 2020, 5). Αυτή, ωστόσο, η ενίσχυση των στρατιωτικών δαπανών οδήγησε στην επιταχυνόμενη εκβιομηχάνιση της άμυνας και αξιοποίησε μια πληθώρα προγραμμάτων αντιστάθμισης μεγάλου συνολικού όγκου. Συγκεκριμένα, ο τύπος των συναλλαγών αντιστάθμισης που προτιμώνται περισσότερο στην περιοχή είναι η μεταφορά τεχνολογίας / τεχνογνωσίας, η κατάρτιση σε εξειδικευμένα θέματα (π.χ. ασφάλεια στον κυβερνοχώρο) και οι εργασίες υπεργολαβίας ή παραγωγής κατόπιν αδείας.

3.3.3 Αφρική

Η Αφρική έχει στο θέμα των εξοπλισμών δύο όψεις: η Βόρεια Αφρική σημείωσε αύξηση στις δαπάνες της το 2018-2019 κατά 4,2% και έφτασε στα 23,5 δισεκατομμύρια Δολάρια,

³ Πηγή: <https://www.canada.ca/en/innovation-science-economic-development/news/2017/04/the-industrial-and-technological-benefits-policy.html>. Τελευταία Ενημέρωση: 2017 Αύγουστος, 10. [Ημερομηνία Τελευταίας Πρόσβασης: 2020 Μάρτιος, 22]

ενώ στην υπο-Σαχάρια Αφρική σημειώθηκε μείωση κατά 2,2% και μόλις στα 17.7 δισεκατομμύρια Δολάρια (εκ των οποίων τα 3,5 δισεκατομμύρια είναι δαπάνες της Νοτίου Αφρικής) (Dr. Tian, et al. 2020, 5). Ακριβώς λόγω του χαμηλού όγκου πωλήσεων, σπάνια απαντώνται υλοποιήσεις έργων ΑΩ/ΒΣ στην περιοχή.

3.3.4 Χώρες του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου (ΣΣΚ)

Οι προβλέψεις για δαπάνες στην άμυνα από τις χώρες του ΣΣΚ εκτιμάται ότι θα αγγίξουν για την περίοδο 2015-2025 το 1 τρισεκατομμύριο δολάρια, εκ των οποίων 30% θα αφιερωθεί σε κεφαλαιουχικές δαπάνες. Θεωρώντας ότι ένα 35% των απαιτήσεων ΑΩ προέρχονται από τέτοια προγράμματα, τότε προκύπτει ποσόν 105 δισεκατομμυρίων δολαρίων που θα μπορούσε να επανεπενδυθεί στις τοπικές οικονομίες, δημιουργώντας 280.000 θέσεις εργασίας (Willen και Zuazua 2015, 2). Τα προγράμματα ΑΩ στις χώρες του ΣΣΚ περιλαμβάνουν και άμεσα (με συζητήσιμη επιτυχία) και έμμεσα προγράμματα, στα οποία έχει δοθεί και μεγαλύτερη βαρύτητα, περιλαμβάνοντας επενδύσεις, ίδρυση εταιρειών (σε εκπαίδευση, φαρμακευτικά, πετροχημικά, ηλεκτρονικά, ναυπηγήσεις) και επενδύσεις κεφαλαίων (Willen και Zuazua 2015, 3).

Κυριότεροι υποστηρικτές των δράσεων αυτών θα είναι οι αμερικανικές εταιρείες, καθώς υπάρχει ιστορικό στενής συνεργασίας, με πωλήσεις 100,2 δισεκατομμυρίων δολαρίων την περίοδο 2008-2015 και επιπλέον 48,4 δισεκατομμύρια να συμφωνούνται με την ανάληψη της Προεδρίας Τραμπ το 2017 (Cordesman 2019, 7).

3.3.5 Ασία

Η περιοχή της Ασίας είναι αυτή που σταθερά οδηγεί τους εξοπλισμούς σε παγκόσμιο επίπεδο από το 1989 (Dr. Tian, et al. 2020, 7). Μάλιστα, οι περισσότεροι παγκόσμιοι πρωταθλητές βρίσκονται συγκεντρωμένοι σε αυτή την περιοχή (Κίνα 2^η, Ινδία 3^η, Ιαπωνία 9^η, Νότια Κορέα 10^η).

Ο κύριος λόγος αυτού του ρυθμού εξοπλισμών στην περιοχή οφείλεται στις αντιπαλότητες που επικρατούν εκεί, με την Κίνα να θεωρείται ιδιαίτερη απειλή για όλες τις υπόλοιπες χώρες. Αυτή η ανοδική τάση συντηρείται χάρη στην οικονομική δυναμική που έχουν αυτές οι χώρες. Ωστόσο, λίγες χώρες στην περιοχή μπόρεσαν να αναπτύξουν μια ανεξάρτητη, τοπική αμυντική βιομηχανία, με τις πιο πολλές από αυτές να μη διαθέτουν τις σύνθετες, αλληλεξαρτώμενες ικανότητες στην έρευνα, τη βιομηχανία και τον οργανισμό που απαιτούνται για το σχεδιασμό και την παραγωγή σύγχρονων αμυντικών προϊόντων.

Ως εκ τούτου, κύριος σκοπός των κανονισμών αντιστάθμισης που έχουν θεσπίσει, είναι η επίτευξη της αναγκαίας αυτάρκειας στην αμυντική παραγωγή, μέσω της μεταφοράς προηγμένης τεχνολογίας, της συναφούς εκπαίδευσης και των αδειών συμπαραγωγής.

3.3.6 Ωκεανία

Οι χώρες της Ωκεανίας (Αυστραλία και Νέα Ζηλανδία) έχουν αυξήσει τις αμυντικές τους δαπάνες κατά 25% την περίοδο 2010-2019, με 3,5% να είναι η αύξηση στην περίοδο 2018-2019. Μάλιστα, η Νέα Ζηλανδία βρίσκεται στη 13^η θέση παγκοσμίως στην κατάταξη των χωρών με σχετική αύξηση στρατιωτικών δαπανών (19%), με 2,927 δισεκατομμύρια Δολάρια, χωρίς βέβαια να μπορεί να ξεπεράσει την Αυστραλία που δαπάνησε την περίοδο 2018-2019 \$25,9δισ. ((Dr. Tian, et al. 2020, 4-8).

Οι προσεγγίσεις των δύο χωρών παρουσιάζουν σε κάποια σημεία διαφορές, παρά το γεγονός ότι οι επιδιώξεις τους ταυτίζονται εν πολλοίς. Η Αυστραλία επιδιώκει τη Διακρατικές συμφωνίες, με σκοπό τη δημιουργία έργων που θα έχουν διεθνή απήχηση⁴, ενώ η Νέα Ζηλανδία απαγορεύει την εφαρμογή προγραμμάτων ΑΩ (τα οποία θεωρεί ότι

⁴ Πηγή: <https://www.screenaustralia.gov.au/funding-and-support/co-production-program/guidelines>. Τελευταία ενημέρωση: 2018 [Ημερομηνία Τελευταίας Πρόσβασης: 2020 Ιανουάριος, 7]

δημιουργούν διακρίσεις) και ενθαρρύνει τους υποψήφιους προμηθευτές να περιλαμβάνουν στις προτάσεις τους λύσεις, των οποίων τα αποτελέσματα θα έχουν θετική επίδραση στην οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον της Νέας Ζηλανδίας (Grevatt 2019, 1).

Κεφάλαιο 4

Η Διεθνής Συμφωνία Δημοσίων Συμβάσεων και η σχέση της με τα ΑΩ

Όπως περιγράφεται προηγουμένως, οι πρακτικές αντιστάθμισης μπορούν να επεκταθούν τόσο σε αμυντικές προμήθειες, όσο και σε πολιτικές – ειρηνικές συναλλαγές. Ωστόσο, οι πρακτικές των ΑΩ σε μεγάλο βαθμό περιορίζονται, από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ) και τη Συμφωνία για τις Δημόσιες Συμβάσεις (ΣΔΣ).

Πιο συγκεκριμένα, οι πρακτικές ΑΩ απαγορεύονται γενικά από το άρθρο XVI της συμφωνίας του ΠΟΕ για τις δημόσιες συμβάσεις (ΣΔΣ), με την πρόβλεψη όμως, δύο σημαντικών εξαιρέσεων:

- Τη στιγμή της προσχώρησης στη ΣΔΣ, ιδίως «αναπτυσσόμενες» χώρες, μπορούν να διαπραγματευτούν όρους για τη συνεχιζόμενη χρήση πολιτικών αντισταθμίσεων στα Προγράμματα Δημόσιων Προμηθειών, για προσωρινή περίοδο.
- Για εξαγορές που σχετίζονται με «εθνική ασφάλεια» ή «σκοπούς εθνικής άμυνας» (ακόμα κι αν ένα έθνος έχει εγγραφεί στη ΣΔΣ του ΠΟΕ).

Η Συμφωνία για τις Δημόσιες Συμβάσεις (ΣΔΣ) είναι μέχρι σήμερα⁵ η μόνη νομικά δεσμευτική συμφωνία του ΠΟΕ, που εστιάζει στο θέμα των κρατικών συμβάσεων. Πρόκειται για μια πολυμερή συνθήκη διαχειριζόμενη από Επιτροπή Κυβερνητικών Συμβάσεων, η οποία περιλαμβάνει τα Μέλη του ΠΟΕ που συμμετέχουν στη ΣΔΣ και επομένως έχουν δικαιώματα και υποχρεώσεις βάσει της Συμφωνίας. Σύμφωνα με τους όρους της ΣΔΣ, μια αναπτυσσόμενη χώρα, κατά την υπογραφή της ΣΔΣ μπορεί να υιοθετήσει ή να διατηρήσει για μια ορισμένη περίοδο, μεταξύ άλλων, μια πολιτική συμψηφισμού, υπό την προϋπόθεση ότι οποιαδήποτε απαίτηση ή εξέταση της επιβολής της πολιτικής συμψηφισμού, αναφέρεται σαφώς στο προκήρυξη της προβλεπόμενης προμήθειας. Συγκεκριμένα, τα σχετικά άρθρα της ΣΔΣ αναφέρουν:

- Άρθρο IV Γενικές αρχές

ΑΩ: Όσον αφορά τις καλυπτόμενες συμβάσεις, ένα Μέρος, συμπεριλαμβανομένων των αναθέτοντων φορέων του, δεν ζητά, λαμβάνει υπόψη, επιβάλλει ή επιβάλλει οποιαδήποτε αντιστάθμιση.

- Άρθρο V Αναπτυσσόμενες χώρες

Με βάση τις αναπτυξιακές της ανάγκες και με τη συμφωνία των Μερών, μια αναπτυσσόμενη χώρα μπορεί να υιοθετήσει ή να διατηρήσει ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μεταβατικά μέτρα, κατά τη διάρκεια μιας μεταβατικής περιόδου και σύμφωνα με ένα χρονοδιάγραμμα και να εφαρμοστεί κατά τρόπο που να μην κάνει διάκριση μεταξύ των άλλων Μερών:

α. Ένα πρόγραμμα προτίμησης τιμής, υπό την προϋπόθεση ότι το πρόγραμμα:

- i. παρέχει προτίμηση μόνο για το μέρος της προσφοράς που περιλαμβάνει αγαθά ή υπηρεσίες καταγωγής από την αναπτυσσόμενη χώρα που εφαρμόζει την

⁵ Πηγή: https://www.wto.org/english/tratop_e/gproc_e/gp_gpa_e.htm [Τελευταία Πρόσβαση: 2020 Ιανουάριος, 9]

προτίμηση ή αγαθά ή υπηρεσίες καταγωγής από άλλες αναπτυσσόμενες χώρες για τις οποίες η αναπτυσσόμενη χώρα που εφαρμόζει την προτίμηση έχει υποχρέωση να παρέχει εθνική μεταχείριση βάσει προτιμησησιακής συμφωνίας, υπό την προϋπόθεση ότι όταν η άλλη αναπτυσσόμενη χώρα είναι συμβαλλόμενο μέρος της παρούσας συμφωνίας, η μεταχείριση αυτή υπόκειται σε οποιουσδήποτε όρους καθορίζονται από την επιτροπή · και

ii. είναι διαφανής και η προτίμηση και η εφαρμογή της στην προμήθεια περιγράφεται με σαφήνεια στην προκήρυξη της προβλεπόμενης προμήθειας

- β. Μία αντιστάθμιση, υπό την προϋπόθεση ότι οποιαδήποτε απαίτηση για την επιβολή της αντιστάθμισης αναφέρεται ή αναφέρεται ρητά στην προκήρυξη της προβλεπόμενης προμήθειας ·
- γ. Τη σταδιακή προσθήκη συγκεκριμένων οντοτήτων ή τομέων και
- δ. Ένα όριο που είναι υψηλότερο από το μόνιμο κατώφλι του.

Όσον αφορά τις Αμυντικές Προμήθειες, υπάρχει η σχετική πρόνοια στη ΣΔΣ για την προστασία των Κρατών αναφορικά με προμήθειες απαραίτητες για την εθνική ασφάλεια ή για λόγους εθνικής άμυνας. Πιο συγκεκριμένα, το σχετικό άρθρο έχει ως εξής:

- Άρθρο III Ασφάλεια και γενικές εξαιρέσεις

1. Τίποτα στην παρούσα Συμφωνία δεν ερμηνεύεται ότι εμποδίζει οποιοδήποτε Μέρος να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια ή να μην αποκαλύψει πληροφορίες που θεωρεί απαραίτητες για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας του σχετικά με την προμήθεια όπλων, πυρομαχικών ή πολεμικού υλικού, ή με απαραίτητες προμήθειες για εθνική ασφάλεια ή για λόγους εθνικής άμυνας.

2. Με την επιφύλαξη ότι τα μέτρα αυτά δεν εφαρμόζονται κατά τρόπο που θα αποτελούσε μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διάκρισης μεταξύ των Μερών,

όπου επικρατούν οι ίδιοι όροι ή συγκεκριμένου περιορισμού στο διεθνές εμπόριο, τίποτα στην παρούσα συμφωνία δεν ερμηνεύεται κατά τρόπον τέτοιο για να αποτρέψει οποιαδήποτε Μέρος από την επιβολή ή την κατ' εντολή εφαρμογή των μέτρων:

- α. απαραίτητο για την προστασία των δημόσιων ηθών, της τάξης ή της ασφάλειας
- β. απαραίτητο για την προστασία της ζωής ή της υγείας του ανθρώπου, των ζώων ή των φυτών
- γ. απαραίτητο για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας ή
- δ. σχετικά με αγαθά ή υπηρεσίες ατόμων με αναπηρία, φιλανθρωπικών ιδρυμάτων ή φυλακών.

Η ΣΔΣ εξελίχθηκε και στις 6 Απριλίου 2014 τέθηκε σε ισχύ μια αναθεωρημένη ΣΔΣ. Τα εμπλεκόμενα μέρη δεσμεύονται περαιτέρω να συνεχίσουν να βελτιώνουν τη ΣΔΣ. Ωστόσο, η αναθεωρημένη ΣΔΣ ορίζει σαφώς ότι, το αργότερο τρία έτη μετά την έναρξη ισχύος της αναθεωρημένης ΣΔΣ και περιοδικά στη συνέχεια, τα μέρη θα αναλάβουν περαιτέρω διαπραγματεύσεις για τη σταδιακή μείωση και εξάλειψη των μέτρων που εισάγουν διακρίσεις και για την επίτευξη της μεγαλύτερης δυνατής επέκτασης της κάλυψης. Με αυτό το πνεύμα, τα μέρη της ΣΔΣ συμφώνησαν επίσης να αναλάβουν ορισμένα προγράμματα εργασίας που θα επηρεάσουν τη μελλοντική εξέλιξη της συμφωνίας.

Κεφάλαιο 5

Σύγκριση Εφαρμογής ΑΩ: Τάσεις και χαρακτηριστικά εφαρμοζόμενων πολιτικών

Αυτή η ενότητα θα παρέχει μια επισκόπηση ορισμένων σημαντικών πτυχών/χαρακτηριστικών επιλεγμένων κανονισμών αντιστάθμισης από διάφορες χώρες σε όλο τον κόσμο. Μερικά ενδιαφέροντα «στατιστικά» που προέρχονται από τον πίνακα παρακάτω, είναι τα εξής:

- ΑΩ Αμυντικού και Πολιτικού Χαρακτήρα: δύο στις εννέα χώρες περιλαμβάνουν προβλέψεις για «πολιτικά» ΑΩ.
- Είδος συναλλαγής: Όλες οι χώρες που περιλαμβάνονται (9 στις 9) ζητούν άμεσες ή έμμεσες συναλλαγές συμψηφισμού.
- Τομείς προτεραιότητας: Όπως έχει ήδη περιγράψει προηγουμένως, κάθε χώρα έχει αναπτύξει μια προσαρμοσμένη πολιτική ΑΩ, η οποία αντανακλά συγκεκριμένες προτεραιότητες. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι ορισμένες προτεραιότητες είναι κοινές στις περισσότερες περιπτώσεις. Ορισμένες από αυτές τις «κοινές» προτεραιότητες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:
 - Διευκόλυνση της πρόσβασης σε νέες αγορές
 - Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας
 - Βοήθεια στη συμμετοχή τοπικών εταιρειών σε μείζονα έργα E&A
 - Ανάπτυξη νέων βιομηχανικών δυνατοτήτων μέσω της μεταφοράς τεχνολογίας

- Αύξηση του όγκου εξαγωγών προϊόντων/υπηρεσιών της αμυντικής βιομηχανίας
- Διευκόλυνση της πρόσβασης τοπικών εταιρειών σε νέες αγορές ή/και δημιουργία νέων εμπορικών εταίρων
- Υποστήριξη των τοπικών κατασκευαστών για να ενταχθούν σε παγκόσμιες αλυσίδες αξίας εφοδιασμού
- Όριο αμυντικών αντισταθμίσεων: Στον παρακάτω πίνακα υπάρχει μια σύνοψη των ορίων αμυντικών αντισταθμίσεων, ανά χώρα. Η Τουρκία και η Ελβετία δεν έχουν κατώτατο όριο για αμυντικά έργα, ενώ το Περού χρησιμοποιεί μια μάλλον περίπλοκη φόρμουλα που βασίζεται στο Unidad Impositiva Tributaria (UIT) (στα ελληνικά σημαίνει: Μονάδα Φορολογίας Εσόδων)⁶:

Κατάταξη Ορίου	Όριο	Αριθμός Χωρών
Χαμηλή	Μεταξύ 0 και 500.000 Δολαρίων ΗΠΑ	3
Μέση	Μεταξύ 500.000 και 5.000.000 Δολαρίων ΗΠΑ	1
Υψηλή	Μεταξύ 5.000.000 και 280.000.000 Δολαρίων ΗΠΑ	4

Πίνακας 1. Ελάχιστο όριο εφαρμογής ΑΩ σε Αμυντικές Προμήθειες

- Ελάχιστο % επίτευξης ΑΩ (για Αμυντικές Προμήθειες): Στον παρακάτω πίνακα υπάρχει μια σύνοψη του ελάχιστου ποσοστού της απαίτησης αντιστάθμισης (άμυνα), ανά χώρα:

⁶ Το UIT είναι μια τιμή αναφοράς που ορίζεται ετησίως από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών

Κατάταξη Ορίου	Ποσοστό επίτευξης	Αριθμός Χωρών
Χαμηλή	0 - 40%	3
Μέση	50% - 70%	3
Υψηλή	70% - 100%	3

Πίνακας 2. Ποσοστά επίτευξης ΑΩ σε Αμυντικές Προμήθειες

- Πολλαπλασιαστές: Οι ισχύοντες πολλαπλασιαστές κυμαίνονται από 0,25 έως 10.
- Διάρκεια συμβολαίου αντιστάθμισης: Τα συμβόλαια αντιστάθμισης έχουν διάφορες χρονικές περιόδους (συνήθως έως 8 έτη), κυρίως όμως μέγιστης διάρκειας ίσης με εκείνη της κύριας σύμβασης προμηθειών. Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι σε τουλάχιστον μία περίπτωση (Περου) συμβάσεις αντιστάθμισης υπογράφονται πριν από την υπογραφή της κύριας σύμβασης προμηθειών.
 - Κυρώσεις: Επιβάλλονται κυρώσεις σε όλες τις εξεταζόμενες περιπτώσεις.
 - Τράπεζα πιστώσεων ΑΩ: Η πλειοψηφία των χωρών που συζητήθηκαν (7 στις 9) επιτρέπουν τραπεζικές πιστώσεις αντιστάθμισης άμυνας, τουλάχιστον σε ορισμένες περιπτώσεις (η Ελβετία και το Ομάν το επιτρέπουν κατά περίπτωση).
 - Ανταλλαγή: Η αντιμετώπιση των ανταλλαγών είναι μοιρασμένη, με τέσσερις χώρες να το επιτρέπουν, τις άλλες τέσσερις να το απαγορεύουν και μία (Ελβετία) να το επιτρέπει σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

5.1 Καναδάς

(Government of Canada 2018, 1-27):

Αμυντικά ΑΩ	ΝΑΙ
Πολιτικά ΑΩ	ΌΧΙ
Αποδεκτοί τύποι Συναλλαγών	Άμεσα ΑΩ Έμμεσα ΑΩ
Προτεραιότητες	Νέες Τεχνολογίες: Εξελιγμένα Υλικά Τεχνητή Νοημοσύνη Κυβερνοασφάλεια Αυτόνομα Συστήματα Διαστημικά Συστήματα Κρίσιμες Βιομηχανικές Υπηρεσίες: Συστήματα και απάρτια Αεροδιαστημικής Θωράκιση Ολοκλήρωση Αμυντικών Συστημάτων Ηλεκτρο-Οπτικά Συστήματα Λύσεις Οχημάτων Εδάφους Υποστήριξη κατά την Υπηρεσία Ναυτικά Συστήματα Αποστολής και Πλατφόρμες Πυρομαχικά Ναυπήγηση Σόναρ και Ακουστικά Συστήματα Εκπαίδευση και Εξομοίωση
Όριο (Αμυντικών ΑΩ)	100 εκατ. Δολάρια Καναδά (υποχρεωτικό) 20 -100 εκατ. Δολάρια Καναδά (κατά περίπτωση)
Όριο (Πολιτικών ΑΩ)	Δεν προβλέπεται
Ελάχιστο Ποσοστό Εκπλήρωσης	100% της Σύμβασης Προμήθειας
Πολλαπλασιαστές	4-9
Διάρκεια Σύμβασης ΑΩ	8 έτη (μέγιστη)
Ρήτρες	ΝΑΙ
Τράπεζα ΑΩ	ΝΑΙ
Ανταλλαγές	ΌΧΙ

5.2 Περού

(Ministerio de Defensa 2011, 1-33):

Αμυντικά ΑΩ	ΝΑΙ
Πολιτικά ΑΩ	ΌΧΙ
Αποδεκτοί τύποι Συναλλαγών	Άμεσα ΑΩ Έμμεσα ΑΩ
Προτεραιότητες	Επένδυση σε συγκεκριμένα προγράμματα Ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων Συμπαγωγή Υποκατασκευαστικό έργο Μεταφορά Τεχνολογίας Ανάπτυξη νέων εξαγωγίμων προϊόντων
Όριο (Αμυντικών ΑΩ)	5.600 UIT (Unidad Impositiva Tributaria)
Όριο (Πολιτικών ΑΩ)	Δεν προβλέπεται
Ελάχιστο Ποσοστό Εκπλήρωσης	100% της Σύμβασης Προμήθειας
Πολλαπλασιαστές	0,5-5
Διάρκεια Σύμβασης ΑΩ	Η Σύμβαση υπογράφεται προς της Σύμβασης της Κύριας Προμήθειας
Ρήτρες	ΝΑΙ
Τράπεζα ΑΩ	ΝΑΙ
Ανταλλαγές	ΝΑΙ

5.3 Φινλανδία

(Finnish Ministry of Defence 2017, 1-12):

Αμυντικά ΑΩ	Κατά τις προβλέψεις της 2009/81/EK
Πολιτικά ΑΩ	ΌΧΙ
Αποδεκτοί τύποι	Άμεσα ΑΩ
Συναλλαγών	Έμμεσα ΑΩ (υπό τις προϋποθέσεις της 2009/81/EK)
Προτεραιότητες	Τεχνολογίες σε Έλεγχο, Διοίκηση, Επικοινωνίες, Η/Υ (C4) και Πληροφορίες Επιτήρηση, Πρόσκτηση Στόχων και Αναγνώριση (ISTAR) Τεχνολογία Υλικών και Δομική Τεχνολογία σε συστήματα πολλαπλών Τεχνολογιών Βιολογικές και Χημικές Τεχνολογίες
Όριο (Αμυντικών ΑΩ)	≥418.000€ για προμήθεια και υπηρεσίες ≥5.225.000€ για συμβάσεις έργου
Όριο (Πολιτικών ΑΩ)	Δεν προβλέπεται
Ελάχιστο Ποσοστό Εκπλήρωσης	Δεν προβλέπεται, λόγω 2009/81/EK
Πολλαπλασιαστές	1,5 - 3
Διάρκεια Σύμβασης ΑΩ	Δεν έχει οριστεί
Ρήτρες	Δεν έχουν οριστεί
Τράπεζα ΑΩ	ΌΧΙ
Ανταλλαγές	ΌΧΙ

5.4 Ελβετία

(Armasuisse 2019, 1-9):

Αμυντικά ΑΩ	ΝΑΙ
Πολιτικά ΑΩ	ΌΧΙ
Αποδεκτοί τύποι Συναλλαγών	Άμεσα ΑΩ (τουλάχιστον 20% των ΑΩ) Έμμεσα ΑΩ
Προτεραιότητες	Τομείς: Βιομηχανία Μηχανικής Μεταλλουργία Ηλεκτρική, Ηλεκτρομηχανολογική Βιομηχανία Οπτική Βιομηχανία Ωρολογοποιία Βιομηχανία Οχημάτων, Φορτηγών, Σιδηροδρόμων Βιομηχανία Πλαστικών, Ελαστικών Χημικά Προϊόντα Αεροδιαστημική Τεχνολογία Πληροφορική-Δίκτυα Συνεργασίες με Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Ιδρύματα Μεταφορά Τεχνολογίας Ε&Α Υποστήριξη Μάρκετινγκ
Όριο (Αμυντικών ΑΩ)	Μηδενικό
Όριο (Πολιτικών ΑΩ)	Δεν προβλέπεται
Ελάχιστο Ποσοστό Εκπλήρωσης	100% της Σύμβασης Προμήθειας Εφ'όσον εμπλέκεται εταιρεία που είναι κατά 61% ελβετική, θεωρείται πως έχει επιτευχθεί το ύψος του 100% Η υλοποίηση των ΑΩ ακολουθεί περιφερειακή ποσόστωση στα καντόνια (65% στο Γερμανικό, 30% στο Γαλλικό και 5% στο Ιταλικό)
Πολλαπλασιαστές	0,5 - 3,0
Διάρκεια Σύμβασης ΑΩ	Όση της Κύριας Σύμβασης συν δύο έτη (κρίση και κατά περίπτωση)
Ρήτρες	ΝΑΙ
Τράπεζα ΑΩ	Κατά περίπτωση
Ανταλλαγές	Με την αιτιολόγηση αιτιατότητας

5.5 Τουρκία

(Undersecretariat for Defence Industries (SSM) 2011, 1-35), (Public Procurement Authority (PPA) 2012, 1-96):

Αμυντικά ΑΩ	ΝΑΙ
Πολιτικά ΑΩ	ΌΧΙ
Αποδεκτοί τύποι Συναλλαγών	Άμεσα ΑΩ Έμμεσα ΑΩ
Προτεραιότητες	Αμυντικά ΑΩ: Χερσαίες Πλατφόρμες Θαλάσσιες Πλατφόρμες Εναέριες Πλατφόρμες Ρουκέτες/Πύραυλοι/Καθοδήγηση και Έλεγχος Πυραύλων Δορυφορικά/Διαστημικά Συστήματα και σχετικές Τεχνολογίες Μηχανικά/Υδραυλικά/Πνευματικά Συστήματα Ηλεκτρονικοί Αισθητήρες Λογισμικό Όπλα και Πυρομαχικά Συστήματα Ισχύος/Μετάδοσης Συστήματα Διοίκησης & Ελέγχου/ Διαχείρισης Πληροφοριών Συστήματα Ηλεκτρονικού/Δικτυοκεντρικού Πολέμου Εξομοιωτές Ολοκλήρωση Συστημάτων
	Πολιτικά ΑΩ: Κατά περίπτωση
Όριο (Αμυντικών ΑΩ)	0 Δολάρια ΗΠΑ
Όριο (Πολιτικών ΑΩ)	10 εκατ. Δολάρια ΗΠΑ
Ελάχιστο Ποσοστό Εκπλήρωσης	Αμυντικά ΑΩ: 70% της Σύμβασης Προμήθειας, κατ' ελάχιστον Πολιτικά ΑΩ: Ακαθόριστο
Πολλαπλασιαστές	1-8 (για αμφότερα Αμυντικά και Πολιτικά ΑΩ)
Διάρκεια Σύμβασης ΑΩ	Αμυντικά ΑΩ: Όση της Κύριας Σύμβασης συν δύο έτη Πολιτικά ΑΩ: Κατά περίπτωση
Ρήτρες	ΝΑΙ
Τράπεζα ΑΩ	Αμυντικά ΑΩ: ΝΑΙ Πολιτικά ΑΩ: Κατά περίπτωση
Ανταλλαγές	Αμυντικά ΑΩ: ΝΑΙ Πολιτικά ΑΩ: ΌΧΙ

5.6 Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (ΗΑΕ)

(TAWAZUN Economic Council 2019, 1-23):

Αμυντικά ΑΩ	ΝΑΙ
Πολιτικά ΑΩ	ΌΧΙ
Αποδεκτοί τύποι Συναλλαγών	Άμεσα ΑΩ Έμμεσα ΑΩ
Προτεραιότητες	Τομείς: Αεροδιαστημική Υποδομές και Μεταφορές Τηλεπικοινωνίες Εκπαίδευση Αειφορία, Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή Ασφάλεια Υδάτων - Τροφής Άλλοι στρατηγικοί τομείς, όπως μπορεί να συσταθούν περιστασιακά
Όριο (Αμυντικών ΑΩ)	10 εκατ. Δολάρια ΗΠΑ
Όριο (Πολιτικών ΑΩ)	Δεν προβλέπεται
Ελάχιστο Ποσοστό Εκπλήρωσης	60% της Σύμβασης Προμήθειας
Πολλαπλασιαστές	1-5
Διάρκεια Σύμβασης ΑΩ	7 έτη (μέγιστη)
Ρήτρες	ΝΑΙ
Τράπεζα ΑΩ	ΝΑΙ
Ανταλλαγές	ΌΧΙ

5.7 Ταϊβάν

Αμυντικά ΑΩ	ΝΑΙ
Πολιτικά ΑΩ	ΌΧΙ
Αποδεκτοί τύποι Συναλλαγών	Άμεσα ΑΩ Έμμεσα ΑΩ (μπορούν να χρησιμοποιηθούν και σε πολιτικές ανάγκες)
Προτεραιότητες	Μεταφορά Τεχνολογίας E&A Τοπικές Επενδύσεις Εκπαίδευση Υποστήριξη Διεθνούς Μάρκετινγκ Προμήθειες από την τοπική αγορά Διεθνείς Πιστοποιήσεις
Όριο (Αμυντικών ΑΩ)	5 εκατ. Δολάρια ΗΠΑ
Όριο (Πολιτικών ΑΩ)	Δεν προβλέπεται
Ελάχιστο Ποσοστό Εκπλήρωσης	40% της Σύμβασης Προμήθειας (μπορεί να αναπροσαρμοστεί, κατά περίπτωση)
Πολλαπλασιαστές	0,25 - 10
Διάρκεια Σύμβασης ΑΩ	5 έτη, κατ' ελάχιστον
Ρήτρες	ΝΑΙ
Τράπεζα ΑΩ	ΌΧΙ
Ανταλλαγές	ΌΧΙ

5.8 Ν. Κορέα

(Defense Acquisition Program Agency (DAPA) 2020, 1-107):

Αμυντικά ΑΩ	ΝΑΙ
Πολιτικά ΑΩ	ΌΧΙ
Αποδεκτοί τύποι Συναλλαγών	Άμεσα ΑΩ Έμμεσα ΑΩ
Προτεραιότητες	Τεχνολογίες οπλικών συστημάτων τελευταίας τεχνολογίας Τεχνολογία, υποδομές, και εξοπλισμός σχετικά με τη δοκιμή και πιστοποίηση οπλικών συστημάτων Κατασκευή και εξαγωγή απαρτίων των οπλικών συστημάτων Τεχνολογία, Υποδομές Εξοπλισμός και Εργαλεία για τεχνολογία Συντήρησης Βάσεως Τεχνολογία, Υποδομές Εξοπλισμός και Εργαλεία για αναβάθμιση ενεργών οπλικών συστημάτων Εξαγωγή Στρατιωτικού υλικού/Εφοδίων, περιλαμβανομένων Βιομηχανικών Προϊόντων Συντήρηση σε οπικά συστήματα της χώρας του Αναδόχου Συμμετοχή από κοινού σε προγράμματα Ε&Α Εξαγωγές προτεινόμενων εμπορικών ειδών, ως έμμεσα ΑΩ Προσέλκυση ξένων επενδύσεων σε νέες επιχειρήσεις Άλλα που μπορούν να συμβάλλουν στη βελτίωση της Κορεατικής Άμυνας
Όριο (Αμυντικών ΑΩ)	10 εκατ. Δολάρια ΗΠΑ (ΑΩ μπορεί να απαιτηθούν και σε μικρότερο ποσό, κατά περίπτωση)
Όριο (Πολιτικών ΑΩ)	Δεν προβλέπεται
Ελάχιστο Ποσοστό Εκπλήρωσης	50% της Σύμβασης Προμήθειας (μπορεί να αναπροσαρμοστεί, κατά περίπτωση)
Πολλαπλασιαστές	1-6
Διάρκεια Σύμβασης ΑΩ	Όση της Κύριας Σύμβασης
Ρήτρες	ΝΑΙ
Τράπεζα ΑΩ	ΝΑΙ
Ανταλλαγές	ΝΑΙ

5.9 Ινδία

(Ministry of Defence (Acquisition Wing Secreteriat) 2012, 1-31):

Αμυντικά ΑΩ	ΝΑΙ
Πολιτικά ΑΩ	ΝΑΙ
Αποδεκτοί τύποι Συναλλαγών	Άμεσα ΑΩ Έμμεσα ΑΩ
Προτεραιότητες	Απευθείας αγορά από τον Υπόχρεο, ή εξασφάλιση παραγγελιών από το εξωτερικό Άμεση Ξένη Επένδυση σε κοινοπραξία με Ινδικές εταιρείες Μεταφορά Τεχνολογίας Διάθεση Εξοπλισμού Διάθεση Εξοπλισμού και/ή Μεταφορά Τεχνολογίας σε κρατικά ιδρύματα Πρόσκτηση Τεχνολογίας από τον Οργανισμό Αμυντικής Ε&Α σε πεδία υψηλής τεχνολογίας
Όριο (Αμυντικών ΑΩ)	280 εκατ. Δολάρια ΗΠΑ
Όριο (Πολιτικών ΑΩ)	Αόριστο
Ελάχιστο Ποσοστό Εκπλήρωσης	30% της Σύμβασης Προμήθειας
Πολλαπλασιαστές	1,5 - 3,0
Διάρκεια Σύμβασης ΑΩ	Όση της Κύριας Σύμβασης συν δύο έτη
Ρήτρες	ΝΑΙ
Τράπεζα ΑΩ	ΝΑΙ
Ανταλλαγές	ΝΑΙ (σε συνδεδεμένες οντότητες)

Κεφάλαιο 6

Η αξία των ΑΩ

Ο υπολογισμός της αξίας των αντισταθμίσεων, είναι μια αρκετά περίπλοκη εργασία. Ωστόσο, εκτιμήσεις και πρόσφατες μελέτες δείχνουν ότι η αξία της αγοράς αντιστάθμισης άμυνας αυξάνεται. Για παράδειγμα, η Frost & Sullivan προβλέπει ότι η σωρευτική αξία των υποχρεώσεων ΑΩ από αμυντικά – εξοπλιστικά προγράμματα που απαιτούνται από τις 20 κορυφαίες στρατιωτικές αγορές, θα ανέλθει σε περίπου 272,73 δισεκατομμύρια δολάρια, για την περίοδο 2016 – 2021 (Kimla 2013, 3). Αυτή η εκτίμηση συμφωνεί και με νεότερες προβλέψεις από τον οίκο Deloitte, ο οποίος προβλέπει αύξηση στις προμήθειες Αεροδιαστημικής και Άμυνας (οι οποίες και είναι άμεσα συνυφασμένες με προγράμματα Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων / Βιομηχανικής Συνεργασίας), κατά 3% έως το 2023 - φθάνοντας το ποσόν των 2,1 τρισεκατομμυρίων Δολαρίων ΗΠΑ- για την άμυνα, ενώ αντίστοιχα αισιόδοξες είναι οι προβλέψεις και την πολιτική αεροπορία και αεροδιαστημική (Lineberger 2019, 3-5)⁷.

Μεταξύ αυτών των αγορών, οι χώρες της Ανατολικής Ασίας (όπως η Ινδονησία, η Νότια Κορέα και η Ταϊβάν) παρουσιάζουν την υψηλότερη ανάπτυξη, ενώ η αγορά της Σαουδικής Αραβίας αναμένεται να δημιουργήσει τη μεγαλύτερη αθροιστική αξία των υποχρεώσεων στρατιωτικού συμψηφισμού, συνολικού ύψους 40,68 δισ. Δολαρίων κατά την περίοδο 2016-2021 .

⁷ Η πανδημία του κορωνοϊού ενδεχομένως να τροποποιήσει επί τα χείρω κάποιες εκτιμήσεις, ειδικά στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας, ο οποίος και δοκιμάζεται περισσότερο. Όμως και ο Κλάδος της άμυνας πιθανόν να επηρεαστεί, δεδομένου ότι οι χώρες θα πρέπει να ανακατευθύνουν του πόρους τους σε δράσεις κοινωνικής στήριξης και μετριασμού της προβλεπόμενης ύφεσης.

Ανά περιοχή, οι 5 χώρες της Ασίας (Ινδία, Ινδονησία, Νότια Κορέα, Σιγκαπούρη και Ταϊβάν) θα δημιουργήσουν το μεγαλύτερο σωρευτικό ποσό αντισταθμιστικών τιμών για την περίοδο 2016-2021, δηλαδή περίπου 74,82 δισεκατομμύρια δολάρια, ενώ οι ευρωπαϊκές χώρες (Γερμανία, Ελλάδα, Η Ιταλία, οι Κάτω Χώρες, η Νορβηγία, η Πολωνία, η Τουρκία και το Ηνωμένο Βασίλειο) θα δημιουργήσουν μια συνολική αξία ΑΩ μόλις 64,94 δισεκατομμυρίων δολαρίων, κατά την ίδια περίοδο. Η περιοχή του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου (ΣΣΚ) (με τη Σαουδική Αραβία και τα ΗΑΕ) με 61,18 δισεκατομμύρια δολάρια (σωρευτική αξία κατά την περίοδο), Λατινική Αμερική (Βραζιλία, Χιλή, Κολομβία) με 49,61 δισεκατομμύρια δολάρια (σωρευτική αξία κατά την περίοδο), ακολουθούμενη από την Ωκεανία (17,18 δισεκατομμύρια δολάρια αθροιστική αξία κατά την περίοδο) και την Αφρική (5 δισεκατομμύρια δολάρια αθροιστική αξία κατά την περίοδο). Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι τα αποτελέσματα για την περιοχή του ΣΣΚ και την Αφρική είναι κάπως «στρεβλά» καθώς οι χώρες που περιλαμβάνονται στην Έκθεση της Frost & Sullivan, δεν είναι πλήρως ενδεικτικές / αντιπροσωπευτικές.

Όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα, οι ευρωπαϊκές τιμές αντιστάθμισης θα παρουσιάσουν το μικρότερο ποσοστό αύξησης (15,6%) για την περίοδο 2016-2021, και η Ασία και η Ωκεανία θα βιώσουν το υψηλότερο με 18,7%, ενώ η Αφρική με 18,2% και το ΣΣΚ με 17% θα ακολουθήσει.

Περιοχή	Ευρώπη	Αφρική	Ωκεανία	Ασία	Λατ. Αμερική	ΣΣΚ
Ποσοστιαία μεταβολή περιόδου 2016 - 2021	15,6%	18,2%	18,7%	18,7%	16,4%	17%

Πίνακας 3. Πρόβλεψη ποσοστιαίας μεταβολής για αύξηση απαιτήσεων εκτέλεσης ΑΩ ανά τον Κόσμο (Προσαρμοσμένη προβολή εκτιμήσεων έκθεσης Frost & Sullivan (Lineberger 2019, 1-34))

Η πτωτική τάση των ευρωπαϊκών τιμών αντιστάθμισης μπορεί να αποδοθεί κυρίως στην υπογραφή της οδηγίας 2009/81/ΕΚ, όπως συζητήθηκε σε προηγούμενες ενότητες.

Κεφάλαιο 7

Κύκλος Ζωής ενός Προγράμματος ΑΩ

Η διαχείριση μιας Σύμβασης διέρχεται από τρεις (3) φάσεις (Rumbaugh 2013, 14, 17-98):

- Την προ της Σύμβασης, όπου αναλύονται οι Νόμοι και Κανονισμοί, οι Αρχές, τα πρότυπα Διαγωγής, οι τύποι μέθοδοι και χρηματοδότηση συμβάσεων, καθώς και τα οι προβλέψεις για Πνευματικά Δικαιώματα,
- Τη φάση Σχεδιασμού Πρόσκτησης και Στρατηγικών, όπου περιέχονται:
 - Ο σχεδιασμός πρόσκτησης, η έρευνα αγοράς και το μάρκετινγκ,
 - Η ανταπόκριση σε πρόσκληση ενδιαφέροντος (ή ετοιμασία πρόσκλησης ενδιαφέροντος),
 - Η ανάλυση κόστους και τιμής
 - Η διαπραγμάτευση,
 - Η επιλογή και ανάθεση του προμηθευτή,
- Τη μετά τη σύναψη περίοδο που περιλαμβάνει:
 - Τη διαχείριση της σύμβασης,
 - Τη διασφάλιση της ποιότητας,
 - Τη διαχείριση αλλαγών και τροποποιήσεων,
 - Την ολοκλήρωση – περάτωση της σύμβασης.

Με βάση τα παραπάνω και λαμβάνοντας υπόψη τα όσα έχουν αναφερθεί στις προηγούμενες ενότητες, ο κύκλος ζωής ενός προγράμματος ΑΩ ακολουθεί την ίδια πορεία, προσαρμοσμένης προφανώς στις ιδιαιτερότητες των ΑΩ. Έτσι, διακρίνονται οι ακόλουθες

τρεις φάσεις (Broecker και Beraldi 2017, 12-14): η φάση διαπραγμάτευσης (1), η φάση υλοποίησης (2) και η φάση μετά την υλοποίηση (3). Οι προϋποθέσεις για την επιτυχή εκτέλεση των φάσεων αυτών αναλύονται ως ακολούθως:

7.1.1 Φάση διαπραγμάτευσης

Για τη σωστή εκκίνηση της διαδικασίας θα πρέπει:

α. Να υπάρχει σαφώς προσδιορισμένο Πλαίσιο/Νομοθεσία ΑΩ:

- Προκειμένου ένα πλαίσιο (και νομοθεσία) να είναι επιτυχές, θα πρέπει να είναι σχεδιασμένο με γνώμονα την επίδοση, τη διαφάνεια και τον προσανατολισμό στο αποτέλεσμα.
- Το πλαίσιο θα πρέπει να αντανακλά τους στρατηγικούς στόχους και σκοπούς της χώρας.
- Το σχετικό Πλαίσιο/Νομοθεσία θα πρέπει να προβλέπει τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων για ΑΩ παράλληλα με τις κύριες διαπραγματεύσεις προμήθειας ΑΥ, ώστε να ενισχυθεί συνολικά η θέση της χώρας, ενώ και υπογραφή της σύμβασης για ΑΩ θα πρέπει και αυτή να συνδέεται με την υπογραφή της κύριας σύμβασης. Ωστόσο, τα δύο συμβόλαια θα πρέπει να είναι πλήρως αποσυνδεδεμένα μεταξύ τους, ώστε πιθανά προβλήματα σε ένα εξ' αυτών, να μην δημιουργεί κωλυσιεργίες στο άλλο και, εν τέλει, να επιτυγχάνεται μεγαλύτερη ευελιξία για τους αντισυμβαλλομένους.

β. Τα ΑΩ θα πρέπει να αποτελούν μέρος μιας ευρύτερης κοινωνικοοικονομικής πολιτικής:

- Θα πρέπει τα ΑΩ να έχουν δομή τέτοια που να αντανακλούν τόσο τις προτεραιότητες, όσο και τις ιδιαιτερότητες μας χώρας, όπως το μορφωτικό επίπεδο και την τεχνική κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού, το επίπεδο ανάπτυξης της περιοχής κλπ.

- Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν οι στρατηγικές στοχεύσεις της χώρας, τόσο αναφορικά με την οικονομική και βιομηχανική της ανάπτυξη, όσο και σε σχέση με τον αμυντικό της σχεδιασμό (όπως αυτάρκεια σε καταστάσεις Έντασης ή Κρίσης / Πολέμου κλπ.).

γ. Οι στόχοι που τίθενται μέσα από την εκτέλεση ΑΩ θα πρέπει να είναι ρεαλιστικοί και υλοποιήσιμοι:

Πριν από τη διαπραγμάτευση για το σχεδιασμό ενός προγράμματος ΑΩ, είναι απαραίτητο η χώρα (δηλαδή, οι αρμόδιες αρχές) να έχει πλήρη αντίληψη και κατανόηση των παραγωγικών δυνατοτήτων της τοπικής βιομηχανίας, ώστε να μπορέσει να μεγιστοποιήσει την απορρόφηση των όποιων οφελών από ένα πρόγραμμα ΑΩ που σχεδιάζεται, ενώ θα πρέπει να είναι εναρμονισμένη πλήρως με τις επιδιώξεις της τοπικής βιομηχανίας.

7.1.2 Φάση υλοποίησης

Η φάση αυτή προϋποθέτει:

- Τη σύσταση μιας ομάδας υπεύθυνης για τη Διαχείριση των ΑΩ σε εθνικό επίπεδο:
 - ο Η ομάδα αυτή θα απαρτίζεται από ικανό και πεπειραμένο προσωπικό, εγνωσμένου κύρους και ακεραιότητας, με αποστολή τη διαχείριση του προγράμματος ΑΩ καθ' όλο τον κύκλο ζωής του. Θα πρέπει δε, να επιμορφώνεται συνεχώς, στα σχετικά αντικείμενα.
 - ο Το σχετικό προσωπικό δέον να διαθέτει εξουσία διαπραγμάτευσης και εν συνεχεία παρακολούθησης και αξιολόγησης του συμφωνημένου προγράμματος ΑΩ.
- Την εφαρμογή προβλέψεων για την Παρακολούθηση των Προγραμμάτων ΑΩ (IFBEC 2015, 23-24):

- Οι υπόχρεοι παροχής των ΑΩ θα πρέπει με τρόπο δομημένο και τακτικό να ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές αναφορικά με την εξέλιξη των προγραμμάτων που έχουν αναλάβει.
- Παράλληλα, θα πρέπει να υπάρχουν προβλέψεις για ρήτρες, σε περίπτωση αθέτησης των συμβατικών υποχρεώσεων των Υπόχρεων, οι οποίες θα μπορούν να φθάνουν σε κατάπτωση Εγγυητικών Επιστολών, έως και του αποκλεισμού τους από μελλοντικές συμβάσεις (IFBEC 2015, 11).

7.1.3 Φάση μετά την υλοποίηση

Τα κοινωνικοοικονομικά οφέλη των ΑΩ πρέπει να γνωρίζονται και να διαδίδονται στο ευρύτερο κοινό, καθώς προσφέρουν πολύτιμα και ευρέως οφέλη για τη χώρα εφαρμογής.

Τέλος, είναι σημαντική η εξαγωγή συμπερασμάτων που θα μοιράζονται μεταξύ των εμπλεκομένων μερών, προκειμένου να αναγνωριστούν πιθανά σημεία βελτίωσης που θα επικαιροποιήσουν τις σχετικές πολιτικές, ιδανικά από ανεξάρτητο φορέα όπως μια διεθνώς αναγνωρισμένη εταιρεία. Μάλιστα, αυτή η δράση είναι συμβατή και με τις σχετικές συστάσεις του ΟΟΣΑ (OECD 2016, 7).

Κεφάλαιο 8

Προκλήσεις κατά την εφαρμογή ΑΩ

Ο λόγος που τα ΑΩ χρησιμοποιούνται ευρύτατα στο χώρο της Αεροδιαστημικής και της Άμυνας οφείλεται στο γεγονός ότι, αμφότερες πλευρές (Πωλητής-εταιρεία και Κράτος-πελάτης) προσδοκούν ότι θα μπορέσουν να μεγιστοποιήσουν τα κέρδη τους, μέσω μιας τέτοιας συμφωνίας.

Οι μεν εταιρείες-Προμηθευτές, προσπαθούν να βελτιώσουν τη συνολική τους προσφορά, ώστε να κερδίσουν το κύριο σύμβολο (δηλαδή της πώλησης του κύριου αμυντικού ή αεροδιαστημικού προϊόντος / υπηρεσίας), ενώ οι χώρα-πελάτης επιδιώκει τη μέγιστη συμμετοχή της τοπικής βιομηχανίας και τη μεταφορά τεχνογνωσίας.

Οι διαδικασίες αντισταθμίσεων περιλαμβάνουν μια σειρά πολύπλοκων και λεπτομερών διαδικασιών και συχνά περιλαμβάνουν επενδύσεις σε μια ποικιλία εταιρειών και θυγατρικών, καθιστώντας την παρακολούθηση ένα μάλλον δύσκολο έργο. Επομένως, το πλαίσιο και οι «μηχανισμοί» παρακολούθησης των συμφωνιών αντιστάθμισης, χρειάζεται να είναι κατάλληλα δομημένοι και εξαιρετικά διαφανείς.

Αναγνωρίζοντας ότι οι κύριοι εμπλεκόμενοι σε ένα έργο είναι τρεις: Η χώρα (Πελάτης) που ζητά τα ΑΩ (1), ο προμηθευτής (Υπόχρεος) που θα πρέπει να τα προσφέρει (2) και η τοπική οντότητα (Δικαιούχος) που θα τα εκμεταλλευτεί (3), προκύπτουν οι ακόλουθες προκλήσεις:

Εντούτοις, αναγνωρίζεται πως ένα πρόγραμμα ΑΩ εμπεριέχει ικανό βαθμό πολυπλοκότητας και δυσκολίας.

Τα προβλήματα – κίνδυνοι για την επιτυχή εφαρμογή ενός προγράμματος ΑΩ συνοψίζονται ως εξής:

- Για τη χώρα: κυρίαρχο ζήτημα είναι η διασφάλιση ικανών κανόνων διαφάνειας, ώστε να καταπολεμηθεί η διαφθορά που μπορεί να προκύψει και ειδικότερα φαινομένων δωροδοκίας (Transparency International 2016, 14). Επίσης, τίθενται ζητήματα ικανής παρακολούθησης ενός προγράμματος ΑΩ, κάτι που προϋποθέτει ικανό πλαίσιο και κανόνες, αλλά και κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό.
- Για τον υπόχρεο προμηθευτή:
 - Είναι σημαντικό να έχει έγκαιρα χαρτογραφήσει το περιβάλλον στο οποίο θα παράσχει τα προτεινόμενα ΑΩ και –κατ’ επέκταση- θα πρέπει να έχει αξιολογήσει σωστά τον αντίκτυπο που θα έχουν.
 - Επίσης, θα πρέπει να διασφαλίσει ότι θα μπορεί να προσφέρει τα ΑΩ. Ειδικά στην περίπτωση μεταφοράς τεχνολογίας – τεχνογνωσίας, δεν είναι ασύνηθες το φαινόμενο να ναυαγεί μια συμφωνία επειδή ο Προμηθευτής κωλύεται (λόγω κρατικών δεσμεύσεων) να παραδώσει τη ζητούμενη τεχνολογία στον Πελάτη (χώρα). Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση της μη επιλογής των αντιαεροπορικών πυραύλων Patriot από την Τουρκία, επειδή υπάρχουν περιορισμοί από την αμερικανική νομοθεσία στο να παραδώσει η κατασκευάστρια εταιρεία Raytheon ευαίσθητη τεχνολογία⁸.
- Για το Δικαιούχο: ελλειμματική παρακολούθηση, ως προς το υλοποιηθέν έργο.

⁸ Πηγή: <https://warontherocks.com/2019/07/the-tale-of-turkey-and-the-patriots/> [Τελευταία Πρόσβαση: 2019 Σεπτέμβριος, 30]

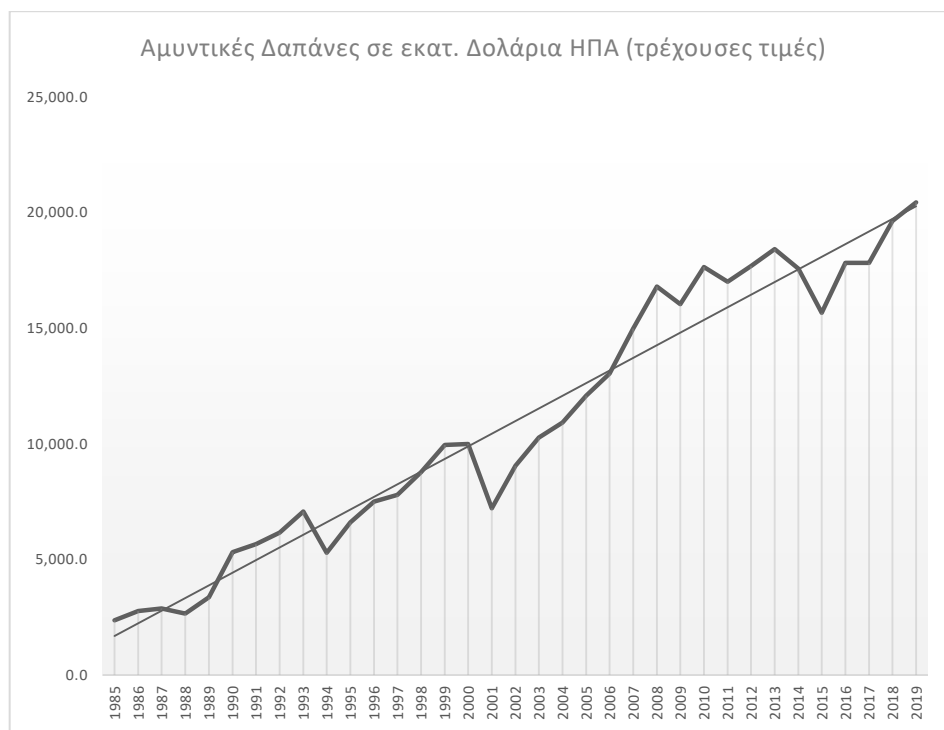
Κεφάλαιο 9

Περιπτωσιολογική μελέτη επιτυχούς εφαρμογής πολιτικών ΑΩ/ΒΣ στην Τουρκία

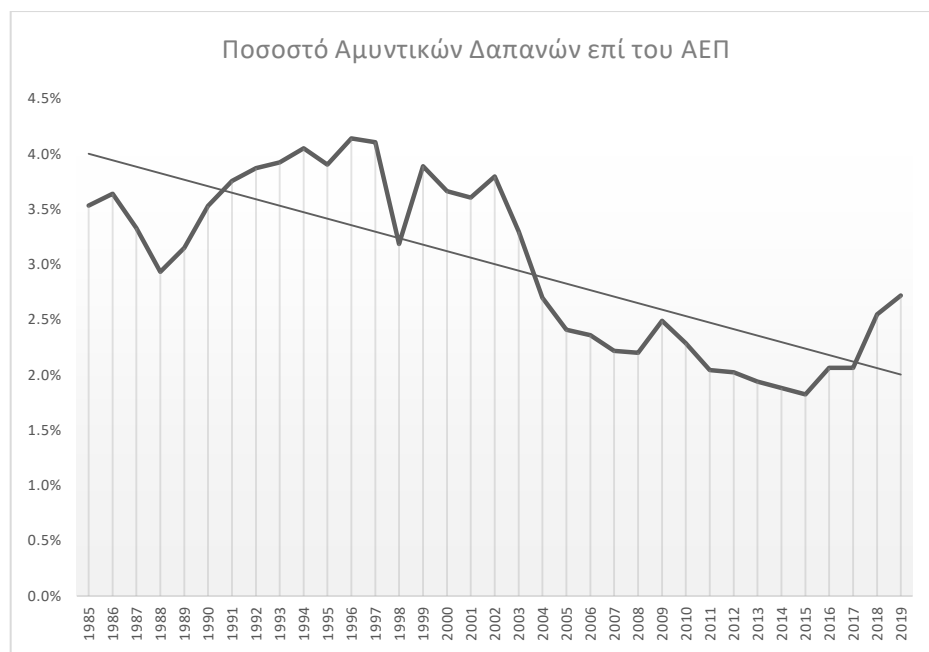
Μέσα από στατιστικά δεδομένα, μπορούν να προκύψουν χρήσιμα συμπεράσματα ως προς τη συμβολή των αμυντικών δαπανών οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Το γενέθλιο έτος της Τουρκίας μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι το 1985, οπότε και ιδρύθηκε η Προεδρία Αμυντικών Βιομηχανιών – ΠΑΒ (Savunma Sanayii Başkanlığı – SSB)⁹. Έκτοτε, ο Αμυντικός Προϋπολογισμός της Τουρκίας παρουσιάζει σταθερή αύξηση (σε απόλυτους αριθμούς), ενώ ως ποσοστό του ΑΕΠ έχει καθοδική τάση, εξαιρουμένων των περιόδων 1998-2001 και 2016-2019 (SIPRI 2020):

⁹ Αρχικά, η υπηρεσία αυτή ήταν Γραμματεία και αναβαθμίστηκε σε προεδρία το 2017 (Πηγή: <https://www.ssb.gov.tr/WebSite/contentlist.aspx?PageID=39&LangID=2>. Τελευταία ενημέρωση: 2017. [Τελευταία Πρόσβαση: 2020 Ιανουάριος, 15]

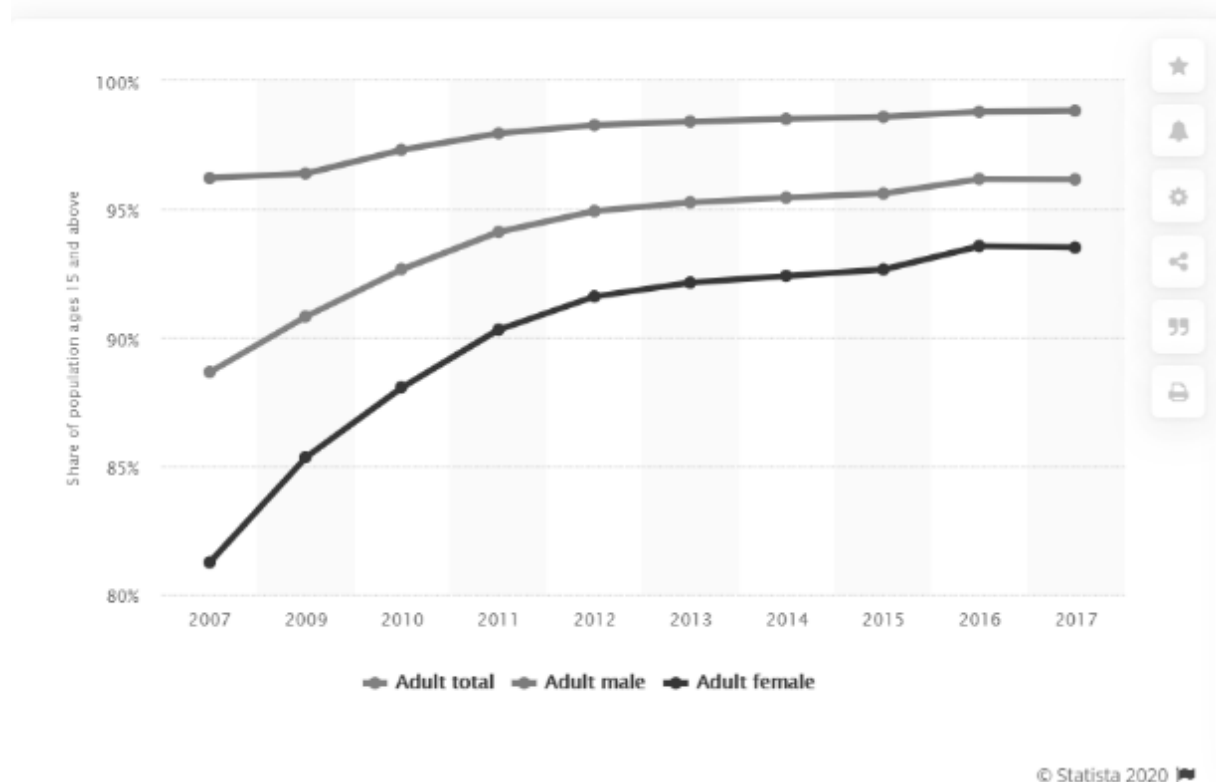
Διάγραμμα 3. Εξέλιξη τουρκικών αμυντικών δαπανών περιόδου 1985 - 2019 σε εκατ. Δολάρια ΗΠΑ (Προσαρμογή από δεδομένα SIPRI (2020))

Διάγραμμα 4. Τουρκικές αμυντικές δαπάνες, ως ποσοστό επί του ΑΕΠ για την περίοδο 1985-2019 (Προσαρμογή από δεδομένα SIPRI (2020))

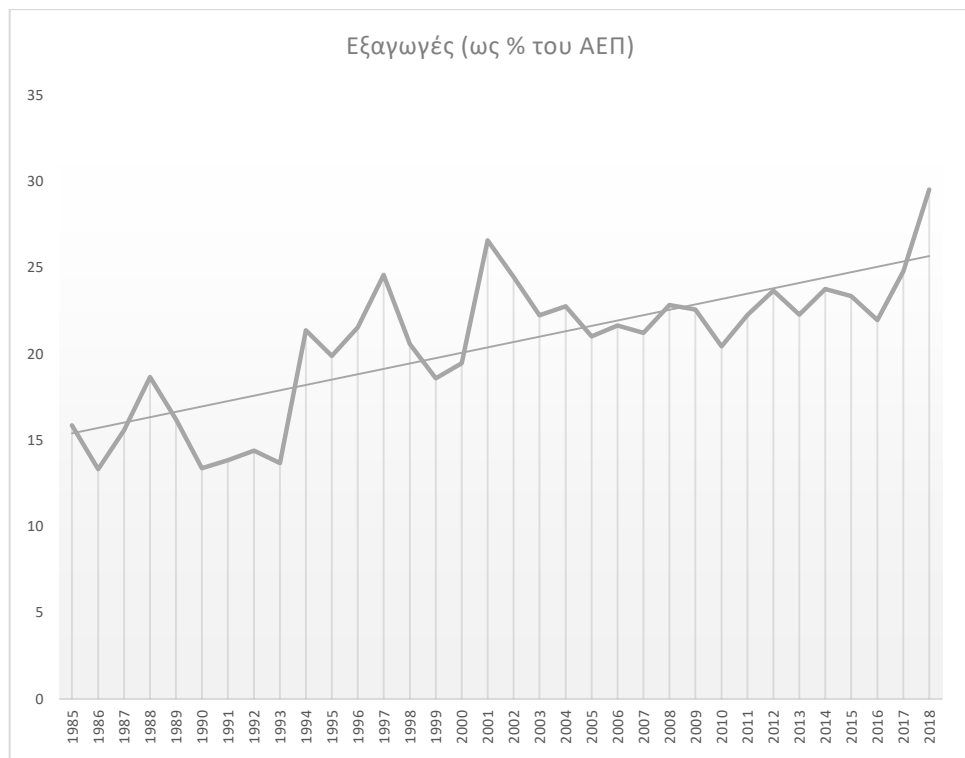
Παράλληλα, διαπιστώνεται σημαντική βελτίωση της εκπαίδευσης, με τον αναλφαβητισμό να έχει μειωθεί σημαντικά (ειδικά στο γυναικείο πληθυσμό), με το συνολικό ποσοστό των πολιτών που έχουν λάβει μόρφωση να φτάνει το 2017 το 96,15% (συνολικά), 98, 82% (άνδρες), 93,5% γυναίκες (Plecher 2020):

Turkey: Literacy rate from 2007 to 2017, total and by gender

Διάγραμμα 5. Συμμετοχή Τούρκων Πολιτών στην Εκπαίδευση (Δεδομένα από ιστοσελίδα Statista (2020))

Επίσης, την περίοδο 1985-2018 διαπιστώνεται αύξηση των εξαγωγών ως ποσοστό επί του ΑΕΠ (Παγκόσμια Τράπεζα 2020α):

Διάγραμμα 6. Τουρκικές εξαγωγές, ως ποσοστό επί του ΑΕΠ, για την περίοδο 1985-2018 (προσαρμογή δεδομένων από Παγκόσμια Τράπεζα (2020α))

Η Τουρκία πέτυχε το τέλος του 2018 εξαγωγές ΑΥ ύψους 2,035 δισ. Δολαρίων ΗΠΑ (που συνιστά αύξηση κατά 17% σε σχέση με το προηγούμενο έτος), ενώ ο δεδηλωμένος στόχος είναι να φθάσουν οι εξαγωγές ΑΥ τα 25 δισ. Δολάρια ΗΠΑ έως το 2023 (Efstathiou και Waldwyn 2019, 1).

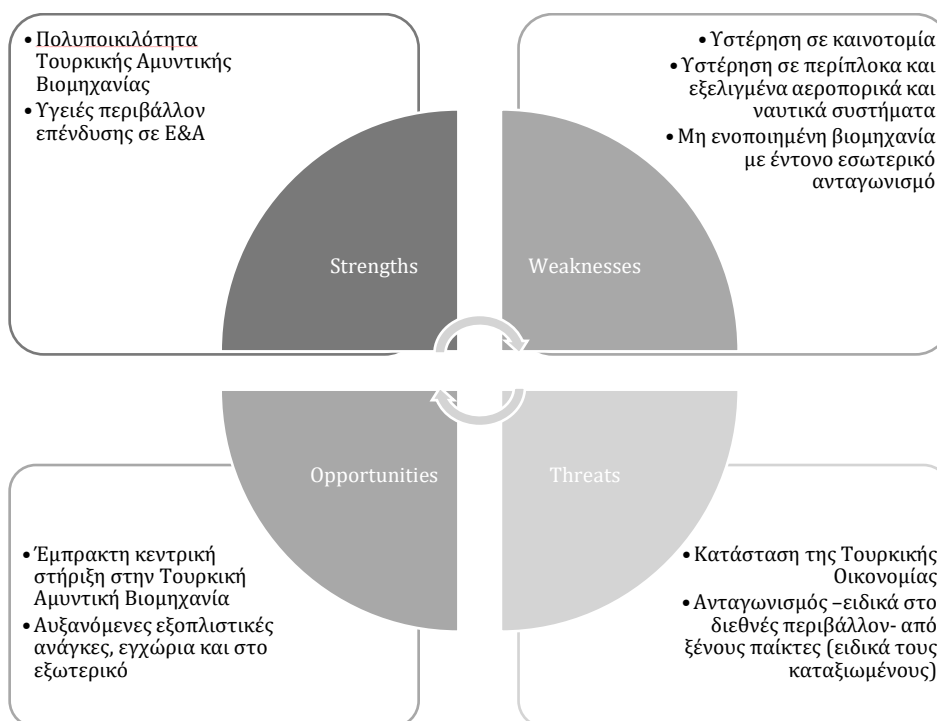
Είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον να εξεταστούν τα δεδομένα που παρέχει ο τουρκικός Σύνδεσμος Κατασκευαστών Αμυντικής και Αεροδιαστημικής Βιομηχανίας –ΣΚΑΑΒ (SAVUNMA VE HAVACILIK SANAYİİ İMALATÇILAR DERNEĞİ – SASAD). Σύμφωνα με τα στοιχεία για την επίδοση της τουρκικής αμυντικής βιομηχανίας (SASAD 2016, 7-9), το 2016 πέτυχε εξαγωγές αξίας 1.685 εκατ. Δολαρίων ΗΠΑ, οι οποίες κατανέμονται ως ακολούθως: ΗΠΑ (34,863%), Ευρώπη (26,758%), Υπόλοιπος Κόσμος (38,559%). Το εντυπωσιακό όμως των στοιχείων αυτών βρίσκεται στο γεγονός ότι οι εξαγωγές αφορούσαν το 28,23% του κύκλου εργασιών τους.

Εάν αντιπαραβληθούν τα παραπάνω στοιχεία με τα ιστορικά δεδομένα από το 1960 και εντεύθεν, αναφορικά με την προστιθέμενη αξία στην τουρκική κατασκευαστική παραγωγή (Παγκόσμια Τράπεζα 2020β), προκύπτει ευθεία συσχέτιση της ανάπτυξης της τουρκικής οικονομίας με την ανάπτυξη της τουρκικής βιομηχανίας:

Διάγραμμα 7. Ανάπτυξη τουρκικής παραγωγής 1960-2017 (Προσαρμογή από στοιχεία Παγκόσμιας Τράπεζας (2020β))

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να εντοπιστούν τα Ισχυρά σημεία της Τουρκικής Αμυντικής Βιομηχανίας της, οι αδυναμίες της, οι ευκαιρίες που έχει και οι απειλές που θα αντιμετωπίσει (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats – SWOT analysis). Αυτές προσδιορίζονται όπως στο ακόλουθο διάγραμμα (WISNIEWSKI 2015, 222-225):

Διάγραμμα 8. Ανάλυση SWOT της τουρκικής αμυντικής βιομηχανίας (Προσαρμογή από στοιχεία (WISNIEWSKI 2015))

Προκειμένου να αντιμετωπίσει τις αδυναμίες της αυτές, αλλά και για να αυξήσει την πολεμική της αυτάρκεια, η Τουρκία –μέσω της ΠΑΒ- έχει θεσπίσει ένα μηχανισμό ΑΩ (Undersecretariat for Defence Industries (SSM) 2011, 1-35), μέσω του οποίου:

- Αυξάνει τη συμμετοχή της τουρκικής βιομηχανίας στα εξοπλιστικά προγράμματα που αδυνατεί να καλύψει με εσωτερική παραγωγή,
- Επιδιώκει τη μέγιστη –δυνατή- μεταφορά τεχνολογίας και τεχνογνωσίας,
- Εξασφαλίζει εκπαίδευση και κατάρτιση του εργατικού της δυναμικού.

Ο αναθεωρημένος αυτός μηχανισμός (κατευθυντήριες οδηγίες) είναι σε ισχύ από το 2011 και, όπως φαίνεται και από τα προηγούμενα γραφήματα, έχει συμβάλει καθοριστικά στην ανάπτυξη της αμυντικής βιομηχανίας.

Κεφάλαιο 10

Η ανάπτυξη του T-50 ως παράδειγμα επιτυχούς προγράμματος ΑΩ

Το κορεατικό αεροσκάφος T-50 αποτελεί το πλέον –ίσως- επιτυχημένο παράδειγμα εφαρμογής των ΑΩ. Ενώ η Κορεατική Κυβέρνηση είχε ήδη αναγγείλει πρωτοβουλία της για την ανάπτυξη αεριωθούμενου αεροσκάφους, υπό την επωνυμία KTX-2, παράλληλα προμηθευόταν αριθμό F-16 (με συμπαραγωγή) από τον κατασκευαστή Lockheed Martin. Στα πλαίσια της συμφωνίας με την Lockheed Martin, συνήφθησαν Συμβάσεις ΑΩ που προέβλεπαν υποκατασκευαστικό έργο στην κρατική Κορεατική Αεροπορική Βιομηχανία (Korean Aerospace Industries – KAI), μεταφορά τεχνολογίας – τεχνογνωσίας, καθώς και την έρευνα αγοράς για ένα κορεατικό εκπαιδευτικό αεροσκάφος (συμπεριλαμβάνοντας την αρχική σχεδίαση). Καθώς τα αποτελέσματα της έρευνας ήταν ενθαρρυντικά, συστήθηκε το 1997 εταιρεία μεταξύ της Κορεατικής Κυβέρνησης (70%), της KAI (17%) και της Lockheed Martin (13%), με το πρώτο αεροσκάφος να παραδίδεται περί τα τέλη του 2001, 4 έτη μετά τη σύσταση της εταιρείας (FLUG REVUE 2004), (Jo και Waldwyn 2020).

Προσώρας, το αεροσκάφος υπηρετεί στην Κορεατική Πολεμική Αεροπορία (120 αεροσκάφη διαφόρων εκδόσεων), ενώ έχει πωληθεί σε Ιράκ, Ινδονησία, Φιλιππίνες και Ταϊλάνδη (24, 16, 12 και 12 αεροσκάφη αντίστοιχα) (Wikipedia 2020). Παράλληλα,

υπάρχουν προοπτικές εξαγωγής του σε Αζερμπαϊτζάν, Αργεντινή, Βιετνάμ, Μαλαισία, Μπρουνέι και Ταϊβάν. Θα πρέπει να σημειωθεί σε αυτό το σημείο ότι, πέραν της Κορέας (μέσω της εταιρείας της KAI), το αεροσκάφος προωθείται εμπορικά και από τη Lockheed Martin¹⁰.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι, η Κορέα –εκμεταλλεζόμενη τα ΑΩ από την προμήθεια 180 συνολικά μαχητικών αεροσκαφών F-16- κατάφερε να δημιουργήσει ένα επιτυχημένο αεροδιαστημικό προϊόν υψηλής τεχνολογίας, υψηλότατης προστιθέμενης αξίας, το οποίο αποφέρει συνάλλαγμα (μέσω των εξαγωγών), αυξάνει την απασχόληση, ενώ –παράλληλα- μετριάζει τα κόστη προώθησης μέσω της συνεργάτιδας εταιρείας.

¹⁰ Το αεροσκάφος καταλαμβάνει σημαντικό χώρο στον ιστότοπο της Lockheed Martin: <https://www.lockheedmartin.com/en-us/products/t-50.html>

Κεφάλαιο 11

Τα ΑΩ ως μοχλός Ανάπτυξης

11.1 Η Επίδραση των ΑΩ στην Εθνική Οικονομία

Η αμυντική βιομηχανία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στις εθνικές οικονομίες και στην τεχνολογική βάση οποιασδήποτε χώρας, καθώς παρέχει καινοτόμα προϊόντα και σημαντικά κοινωνικοοικονομικά οφέλη, όπως εξειδικευμένες θέσεις εργασίας κ.λπ.

Ενδεικτικά, ο κλάδος αμυντικής βιομηχανίας της ΕΕ είχε κύκλο εργασιών 97,4 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2014. Επιπλέον, υποστηρίζει χιλιάδες θέσεις εργασίας υψηλής ειδίκευσης, δεδομένου ότι απασχολεί περίπου 500.000 άτομα άμεσα, με άλλες 1,2 εκατομμύρια θέσεις εργασίας ανάλογα με έναν πιο έμμεσο τρόπο, στις δραστηριότητες αυτής της βιομηχανίας (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο 2020, 1-5). Εκτός από τα κοινωνικοοικονομικά οφέλη που παρέχει, εκτελεί επίσης «καθήκον» ύψιστης σημασίας, αυτό το να παραδίδει εξελιγμένο και καινοτόμο αμυντικό εξοπλισμό στις ένοπλες δυνάμεις της Ευρώπης επιτρέποντας και διασφαλίζοντας την αποτελεσματικότητά τους.

Αναγνωρίζοντας τα οφέλη που μπορεί να έχει μια εθνική οικονομία διατηρώντας μια βιώσιμη και ισχυρή αμυντική βιομηχανία, οι κυβερνήσεις προσπαθούν σκόπιμα να ενισχύσουν τέτοιες βιομηχανίες και ένας τρόπος για να επιτευχθεί αυτό είναι μέσω της σωστής εφαρμογής των ΑΩ.

Ιδιαίτερα επιτυχημένη υπήρξε η ισπανική πολιτική ΑΩ. Είναι ενδεικτικό ότι η αξία της βιομηχανικής συνεργασίας όσον αφορά τις δραστηριότητες μεταφοράς τεχνολογίας σε

ισπανικές βιομηχανίες και δημόσιους φορείς μεταξύ Μαΐου 1984 και Δεκεμβρίου 2010 ανήλθε σε συνολικά 3.833 εκατομμύρια ευρώ, βάσει 418 συμφωνιών αντιστάθμισης. Οι τεχνολογίες που αποκτήθηκαν ή / και αναπτύχθηκαν μέσω αυτών των συμφωνιών έχουν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη λήψη παραγγελιών που έχουν πραγματοποιηθεί με ισπανικές βιομηχανίες με αξία άνω των 6.800 εκατομμυρίων Ευρώ. Τα παραπάνω οδήγησαν στο αποτέλεσμα, η μεν ισπανική Αεροδιαστημική Βιομηχανία να έχει κύκλο εργασιών αξίας 7 δισεκατομμυρίων Ευρώ (80% εκ των οποίων εξαγωγές) και να απασχολεί 38.000 εργαζόμενους, η δε ισπανική Αμυντική Βιομηχανία να έχει ένα κύκλο εργασιών αξίας 4 δισεκατομμυρίων Ευρώ και να απασχολεί 17.500 εργαζόμενους (Ισπανικό Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών (Ισπανικό Υπουργείο Άμυνας) 2016, 75, 78).

Ένα άλλο παράδειγμα επιτυχούς εφαρμογής της πολιτικής αντιστάθμισης είναι η Τουρκία. Η ασιατική χώρα κατάφερε να δημιουργήσει σημαντική προστιθέμενη αξία για την εθνική οικονομία και πέτυχε μερική ανεξαρτησία από τον εισαγόμενο αμυντικό εξοπλισμό. Συγκεκριμένα, το 2017 η Τουρκία είχε επιτύχει αυτάρκεια στις σχετικές προμήθειες ύψους 64%, από 24% που ήταν το 2002 (Bekdil 2017). Επίσης, η δυναμική της τουρκικής Αμυντικής Βιομηχανίας έχει δημιουργήσει την προσδοκία για ιδιαίτερα φιλόδοξους στόχους εξαγωγών ύψους 26,9 δισεκατομμυρίων Δολαρίων έως το 2023 και αύξησης της αυτάρκειας των τουρκικών ΕΔ σε ύψος 75%, σύμφωνα με το «Στρατηγικό Σχέδιο 2019-2023» που έχει αναγγείλει το τουρκικό Υφυπουργείο Αμυντικής Βιομηχανίας (Bekdil 2019).

11.2 Οφέλη και ευκαιρίες για την Τοπική Βιομηχανία

Στις περισσότερες περιπτώσεις, η αντιστάθμιση βοηθά στην κατεύθυνση της ενίσχυσης του τεχνολογικού επιπέδου της τοπικής αμυντικής βιομηχανίας. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω:

11.2.1 Μεταφορά Τεχνολογίας στην τοπική οικονομία

Υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις στις οποίες η τοπική αμυντική βιομηχανία επωφελήθηκε από αντισταθμίσεις μέσω της μεταφοράς τεχνολογικών πόρων και γνώσεων. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Πολωνία, η οποία δείχνει και σαφή προτίμηση προς τις διακρατικές συμφωνίες και τα ΑΩ, καθώς παρέχουν μεγαλύτερη ευελιξία στις συμφωνίες για παραγωγή και μεταφορά τεχνολογίας, σε αντίθεση με τις ανταγωνιστικές προβλέψεις της Οδηγίας 2009/81/EK (Terlikowski 2018, 9).

11.2.2 Παροχή υποστήριξης σε προωθητικές προσπάθειες

Η Canadian Composites Manufacturing R&D Inc. (CCMRD) είναι μια μη κερδοσκοπική κοινοπραξία με αποστολή την ανάπτυξη και προώθηση προηγμένων τεχνολογιών σύνθετων κατασκευών στον Καναδά. Στα πλαίσια προμήθειας από τον Καναδά 15 ελικοπτέρων βαρέως τύπου CH-147, η Boeing ανέλαβε να στηρίξει τις δράσεις της CCMRD, μέσω της μονάδας της για κεντρική έρευνα τεχνολογία και καινοτομία, την Boeing Research & Technology. Η στήριξη αυτή αποσκοπεί στην ενδυνάμωση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού του Καναδά και την επαύξηση της ανταγωνιστικότητας των канаδικών εταιρειών στην παγκόσμια αγορά αεροδιαστημικής (Boeing 2010, 1).

11.2.3 Δημιουργία ευκαιριών για συν-ανάπτυξη ή/και συμπαραγωγή

Το αεροσκάφος CN-235 αποτελεί προϊόν της συν-ανάπτυξης και συμπαραγωγής μεταξύ της Ισπανικής CASA (νυν Airbus) και της Ινδονησιακής Industri Pesawat Terbang Nusantara – IPTN (νυν Indonesian Aerospace - IAE, που προέρχεται από το Ινστιτούτο Αεροδιαστημικής Nurtanio). Το αεροσκάφος, το οποίο πέταξε για πρώτη φορά το 1983,

έχει πωληθεί σε 28 χώρες (περιλαμβανομένων των ΗΠΑ), σε διάφορες στρατιωτικές και πολιτικές εκδόσεις¹¹.

11.2.4 Επένδυση σε τοπικές εταιρείες

Το πρόγραμμα Saudi Offset υπάρχει από το 1984, όταν η Σαουδική Αραβία ήταν η πρώτη χώρα στο Συμβούλιο Συνεργασίας του Κόλπου που δημιούργησε ένα τέτοιο πρόγραμμα. Ξεκίνησε με τα προγράμματα Peace Shield με τις ΗΠΑ (ανάπτυξη εγκατάστασης αντιαεροπορικής άμυνας με την εταιρεία Boeing), το πρόγραμμα Al Sawary (προμήθεια φρεγατών αξίας 3 δισεκατομμυρίων Δολαρίων) με τη Γαλλία και το μεγαλύτερο πρόγραμμα Al Yamamah με τη British Aerospace (αφορούσε την προμήθεια αεροσκαφών, ελικοπτέρων και πλοίων, συνολικού ύψους 7-8 δισεκατομμυρίων Δολαρίων). Μέσω των προγραμμάτων ΑΩ που σχεδιάστηκαν, ιδρύθηκαν διάφορες εταιρείες που στοχεύουν σε εμπορικές – πολιτικές εφαρμογές (Kirchwehm 2014, 33-34).

11.2.5 Ευκαιρίες υποκατασκευαστικού έργου

Η Ελληνική Αεροδιαστημική Βιομηχανία (ΕΑΒ) αποτελεί μια από τις εταιρείες έχουν επωφεληθεί διαχρονικά από την πρακτική των ΑΩ. Από το 1999 η ελληνική εταιρεία έχει λάβει περισσότερες από 300 εκατομμύρια δολάρια σε παραγγελίες αγοράς ως εκπλήρωση των υποχρεώσεων συμψηφισμού της Lockheed Martin Aero. Μέσω αυτών των προγραμμάτων, η ΗΑΙ έχει γίνει ένας μοναδικός προμηθευτής της Lockheed Martin για τα ακόλουθα τμήματα των αεροσκαφών F-16 (Plessas 2008, 36-40):

- Θυρίδες πρόσβασης κινητήρα F-16 και εισαγωγές αέρα MCID,

¹¹ Πηγή: https://www.indonesian-aerospace.com/aircraft/detail/1_cn235+family [Τελευταία πρόσβαση: 2020 Φεβρουάριος 5]

- Πρυμνιαίο τμήμα της ατράκτου των F-16,
- θύρες πρόσβασης κινητήρα F-16, πλευρικά πάνελ σφράγισης καυσίμου και δεξαμενή καυσίμου F-1.

11.2.6 Εκσυγχρονισμός μεθόδων και διαδικασιών παραγωγής

Στα πλαίσια της αγοράς από την Καναδική Αεροπορία 18 κινητήρων για τα αεροσκάφη C-17 που διατηρεί στο στόλο της και συμμορφούμενη προς τις προβλέψεις του Καναδικού Κανονισμού για Βιομηχανικά και Περιφερειακά Οφέλη (Industrial & Regional Benefits), η Pratt & Whitney US υποστήριξε την ανάπτυξη του νέου Pratt & Whitney Canada Mirabel Aerospace Center (MAC) για τη συναρμολόγηση και δοκιμή νέων κινητήρων. Η MAC είναι υπεύθυνη για τη συναρμολόγηση του κινητήρα PW800 για την επόμενη γενιά αεριωθούμενων κατηγοριών και των κινητήρων PurePower® PW150G για το Bombardier CSeries. Το MAC διαθέτει επίσης μια εγκατάσταση δοκιμών πτήσης κινητήρα που θα φιλοξενεί δύο 747 αεροσκάφη που έχουν ανακαινισθεί για τη διεξαγωγή πτητικών δοκιμών. Η εγκατάσταση δοκιμών προορίζεται να αποτελέσει το δοκιμαστικό κέντρο για όλες τις επόμενες γενιές κινητήρων της Pratt & Whitney. Το κόστος της επένδυσης ανήλθε στα 360 εκατομμύρια Δολάρια (Globenewswire 2011, 1).

11.2.7 Δημιουργία ευκαιριών εξαγωγής τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών

Ένας από τους κύριους στόχους των προγραμμάτων αντιστάθμισης είναι η βελτίωση του ισοζυγίου εμπορικών συναλλαγών. Σε αυτό το πλαίσιο, δεν είναι ασύνηθες να ζητείται από τη χώρα-Πελάτη η αντιστάθμιση μέρους της προμήθειας ΑΥ, με την αγορά από την Προμηθεύτρια εγχώριων προϊόντων. Μια τέτοια περίπτωση αποτελούσε και η συμφωνία για την αγορά αεροσκαφών F-18 από την Αυστραλία, η οποία και ζήτησε σε αντάλλαγμα την αγορά από το Αμερικανικό Ναυτικό και Πεζοναύτες προϊόντων τροφίμων της εταιρείας Allen Sweets Ltd (Taylor 2003, 338).

11.2.8 Υποστήριξη της επαγγελματικής κατάρτισης και ενίσχυση της απασχόλησης

Στα πλαίσια υποχρεώσεων ΑΩ της εταιρείας BAE Systems προς την Μαλαισία¹², η εταιρεία ίδρυσε –σε συνεργασία με το πανεπιστήμιο του Γουόργουικ στο Κόβεντρι Αγγλίας- μεταπτυχιακό πρόγραμμα στην ασφάλεια και διαχείριση στον κυβερνοχώρο, ενώ – παράλληλα- η θυγατρική της BAE Systems Detica (πλέον Applied Intelligence) ανέλαβε προσπάθεια στελέχωσης ειδικού κέντρου που θα καταστήσει τη Μαλαισία περιφερειακό κόμβο για τις υπηρεσίες ασφάλειας στον κυβερνοχώρο.

11.2.9 Ένταξη των τοπικών εταιρειών σε διεθνείς αλυσίδες εφοδιασμού

Η σχέση που έχει αναπτύξει η αμερικανική εταιρεία Boeing με τις ιαπωνικές εταιρείες είναι ενδεικτική. Ξεκινώντας από το 1974, οπότε και η ιαπωνική εταιρεία Mitsubishi ανέλαβε την κατασκευή τμημάτων της πτέρυγας του αεροσκάφους Boeing 747 “Jumbo” στα πλαίσια σχετικής προμήθειας από τις τοπικές αεροπορικές εταιρείες, η συνεργασία αυτή εξελίχθηκε και σε άλλα μοντέλα (767), ενώ –πλέον- οι ιαπωνικές εταιρείες αποτελούν μέρος της παγκόσμιας εφοδιαστικής αλυσίδας της Boeing για το αεροσκάφος 787 (Rosello και Steenhuis 2018, 15).

11.3 Ευκαιρίες για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις

Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜμΕ) αποτελούν περίπου το 90% των εταιρειών παγκοσμίως και απασχολούν πάνω από το 50% του εργατικού δυναμικού (Παγκόσμια Τράπεζα 2020) καθιστώντας τες αυτοδίκαια την κινητήρια δύναμη της οικονομίας σε κάθε

¹² Πηγή: <https://www.baesystems.com/en/article/bae-systems-partners-to-bring-new-cyber-security-capability-to-malaysia> [Τελευταία Πρόσβαση: 2020 Φεβρουάριος, 5]

χώρα. Επίσης, οι ΜμΕ αναγνωρίζονται (ειδικά στις ανεπτυγμένες χώρες) ως κοιτίδες καινοτομίας (OECD 2018, 4).

Εντούτοις, το κυριότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι ΜμΕ είναι η μικρή πρόσβαση σε οικονομικούς πόρους (Παγκόσμια Τράπεζα 2020) και, ως εκ τούτου αδυνατούν να συμμετάσχουν επιτυχώς σε μεγάλα εθνικά και διεθνή προγράμματα. Επιπλέον, οι ΜμΕ αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην απόκτηση / πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με μελλοντικές απαιτήσεις ικανοτήτων και επιχειρηματικές ευκαιρίες, ειδικά στην περίπτωση προγραμμάτων ΑΩ όπου –πολλές φορές– αγνοούν ακόμη και την ύπαρξή τους (Coates 2015, 65).

Όμως, τα προγράμματα ΑΩ μπορούν να αποτελέσουν το μηχανισμό εκείνο που θα μπορέσει να βοηθήσει τις ΜμΕ (ειδικά σε περιπτώσεις ανάθεσης υπεργολαβίας), να ενσωματωθούν στις εθνικές και διεθνείς αλυσίδες εφοδιασμού, διαμορφώνοντας μια αμοιβαία επιτυχή σχέση συνεργασίας με τον κύριο Ανάδοχο (Coates 2015, 66). Επιπρόσθετα, καθώς –όπως προαναφέρθηκε– οι ΜμΕ αποτελούν εστίες καινοτομίας, τα προγράμματα ΑΩ μπορούν να τους δώσουν πρόσβαση σε τεχνολογία (μέσω σχετικών δράσεων Μεταφοράς Τεχνολογίας) που θα τους επιτρέπουν να κάνουν αυτό που μπορούν να κάνουν καλύτερα: να παράγουν καινοτόμες ιδέες.

Οι εθνικές αμυντικές βιομηχανίες θα μπορούσαν να αναπτύξουν τη βιωσιμότητα και την παγκόσμια ανταγωνιστικότητά τους, ενισχύοντας τη θέση των ΜμΕ, κυρίως επειδή οι ΜμΕ μπορούν να παρέχουν «μη παραδοσιακές» λύσεις που μπορεί να προσφέρουν καλύτερη σχέση ποιότητας / τιμής. Όντας μέρος των έργων αντιστάθμισης, οι ΜμΕ μπορούν να ενισχύσουν τη θέση τους και, συνεπώς, τις ικανότητες των εθνικών αμυντικών βιομηχανιών να παρέχουν βιώσιμα οφέλη για την οικονομία και την ασφάλεια της χώρας.

Μία από τις περιπτώσεις που επισημαίνουν τα οφέλη που μπορούν να αντλήσουν οι ΜμΕ από τη συμμετοχή τους στην εφαρμογή ΑΩ είναι οι συμβάσεις που σχετίζονται με τις

φρεγάτες κλάσης Fridtjof Nansen. Οι φρεγάτες Fridtjof Nansen είναι οι κύριες μονάδες επιφανείας του Βασιλικού Ναυτικού της Νορβηγίας. Παραγγέλθηκαν πέντε πλοία από τον ισπανικό ναυπηγείο Navantia (πρώην Bazan). Το δε συνολικό προβλεπόμενο κόστος και για τα πέντε πλοία ήταν 21 δισεκατομμύρια NOK (περίπου 2,54 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ)¹³.

Μέσω του προγράμματος των φρεγατών, το ισπανικό ναυπηγείο ανέλαβε να αγοράσει αγαθά και υπηρεσίες νορβηγικών εταιρειών, ύψους 10,6 δισεκατομμυρίων NOK, ενώ ανατέθηκαν σε -περίπου- 250 νορβηγικές εταιρείες (οι περισσότερες ΜμΕ) συμβάσεις αξίας περίπου 1 δισεκατομμυρίου NOK, κυρίως σε τοπικά ναυπηγεία και υποπρομηθευτές, στα πλαίσια υλοποίησης του προγράμματος προμήθειας¹⁴.

Ως αποτέλεσμα του προγράμματος ΑΩ δημιουργήθηκαν πολλές επιχειρηματικές ευκαιρίες για τις ΜμΕ και όχι μόνο για τη φάση κατασκευής, αλλά και για ολόκληρο τον κύκλο ζωής των σκαφών (περίπου 30 χρόνια).

¹³ Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/Fridtjof_Nansen-class_frigate [Τελευταία Πρόσβαση: 2020 Φεβρουάριος, 5]

¹⁴ Πηγή: <http://www.defense-aerospace.com/articles-view/release/3/121839/navantia-delivers-final-frigate-to-norway.html> [Τελευταία Πρόσβαση: 2020 Φεβρουάριος, 5]

Κεφάλαιο 12

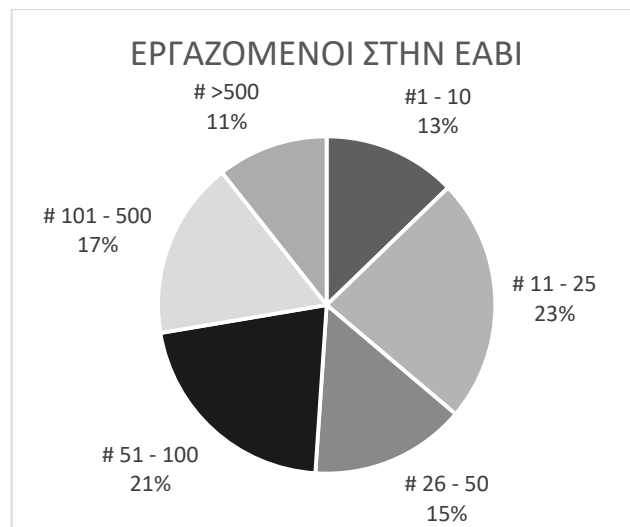
Η Ελληνική Αμυντική Βιομηχανία (ΕΑΒΙ) και η σχέση της με τα ΑΩ

12.1 Η Ελληνική Αμυντική Βιομηχανία (ΕΑΒΙ)

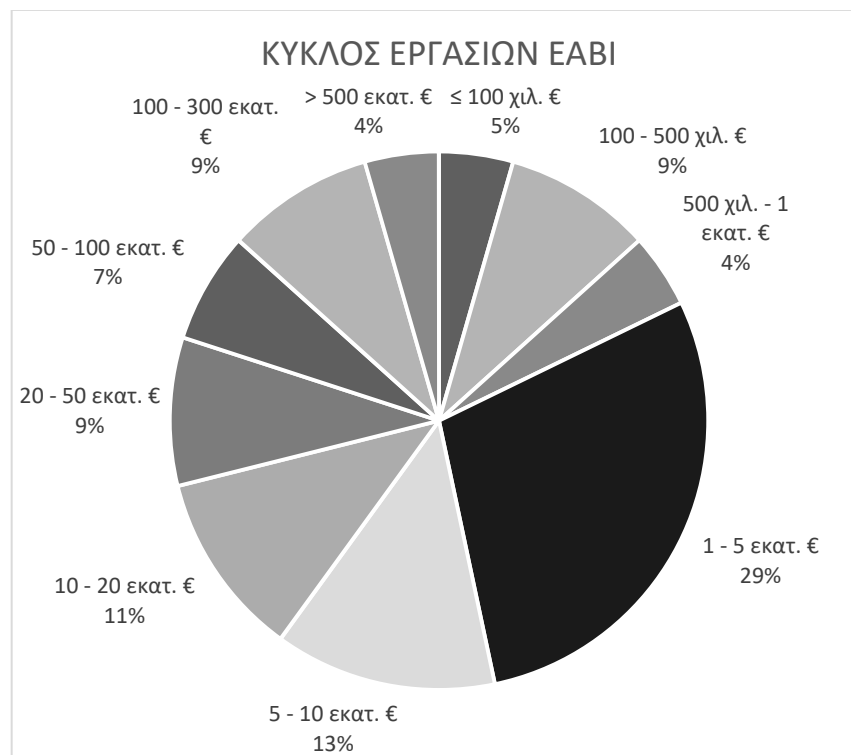
Η ίδρυση της Ελληνικής Αμυντικής Βιομηχανίας ανάγεται στα μέσα της δεκαετίας του 1970 (Ραφαηλίδης 2002, 222), (Σύρμας 2008, 134).

Σήμερα η ΕΑΒΙ, σύμφωνα και με τα στοιχεία που διατίθενται από τον Επίσημο Κατάλογο της Γενικής Διεύθυνσης Αμυντικών Επενδύσεων & Εξοπλισμών (ΓΔΑΕΕ), αποτελείται από 51 εταιρείες (κρατικές και ιδιωτικές) οι οποίες έχουν τα χαρακτηριστικά που παρατίθενται στα ακόλουθα γραφήματα¹⁵:

¹⁵ Τα ακριβή στοιχεία του Καταλόγου της ΓΔΑΕΕ βρίσκονται στο σχετικό Παράρτημα Β «Κατάλογος Εταιρειών Ελληνικής Αμυντικής Βιομηχανίας (ΕΑΒΙ)».

Διάγραμμα 9. Προσαρμοσμένα δεδομένα από τον κατάλογο ΕΑΒΙ της ΓΔΑΕΕ, για την απασχόληση

Διάγραμμα 10. Μικτός Κύκλος Εργασιών ΕΑΒΙ. Προσαρμογή στοιχείων από Κατάλογο ΓΔΑΕΕ για την ΕΑΒΙ

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω δεδομένα, η EABI αποτελείται –κατά κύριο λόγο- από Μικρές και Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, όπου το 51% απασχολεί έως και 50 εργαζόμενους (μόλις το 11% να έχει άνω των 500 υπαλλήλων), ενώ ο Μικτός Κύκλος Εργασιών υπερβαίνει τα 100 εκατ. € μόνο στο 13% των επιχειρήσεων.

Μέσα στο παραπάνω σύνολο υπάρχουν εταιρείες, όπως η ΘΕΩΝ Αισθητήρες, η ISI Hellas S.A., η Sunlight Systems, η Intrakom Defense Electronics (IDE) και η Siamidis S.A., οι οποίες αποτελούν παραδείγματα επιτυχημένων εταιρειών με εξωστρεφή / εξαγωγικό χαρακτήρα, που παράγουν προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας.

12.2 Σύντομη αξιολόγηση της επίδρασης των ΑΩ στην EABI

Σε αντίθεση με τα όσα επιτυχημένα παραδείγματα έχουν αναφερθεί στις προηγούμενες ενότητες, η ελληνική περίπτωση βρίθει χαμένων ευκαιριών και προγραμμάτων ΑΩ που δεν τελεσφόρησαν. Τα κυριότερα προβλήματα των αποτυχιών οφείλονται στην έλλειψη προγραμματισμού, την επίδραση της πολιτικής και της σκανδαλογίας, της κακής οικονομικής κατάστασης των κρατικών αμυντικών βιομηχανιών, της ασάφειας σε κάποιες συμβάσεις και, την άγνοια των ικανοτήτων της EABI (Βρέττη 2014, 32-35), (Τσολακίδης 2010, 106).

Γενικά, οι ελληνικές αμυντικές βιομηχανίες δεν πέτυχαν να κεφαλαιοποιήσουν την όποια τεχνογνωσία απέκτησαν ή να ενταχθούν στη διεθνή εφοδιαστική αλυσίδα, με την εξαίρεση κάποιων εταιρειών.

Ωστόσο, μια ιδιαίτερα επιτυχημένη εφαρμογή ΑΩ στην Ελλάδα αποτελεί η περίπτωση του προγράμματος PEACE XENIA IV, το οποίο αφορούσε την προμήθεια 30 αεροσκαφών F-16

της έκδοσης block 52+ από τη Lockheed Martin. Τα ΑΩ της σύμβασης αυτής περιελάμβαναν (Plessas 2008, 41-67):

- Προγράμματα συμπαραγωγής:
 - 25% της ατράκτου για όλα τα παραγόμενα F-16 από την EAB,
 - Παραγωγή καλωδιοφορμών για τα ελληνικά αεροσκάφη από την ELFON,
- Προγράμματα συνεργασίας:
 - Αναβάθμιση 94 αεροσκαφών της Αεροπορίας των ΗΠΑ από την EAB,
 - Ανακήρυξη της EAB ως Εξουσιοδοτημένου Κέντρου Συντηρήσεως για τα μεταγωγικά αεροσκάφη C-130,
 - Χρηματοδότηση της κατασκευής του κτιρίου αποχρωματισμού ξηράς βαφής αεροσκαφών της EAB
- Χρηματοδότηση αναγκών της ΠΑ:
 - Κατασκευές κτιριακών υποδομών στην AB Αράξου,
 - Χρηματοδότηση ανάπτυξης και προμήθειας πληροφοριακών συστημάτων που αφορούν την επιχειρησιακή λειτουργία της ΠΑ
 - ISI: Universal Link System – ULS, National ARS – NARS, Military Message Handling System – MMHS, Air Defence Integrated System – ADIS
 - ALTEC: Wing Operations Management – WOM System,
 - Singular Logic: Extended Integrated Battlespace System - EIABS
 - Προμήθεια Ιατρικού εξοπλισμού για το 251 ΓΝΑ,
- Χρηματοδότηση δράσεων marketing για εγχώριες αμυντικές βιομηχανίες, μέσω της EPICOS S.A., καθώς και
- Διάφορα άλλα προγράμματα (Κοινωνικού Ρόλου κλπ., όπως η χορηγία προς το Ίδρυμα Βιοϊατρικής της Ακαδημίας Αθηνών).

Ακόμη ένα επιτυχημένο πρόγραμμα ΑΩ αφορούσε τον εκσυγχρονισμό του Συστήματος Ασφαλείας της 114 Πτέρυγας Μάχης (Τανάγρα), συνολικών πιστώσεων 16.800.000€ από την Ελληνική εταιρεία «ΑΤΕΣΕ ΑΕ», στο πλαίσιο της Σύμβασης ΑΩ 28/00 με τις εταιρείες

«DASSAULT AVIATION – SNECMA – THALES», για την προμήθεια δεκαπέντε (15) νέων Αφών MIRAGE 2000-5 και την αναβάθμιση δέκα (10) υπαρχόντων Αφών MIRAGE 2000 καθώς και των συναφών ειδών και υπηρεσιών¹⁶.

Εντούτοις, το νομοθετικό πλαίσιο (Ν. 3978/2011), που διέπει πλέον τις Συμβάσεις των ΕΔ της Χώρας, καταργεί τις προβλέψεις που είχε ο προηγούμενος νόμος (Ν.3433/06) για ΑΩ και αντ' αυτού προτείνει τη λήψη χαμηλότοκων δανείων από τις χώρες προμήθειας του υλικού, τη συμπαραγωγή εξοπλισμών με άλλες χώρες και προμήθειες με έκπτωση (Γκιώνης 2013, 177-178), προσπαθώντας να εναρμονίσει την Εθνική Νομοθεσία με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2009/81/ΕΚ.

Επίσης, εντοπίζεται εκκρεμότητα από πλευράς Πολιτείας, ως προς την ίδρυση του Ενιαίου Μητρώου Επιχειρήσεων Αμυντικού Τομέα (ΕΜΕΑΤ), όπως προβλέπεται από το άρθρο 64 του Ν.3978/2011 (Βλαχογιάννης 2016, 9).

¹⁶ Πληροφορίες για αυτό το πρόγραμμα έχουν αναρτηθεί στην πλατφόρμα Διαύγεια του Ελληνικού Κράτους, με τους κωδικούς εγγράφων: ΑΔΑ: Β41Α6-ΔΙ0 και ΑΔΑ: Β41Α6-4Ν4.

Κεφάλαιο 13

Αξιολόγηση των Προγραμμάτων ΑΩ/ΒΣ

13.1 Διαδικασίες αξιολόγησης Προγραμμάτων ΑΩ/ΒΣ ανά τον Κόσμο

Κάθε χώρα που έχει υιοθετήσει ΑΩ / ΒΣ έχει αναπτύξει τη δική της κοινωνικοοικονομική και πολιτική έννοια αυτών των όρων, δομώντας σχετικούς κανόνες και πλαίσια που εξυπηρετούν καλύτερα τις ιδιαίτερες ανάγκες τους. Ως αποτέλεσμα, το αντίστοιχο μοντέλο / προσέγγιση αξιολόγησης προγραμμάτων ΑΩ / ΒΣ, που υιοθετήθηκε σε κάθε περίπτωση, μπορεί να διαφέρει σημαντικά.

Πριν από αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι η διαμόρφωση μιας «συγκεκριμένης» μεθόδου για εκ των προτέρων αξιολόγηση (ποιοτικά και ποσοτικά), η πιθανή «επιτυχία» ενός προτεινόμενου προγράμματος αντιστάθμισης, είναι αρκετά περίπλοκη. Η μέτρηση των σχετικών αποτελεσμάτων μετά την εφαρμογή του θα ήταν μια πιο «απτή» δραστηριότητα. Ωστόσο, δεδομένου ότι τυπικά εναλλακτικά προτεινόμενα προγράμματα / πακέτα αντιστάθμισης θα πρέπει να ταξινομηθούν έτσι ώστε να επιλεγεί η καλύτερη προσφορά συνολικά, και αυτό πρέπει να γίνει πριν από μια μελλοντική εφαρμογή, πρέπει να δημιουργηθεί ένα κατάλληλο σχέδιο αξιολόγησης σε κάθε περίπτωση. Σε πραγματικούς όρους, ο καλύτερος τρόπος για να εκτιμηθεί η πιθανή επιτυχία και καταλληλότητα ενός προγράμματος αντιστάθμισης, θα ήταν να αξιολογηθούν τα αποτελέσματά του έναντι των αρχικών προσδοκιών που δημιουργήθηκαν κατά την υπογραφή του προγράμματος. Εάν

τα αποτελέσματα / παραδοτέα είναι σύμφωνα με τα αρχικά αναμενόμενα και εντός του συμφωνηθέντος χρονικού πλαισίου, τότε το πρόγραμμα πρέπει να θεωρηθεί επιτυχές.

Ωστόσο, αυτή η ενότητα θα επικεντρωθεί στην ανάλυση εναλλακτικών προσεγγίσεων για την αξιολόγηση των προγραμμάτων αντιστάθμισης στο στάδιο της πρότασης, με κάποιο «μετρήσιμο» (και ως εκ τούτου «συγκρίσιμο») τρόπο.

Οι τρεις περιπτώσεις (Τουρκία, Ταϊβάν και Ομάν) που περιγράφονται παρακάτω, απεικονίζουν τρεις διαφορετικές προσεγγίσεις, σχετικά με τη διαδικασία αξιολόγησης / κατάταξης προτάσεων προγράμματος αντιστάθμισης. Η Ταϊβάν είναι η πιο απλή, ενώ η Τουρκία έχει την πιο εξελιγμένη προσέγγιση. Το Ομάν είναι η μόνη χώρα των τριών που εφαρμόζει ένα σύστημα πιστώσεων «εισόδου» και «αποτελέσματος», που αντικατοπτρίζει τη σημασία για τη χώρα των μακροπρόθεσμων δεσμεύσεων και της πραγματικής εμπορικής απόδοσης των δραστηριοτήτων που εκτελούνται.

Η προσέγγιση της Ταϊβάν επικεντρώνεται στις διάφορες συναλλαγές ΑΩ/ΒΣ που θα διεξαχθούν και στους αντίστοιχους πολλαπλασιαστές που θα εκχωρηθούν σε κάθε περίπτωση. Δεν υπάρχει αναφορά στις πιστώσεις «επίδοσης», καθώς δεν υπάρχει πρόβλεψη για ανάθεση τέτοιου είδους. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση της Τουρκίας.

Η Τουρκία και η Ταϊβάν αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στις σχετικές τεχνολογίες. Έτσι, απονέμονται υψηλότεροι πολλαπλασιαστές σε έργα ΑΩ που σχετίζονται με τη μεταφορά τεχνολογίας και την έρευνα και ανάπτυξη. Μια τέτοια προσέγγιση είναι πιο κατάλληλη για μια χώρα που πρέπει να αναπτύξει τη βιομηχανία της και να λάβει τεχνολογία και τεχνογνωσία. Από την άλλη πλευρά, η προσέγγιση που εφαρμόζει ο Ομάν θα ήταν καταλληλότερη για μια χώρα που πρέπει να εξασφαλίσει τη μακροπρόθεσμη δέσμευση του οφειλέτη, σε βιώσιμες επιχειρηματικές δραστηριότητες εντός της χώρας.

13.1.1 Τουρκία

Για την αξιολόγηση και κατάταξη των προτάσεων του προγράμματος αντιστάθμισης που υποβάλλονται από τους οφειλέτες - υπόχρεους ΑΩ στη Γραμματεία Αμυντικών Βιομηχανιών (SSM) χρησιμοποιείται ο ακόλουθος τύπος¹⁷:

$$\text{Τελική Βαθμολογία} = 0.50 \times (T) + 0.40 \times (I) + 0.10 \times (E) \quad , \text{ όπου:}$$

- T: Βαθμολογία Τεχνικής Πρότασης
I: Βαθμολογία ΑΩ/ΒΣ
E: Βαθμολογία Οικονομικού Τμήματος

Η βαθμολογία I (ΑΩ/ΒΣ), καθορίζεται με τη σειρά της από τον ακόλουθο τύπο:

$$\text{ΑΩ/ΒΣ (I)} = 0.65 \times (P_A) + 0.20 \times (P_B) + 0.15 \times (P_C) \quad , \text{ όπου:}$$

- P_A: Βαθμολογία ΑΩ/ΒΣ Κατηγορίας-A
P_B: Βαθμολογία ΑΩ/ΒΣ Κατηγορίας-B
P_C: Βαθμολογία ΑΩ/ΒΣ Κατηγορίας-C

Αυτές οι τρεις κατηγορίες ορίζονται περαιτέρω ως εξής:

- **ΑΩ/ΒΣ Κατηγορίας-A:** Δραστηριότητες που θα αναλάβει η τουρκική βιομηχανία στο πλαίσιο της κύριας σύμβασης προμηθειών. Ο υπόχρεος των ΑΩ υποβάλλει ένα δένδρο

¹⁷ Πηγή: Κατευθυντήριες Οδηγίες για Βιομηχανική Συνεργασία / ΑΩ της Γραμματείας Αμυντικών Βιομηχανιών της Τουρκικής Δημοκρατίας.
<https://www.ssb.gov.tr/WebSite/contentlist.aspx?PageID=1058&LangID=2> Τελευταία ενημέρωση: 2011
[Τελευταία Πρόσβαση: 2020 Φεβρουάριος, 8]

κριτηρίων, όπου οι συντελεστές προσδιορίζονται από τη Υπο-Επιτροπή Αξιολόγησης ΑΩ/ΒΣ, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά του προτεινόμενου Έργου.

• **ΑΩ/ΒΣ Κατηγορίας-B:** Δραστηριότητες που οδηγούν στην εξαγωγή τοπικών προϊόντων / υπηρεσιών, στους τομείς της άμυνας, της εσωτερικής ασφάλειας ή της αεροδιαστημικής. Ο υπολογισμός τους γίνεται βάσει του ακόλουθου τύπου:

$$P_B = \frac{R_B}{\left(1 + \frac{D_B}{T_B}\right)}$$

Όπου:

R_B : Λόγος της υποχρέωσης του ΑΩ/ΒΣ Κατηγορίας-B προς τη συνολική αξία του συμβολαίου

D_B : Σταθμισμένη μέση διάρκεια εκπλήρωσης της υποχρέωσης του ΑΩ/ΒΣ Κατηγορίας-B (Άθροισμα του γινομένου κάθε περιόδου της περιόδου και της υποχρέωσης του ΑΩ/ΒΣ Κατηγορίας-B στη δεδομένη περίοδο, επί τη συνολική υποχρέωση)

T_B : Χρονική διάρκεια υλοποίησης της υποχρέωσης του ΑΩ/ΒΣ Κατηγορίας-B

• **ΑΩ/ΒΣ Κατηγορίας-C:** Σε αυτήν την κατηγορία εμπίπτουν οι δραστηριότητες που αφορούν τους ακόλουθους τρεις τύπους:

α. Τεχνολογική συνεργασία στους τομείς της άμυνας, της εσωτερικής ασφάλειας ή της αεροδιαστημικής: Ανάπτυξη ενός νέου / καινοτόμου προϊόντος ή τεχνολογίας, καθώς και η παροχή του απαραίτητου εξοπλισμού, υλικού, λογισμικού, εκπαίδευσης, τεκμηρίωσης κ.λπ. για το σκοπό αυτό.

β. Νέες ή / και διευρυμένες επενδύσεις στους τομείς της άμυνας, της εσωτερικής ασφάλειας ή της αεροδιαστημικής: Από αυτήν την κατηγορία αποκλείονται η απόκτηση / εξαγορά μιας υπάρχουσας εταιρείας, οι άμεσες ξένες επενδύσεις για την ίδρυση νέας εταιρείας, ή η συνεργασία με υπάρχουσες εταιρείες.

γ. Παροχή υποστήριξης E & A στους τομείς της άμυνας, της εσωτερικής ασφάλειας ή της αεροδιαστημικής: Αυτό θα μπορούσε να συνίσταται στην παροχή

εξοπλισμού, υλικού, λογισμικού, υπηρεσιών, οικονομικής υποστήριξης (π.χ. για μελέτες E & A) ή κατάρτισης, που προσφέρεται σε ερευνητικά ιδρύματα, ΜμΕ ή βιομηχανικές επιχειρήσεις.

Ο υπολογισμός της γίνεται όπως και παραπάνω, δηλαδή:

$$P_C = \frac{R_C}{\left(1 + \frac{D_C}{T_C}\right)}$$

Όπου:

R_C: Λόγος της υποχρέωσης του ΑΩ/ΒΣ Κατηγορίας-C προς τη συνολική αξία του συμβολαίου

D_C: Σταθμισμένη μέση διάρκεια εκπλήρωσης της υποχρέωσης του ΑΩ/ΒΣ Κατηγορίας-C (Άθροισμα του γινομένου κάθε περιόδου της περιόδου και της υποχρέωσης του ΑΩ/ΒΣ Κατηγορίας-C στη δεδομένη περίοδο, επί τη συνολική υποχρέωση)

T_C: Χρονική διάρκεια υλοποίησης της υποχρέωσης του ΑΩ/ΒΣ Κατηγορίας-C

13.1.2 Ταϊβάν

Τα Προγράμματα Διεθνούς Συνεργασίας της Ταϊβάν (Industrial Cooperation Programs - ICPS) υλοποιούνται σύμφωνα με τη διαδικασία που προσδιορίστηκε μεταξύ των Υπουργείων Οικονομικών Σχέσεων και Εθνικής Άμυνας, όπως εγκρίθηκε το 2010 από το εκτελεστικό Yuan¹⁸¹⁹. Οι απώτεροι στόχοι της εφαρμογής των ICPS είναι²⁰:

¹⁸ Πηγή: <https://www.icpo.org.tw/En/Page.aspx?ID=ea2700f8-e422-4282-a39b-5fe2f9966fc8> Τελευταία ενημέρωση: 2017 Οκτώβριος, 20 [Τελευταία Πρόσβαση: 2020 Φεβρουάριος, 8]

¹⁹ Το εκτελεστικό Yuan συνιστά –κατ’ ουσίαν- Κυβερνητική Επιτροπή. Περισσότερες πληροφορίες: https://en.wikipedia.org/wiki/Executive_Yuan

²⁰ Πηγή: <https://www.icpo.org.tw/En/Page.aspx?ID=9fa773c7-f598-4aee-9f9d-3f636a8678bb> Τελευταία ενημέρωση: 2017 Οκτώβριος, 5 [Τελευταία Πρόσβαση: 2020 Φεβρουάριος, 8]

- Η εισαγωγή βιομηχανιών υψηλής τεχνολογίας και βασικών τεχνολογιών στην Ταϊβάν,
- Η προσέλκυση ξένων επενδύσεων,
- Η προώθηση των εξαγωγών και δημιουργία διεθνών καναλιών μάρκετινγκ,
- Η βελτίωση της βιομηχανικής δομής και αναβάθμιση των βιομηχανιών,
- Η δημιουργία μακροχρόνιας συνεργασίας στο διεθνές εμπόριο,
- Η ενθάρρυνση ξένων επιχειρήσεων να δημιουργήσουν κέντρα E & A και / ή εγκαταστάσεις παραγωγής στην Ταϊβάν.

Η διαδικασία αξιολόγησης της Ταϊβάν βασίζεται κυρίως στην αξιολόγηση διαφορετικών προβλεπόμενων συναλλαγών ICP. Οι αντίστοιχες πιστώσεις απονέμονται, σε περίπτωση συναλλαγών που εμπίπτουν σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες²¹:

1. Μεταφορά τεχνολογίας: Οι πιστώσεις που απονέμονται για μεταφορά τεχνολογίας, είναι το άθροισμα των ακόλουθων στοιχείων:

α. Η εκτιμώμενη εύλογη αγοραία αξία της τεχνολογίας που θα μεταφερθεί, πολλαπλασιαζόμενη με έναν παράγοντα που κυμαίνεται από ένα (1) έως δέκα (10) και,

β. Ο πραγματικός άμεσος χρόνος και το κόστος των υλικών, καθώς και άλλα άμεσα κόστη που σχετίζονται με τη μεταφορά τεχνολογίας, πολλαπλασιασμένα με έναν παράγοντα που κυμαίνεται από ένα (1) έως δέκα (10).

2. Έρευνα και ανάπτυξη: Οι πιστώσεις που θα χορηγηθούν για την έρευνα και ανάπτυξη, θα είναι το πραγματικό άμεσο κόστος χρόνου και υλικών, καθώς και άλλα πραγματικά «άμεσα» έξοδα E & A που επιβαρύνουν τον Ανάδοχο, πολλαπλασιάζοντας

²¹ Πηγή: <https://www.icpo.org.tw/En/Page.aspx?ID=8e686ab9-3d40-4b94-ab2f-23b47d6094be> Τελευταία ενημέρωση: 2017 Οκτώβριος, 5 [Τελευταία Πρόσβαση: 2020 Φεβρουάριος, 8]

έναν παράγοντα που κυμαίνεται από έναν (1) έως δέκα (10). Για παράδειγμα, η ανάπτυξη μηχανογραφικής εκπαίδευσης για CBT, η έρευνα για την ακουστική καταστολή του πτερυγισμού των πτερυγίων του ανεμιστήρα και την ανάπτυξη των καθισμάτων 16G.

3. Τοπική επένδυση: Οι πιστώσεις που θα χορηγηθούν για άμεσες τοπικές επενδύσεις, θα είναι το ποσό της καταβεβλημένης επένδυσης ιδίων κεφαλαίων του αντισυμβαλλόμενου, πολλαπλασιασμένο επί ένα συντελεστή που κυμαίνεται από ένα (1) έως δέκα (10).

4. Εκπαίδευση: Οι πιστώσεις που θα χορηγηθούν για εκπαίδευση, θα είναι το άθροισμα των ακόλουθων στοιχείων:

α. Η εκτιμώμενη δίκαιη αγοραία αξία της παρεχόμενης εκπαίδευσης, πολλαπλασιαζόμενη με έναν παράγοντα που κυμαίνεται από ένα (1) έως πέντε (5). και,

β. Ο πραγματικός άμεσος χρόνος και το κόστος των υλικών, καθώς και οποιεσδήποτε άλλες «άμεσες» δαπάνες που σχετίζονται με την εκπαίδευση, πολλαπλασιαζόμενες με έναν παράγοντα που κυμαίνεται από ένα (1) έως πέντε (5).

5. Βοήθεια διεθνούς μάρκετινγκ και προώθησης εμπορίου: Οι πιστώσεις που θα χορηγηθούν για διεθνή βοήθεια μάρκετινγκ, θα είναι οι πραγματικές άμεσες δαπάνες που επιβαρύνουν τον Ανάδοχο για τη βοήθεια αυτή, πολλαπλασιαζόμενες επί έναν παράγοντα που κυμαίνεται από ένα (1) έως πέντε (5).

6. Τοπικές προμήθειες: Οι πιστώσεις που θα απονεμηθούν για τοπικές προμήθειες, θα είναι το άθροισμα της αξίας των παραγγελιών που έγιναν αποδεκτές και εκτελέστηκαν, πολλαπλασιασμένες επί ένα συντελεστή που κυμαίνεται από μηδενικό σημείο είκοσι πέντε (0,25) έως δύο (2), ανάλογα με το επίπεδο τεχνολογίας που απαιτείται για προϊόν που αποκτήθηκε.

7. Διεθνής πιστοποίηση: Αυτό συνίσταται στην παροχή βοήθειας από ξένους εργολάβους σε τοπικά ιδρύματα για την επαλήθευση, επικύρωση ή πιστοποίηση τοπικών

προϊόντων σχεδιασμού, κατασκευής ή συντήρησης. Δεν παρέχεται πολλαπλασιαστής σε αυτήν την περίπτωση.

Ο ακόλουθος πίνακας συνοψίζει τις παραπάνω μορφές συναλλαγών ICP και τους σχετικούς πολλαπλασιαστές – συντελεστές:

Κατηγορίες ICP	Συναλλαγές ICP	Πολλαπλασιαστές
Μεταφορά Τεχνολογίας	α. Η εκτιμώμενη εύλογη αγοραία αξία της τεχνολογίας που θα μεταφερθεί	1 -10
	β. Ο πραγματικός άμεσος χρόνος και το κόστος των υλικών, καθώς και άλλα άμεσα κόστη που σχετίζονται με τη μεταφορά τεχνολογίας	1 -10
Έρευνα & Ανάπτυξη	Το πραγματικό άμεσο κόστος χρόνου και υλικών, καθώς και άλλα πραγματικά «άμεσα» έξοδα E & A	1 -10
Τοπικές Επενδύσεις	Το ποσό της καταβεβλημένης επένδυσης ιδίων κεφαλαίων του αντισυμβαλλόμενου	1 -10
Εκπαίδευση	α. Η εκτιμώμενη δίκαιη αγοραία αξία της παρεχόμενης εκπαίδευσης	1 -5
	β. Ο πραγματικός άμεσος χρόνος και το κόστος των υλικών, καθώς και οποιεσδήποτε άλλες «άμεσες» δαπάνες που σχετίζονται με την εκπαίδευση	1 -5

Κατηγορίες ICP	Συναλλαγές ICP	Πολλαπλασιαστές
Βοήθεια διεθνούς μάρκετινγκ και προώθησης εμπορίου	οι πραγματικές άμεσες δαπάνες που επιβαρύνουν τον Ανάδοχο για τη βοήθεια αυτή	1 – 5
Τοπικές προμήθειες	το άθροισμα της αξίας των παραγγελιών που έγιναν αποδεκτές και εκτελέστηκαν	0,25 – 2
Διεθνής Πιστοποίηση	Απροσδιόριστο	Δεν έχουν καθοριστεί

Πίνακας 4. Υπολογισμός Προγράμματος Διεθνούς Συνεργασίας της Ταϊβάν (προσαρμογή από στοιχεία στην ιστοσελίδα του Γραφείου Προγραμμάτων Διεθνούς Συνεργασίας της Ταϊβάν - ICPO)

13.1.3 Ομάν

Το μοντέλο Ομάν για την αξιολόγηση / κατάταξη προγραμμάτων αντιστάθμισης, βασίζεται στην έννοια του μοντέλου «Εισόδου – Εξόδου» (Input – Output). Αυτή η προσέγγιση οριοθετεί πράγματι μια πρακτική όπου η υπεύθυνη αρχή αναγνωρίζει την αρχική συνεισφορά του οφειλέτη σε ένα τέτοιο πρόγραμμα, μέσω της απονομής πιστώσεων «εισόδου», αλλά επίσης αναγνωρίζει τη σημασία της απόδοσης του προγράμματος από την άποψη της οικονομικής επίδοσης, δίνοντας τις ανάλογες πιστώσεις.²²

Έτσι, προσδιορίζεται ένας γενικός υπολογισμός των «εισαγωγικών» πιστώσεων, ως γινόμενο της αξίας επί το συντελεστή του έργου, αλλά –το κυριότερο- προσδιορίζει

²² Πηγή: <https://www.dentons.com/en/insights/alerts/2015/august/10/the-omani-authority-for-partnership-for-development-issues-new-regulations>. Ημερομηνία Ανανέωσης: 2015 Αύγουστος, 10. [Τελευταία Πρόσβαση: 2020 Φεβρουάριος, 8]

συντελεστές ποσοστού εκπλήρωσης, χρονικά προσδιορισμένου (ήτοι: 20% στα δύο έτη, 60% στα 5 έτη και 100% στα έτη).

Παράλληλα, προσδιορίζει καθεστώς ρητρών, σε περίπτωση μη επίτευξης των οροσήμων.

13.2 Βέλτιστες Πρακτικές

Για την περίπτωση της Ελλάδας, η καταλληλότερη προσέγγιση για την αξιολόγηση / κατάταξη των προτεινόμενων προγραμμάτων αντιστάθμισης θα ήταν ένας συνδυασμός των προσεγγίσεων που παρουσιάστηκαν προηγουμένως, κάνοντας βεβαίως και τις αναγκαίες ρυθμίσεις ώστε να διορθωθούν οι αστοχίες του ισχύοντος νόμου περί Δημοσίων Συμβάσεων στους τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας Ν.3978/2011 και –ειδικότερα– τους περιορισμούς που θέτει .

Συνολικά, οποιαδήποτε προσέγγιση αξιολόγησης / κατάταξης προγραμμάτων που θα υιοθετηθεί θα πρέπει να αντικατοπτρίζει τη σημασία της ανάπτυξης βιώσιμων Έργων ΑΩ για τον εγχώριο αμυντικό κλάδο, μέσω:

- Της μεταφοράς τεχνολογίας της εκπαίδευσης, της τεχνικής υποστήριξης και της παροχής εξοπλισμού, για την ενίσχυση των τεχνολογικών και παραγωγικών δυνατοτήτων της τοπικής βιομηχανίας.
- Της προώθησης της συνεργασίας με τους διεθνείς αμυντικούς πρωταθλητές.
- Της δημιουργίας εξαγωγικών ροών/καναλιών για εγχώρια προϊόντα και υπηρεσίες που σχετίζονται με την αμυντική βιομηχανία.

Επιπλέον, η υιοθετημένη προσέγγιση θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερη σημασία στην αύξηση των επιχειρησιακών δυνατοτήτων των Ενόπλων Δυνάμεων, ώστε να εξυπηρετεί

αποτελεσματικά τις εθνικές ανάγκες άμυνας και ασφάλειας και να διασφαλίζει την εφαρμογή οποιωνδήποτε διεθνών δεσμεύσεων.

Επίσης, είναι απαραίτητο -κατά τη διάρκεια του σταδίου διαπραγμάτευσης- να ταξινομηθεί-συγκριθεί το προτεινόμενο πρόγραμμα ΑΩ ως προς άλλες πιθανές εναλλακτικές προσφορές.

Προκειμένου να αντικατοπτρίζονται οι προτεραιότητες της χώρας (π.χ. Μεταφορά Τεχνολογίας, υπεργολαβίες, εξαγωγές ή άλλα, όπως συζητήθηκε στην αρχή αυτής της ενότητας) και για να κατευθύνονται κατάλληλα τα κεφάλαια και οι δραστηριότητες προς συγκεκριμένους τομείς ενδιαφέροντος, η διαδικασία αξιολόγησης / κατάταξης των προγραμμάτων ΑΩ (μέσω σχετικών κατευθυντήριων οδηγιών που θα είναι επίσημα γνωστές προς όλους), θα πρέπει να υποδεικνύουν ρητά τους τύπους και τις τεχνολογίες «προτεραιότητας» προς τις οποίες επιθυμούν να στοχεύσουν τα έργα ΑΩ²³.

²³ Ενδεικτικά, στο Παράρτημα Γ «Προτεραιοποίηση Προγραμμάτων Βιομηχανικής Συνεργασίας – Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων της Ταϊβάν» περιλαμβάνονται οι πίνακες προτεραιοτήτων που έχει θέσει το Γραφείο Προγραμμάτων Διεθνούς Συνεργασίας της Ταϊβάν. Κατ' αντιστοιχία, δέον να συντάσσονται τέτοιοι πίνακες, οι οποίοι θα περιλαμβάνουν και τους αναλογούντες συντελεστές, κατά την κρίση των Αρχών.

Κεφάλαιο 14

Επίλογος

Αποτελεί κοινή πεποίθηση ότι η βιομηχανική ισχύς αποτελεί προϋπόθεση για την πολιτική και στρατιωτική ισχύ (Σύρμας 2008, 364). Πολλώ δε μάλλον για μία Χώρα όπως η Ελλάδα, η οποία και αντιμετωπίζει σημαντικότερες προκλήσεις στην Περιφέρειά της.

Προκειμένου όμως να επιτύχει τον αναγκαίο βαθμό αυτάρκειας σε Περιόδους Κρίσεως, θα πρέπει να ανατάξει την Αμυντική της Βιομηχανία. Τα εργαλεία των Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων / Βιομηχανικής Συνεργασίας μπορούν να βοηθήσουν προς αυτή την κατεύθυνση. Μάλιστα, όπως καταδεικνύει και η Διεθνής Εμπειρία, η Άμυνα μπορεί να αποτελέσει και καταλύτη για γενικότερη ανάταξη της Ελληνικής Οικονομίας.

Όπως σημειώνει και ο Τσολακίδης (Τσολακίδης 2010, 218), τα ΑΩ αποτελούν εμπορικό θεσμό που συνοδεύει μια προμήθεια Αμυντικού Υλικού για πολύ καιρό μετά την παράδοση των οπλικών συστημάτων, γεγονός που συνιστά και την εμπορική προοπτική του αγοραστή. Σημαντικός, όμως, παράγοντας στην επιτυχή εφαρμογή των ΑΩ είναι ο σαφής καθορισμός από τις Αρχές κάθε Χώρας των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων που θέτουν σε βραχύ-, μέσο- και μακροπρόθεσμο ορίζοντα και να μην αντιμετωπίζονται σαν ένας απλός χρηματοδοτικός μηχανισμός κάλυψης αναγκών, με κυρίαρχη προτεραιότητα να δίνεται στη Μεταφορά Τεχνογνωσίας – Τεχνολογίας. Επίσης, είναι πολύ σημαντικό ο υπολογισμός της απόδοσης των ΑΩ να γίνεται με εκλογικευμένους συντελεστές, προκειμένου να είναι δυνατή η επίτευξη υλοποιήσιμων στόχων.

Τα ΑΩ μπορούν να είναι το όχημα για αύξηση της απασχόλησης, αύξησης της Εθνικής Προστιθέμενης Αξίας, ενίσχυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και των εξαγωγικών προοπτικών, ενώ δεν θα πρέπει επίσης να παραγνωριστεί το γεγονός ότι τα ΑΩ αποτελούν και μηχανισμό άσκησης εξωτερικής πολιτικής, μέσω του οποίου μπορούν να συσφιχθούν περαιτέρω οι σχέσεις μεταξύ Κρατών αλλά και εταιρειών, διαμορφώνοντας προοπτικές για ευρύτερες συνεργασίες.

Διαπιστώνεται ακόμη, από τα παραδείγματα χωρών όπως η Ισπανία, η Κορέα, η Ταϊβάν και η Τουρκία ότι, μεγιστοποίηση των οφελών μέσω της χρήσης των ΑΩ επιτυγχάνεται εφ' όσον συνδυαστούν με υψηλούς όγκους παραγγελιών από τις ΕΔ.

Θα πρέπει επίσης να καταστεί σαφές πως τα ΑΩ εμπεριέχουν σημαντικό κόστος (Plessas 2008, 31), (Τσολακίδης 2010, 219), τα οποία ενώ προσθέτουν όφελος σε μία Κρατική Προμήθεια δεν αποτελούν το λόγο της Προμήθειας.

Προκειμένου να λειτουργήσουν αποτελεσματικά τα ΑΩ, θα πρέπει να ισχύει ένα νομοθετικό πλαίσιο το οποίο θα λαμβάνει υπόψη του και θα σέβεται τις Διεθνείς Συμβάσεις και Συμφωνίες, ενώ θα πρέπει -παράλληλα- να διέπεται από Κανόνες Διαφάνειας (χωρίς, φυσικά, να τίθενται εν κινδύνω οι αυτονόητοι κανόνες εμπιστευτικότητας και απορρήτου σε ζητήματα Εθνικής Ασφάλειας), σε συνάρτηση όμως με τις εθνικές στοχεύσεις. Το πλαίσιο αυτό θα προσδιορίζει όλους εκείνους τους αναγκαίους μηχανισμούς σχεδιασμού, εφαρμογής και παρακολούθησης των ΑΩ, ώστε η ολοκλήρωσή τους να είναι επιτυχής.

Βασικός συντελεστής επιτυχίας των ΑΩ είναι οι σαφέστατα προσδιορισμένοι στόχοι και επιδιώξεις από πλευράς της Χώρας-Πελάτη, η οποία δέον να αποτυπώνει τις προτεραιότητές της (ειδικά σε ό, τι αφορά τη μεταφορά τεχνογνωσίας) σε θεσμικά κείμενα που θα επικαιροποιούνται αναλόγως.

Καθώς τα ΑΩ αντανακλούν συχνά τις πολιτικές, βιομηχανικές και οικονομικές επιδιώξεις μιας χώρας, αποτελούν ένα πολύπλοκο και δύσκολα διαχειρίσιμο σύστημα. Η πολυπλοκότητα αυτή επιτείνεται και από το γεγονός ότι είναι συχνό το φαινόμενο η εστίαση να γίνεται στα βραχυπρόθεσμα, παρά στα μακροπρόθεσμα οφέλη.

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να ειπωθεί το εξής: η συγγραφή της διατριβής συνέπεσε με την πανδημία του Κορωνοϊού. Καίτοι οι επιπτώσεις της πανδημίας αυτής δεν είναι δυνατόν να αποτιμηθούν πλήρως, καθώς το φαινόμενο είναι σε πλήρη εξέλιξη, καθίσταται σαφές πως θα επηρεάσει αρνητικά την Παγκόσμια Οικονομία. Ειδικά για την Ελλάδα, όλες οι προβλέψεις Οίκων Αξιολόγησης και Τραπεζών συγκλίνουν στην άποψη πως το ΑΕΠ της Χώρας θα μειωθεί κατά –τουλάχιστον- 6,7% (Eurobank)²⁴, με άλλες προβλέψεις να είναι ακόμη δυσμενέστερες (13,3% Morgan Stanley²⁵, 10% UBS²⁶). Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό και στο γεγονός ότι, το ΑΕΠ της Χώρας εξαρτάται κατά 20,6% (Κνοεμα 2019, 1) ²⁷ στον Τουρισμό. Εντούτοις, αυτό εγκυμονεί κινδύνους καθώς αστάθμητοι παράγοντες (ανταγωνισμός στο τουριστικό προϊόν με άλλα κράτη, ή αναπάντεχα γεγονότα όπως ο Κορωνοϊός), καθιστούν τη συμβολή του επίφοβη. Αντιθέτως, έγκαιρη ανάπτυξη του Βιομηχανικού-Τεχνολογικού Κλάδου (με επίκεντρο την Άμυνα), θα μπορούσε να μετριάσει τις επιπτώσεις, καθώς είναι λιγότερο επιρρεπής σε εξωγενείς παράγοντες. Επιπρόσθετα, οι ελλείψεις που παρατηρήθηκαν –σε παγκόσμιο επίπεδο- υγειονομικού υλικού και οι συνεπαγόμενοι ανταγωνισμοί των κρατών μεταξύ τους για τον έλεγχο της εφοδιαστικής αλυσίδας προς όφελός τους, καταδεικνύουν αντίστοιχα την επιτακτική ανάγκη για την Ελλάδα ώστε να ανασυντάξει την ΕΑΒΙ για λόγους Εθνικής Ασφάλειας. Με δεδομένες τις γεωπολιτικές προκλήσεις και απειλές, είναι ύψιστης σημασίας ο μεγαλύτερος δυνατός

²⁴ Πηγή: <https://www.bankingnews.gr/index.php?id=495693>

²⁵ Πηγή: <https://www.bankingnews.gr/index.php?id=495705>

²⁶ Πηγή: <https://www.bankingnews.gr/index.php?id=496232>

²⁷ Το ποσοστό αναφέρεται σε στατιστικά στοιχεία για το 2018.

έλεγχος της εφοδιαστικής αλυσίδας των ΕΔ και ο περιορισμός της εξάρτησης της Χώρας από παραγωγούς του εξωτερικού.

Εντούτοις, από τη διατριβή αυτή προκύπτουν κάποια ερωτήματα για περαιτέρω επιστημονική έρευνα:

- Κάτι που πρέπει να εξεταστεί ενδελεχέστερα είναι πως οι διάφορες εταιρείες που συναποτελούν την Ελληνική Αμυντική Βιομηχανία μπορούν να ενσωματωθούν καλύτερα σε ένα νέο πλαίσιο εφαρμογής ΑΩ και τι μηχανισμούς είναι σε θέση να αναπτύξουν, ώστε να μπορέσουν να αποκομίσουν τα μεγαλύτερα –δυνατά- οφέλη, συμβάλλοντας – παράλληλα- και στην Αμυντική Θωράκιση της Χώρας.

- Εφ' όσον οι αμυντικές προμήθειες και –κατ' επέκταση- τα ΑΩ αποτελούν επίσης εργαλείο άσκησης εξωτερικής πολιτικής και διπλωματικό εργαλείο, η εφαρμογή αμερόληπτων κανόνων για την επιλογή ενός προγράμματος ΑΩ, ειδικά κατά την αρχική φάση της επιλογής της προμήθειας ΑΥ, ενδεχομένως να περιορίζει τους βαθμούς ευελιξίας και πολιτικής διαπραγμάτευσης για μια κυβέρνηση. Συνεπώς, δέον να διερευνηθεί περαιτέρω η ανάπτυξη κατάλληλης μεθοδολογίας που θα προστατεύει τις δύο διεργασίες, χωρίς να επιδρά αρνητικά η μία στην άλλη.

- Καθώς γίνεται αντιληπτό από τα στοιχεία που συλλέχθηκαν ότι, οι μεγαλύτεροι όγκοι παραγγελιών συνεπάγονται υψηλότερα ΑΩ, είναι χρήσιμο να προσδιοριστεί μια μεθοδολογία Αμυντικών Προμηθειών που θα εξασφαλίζει τη μεγιστοποίηση των επιστροφών από ΑΩ.

Γλωσσάριο

ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν
ΑΩ	Αντισταθμιστικά Ωφελήματα
ΒΣ	Βιομηχανική Συνεργασία
ΓΔΑΕΕ	Γενική Διεύθυνση Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων
Ε&Α	Έρευνα και Ανάπτυξη
ΕΑΒ	Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία
ΕΑΒΙ	Ελληνική Αμυντική Βιομηχανία
ΕΔ	Ένοπλες Δυνάμεις
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΚ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΜμΕ	Μικρομεσαία Επιχείρηση
ΟΟΣΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (OECD)
ΠΑ	Πολεμική Αεροπορία
ΠΑΒ	Προεδρία Αμυντικών Βιομηχανιών
ΠΟΕ	Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου
ΣΔΣ	Συμφωνία Δημοσίων Συμβάσεων (Government Procurement Agreement - GPA)
ΣΕΚΠΥ	Σύνδεσμος Ελλήνων Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού
ΣΚΑΑΒ	Σύνδεσμος Κατασκευαστών Αμυντικής και Αεροδιαστημικής Βιομηχανίας Τουρκίας
ΣΛΕΕ	Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΣΣΚ	Συμβούλιο Συνεργασίας του Κόλπου (Gulf Cooperation Council - GCC)
ΥΕΘΑ	Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

Βιβλιογραφία

- Armasuisse. *Offset Policy. Guidelines*, Bern: Armasuisse, 2019.
- Bekdil, Burak Ege. «Going it alone: Turkey staunch in efforts for self-sufficient defense capabilities.» *DefenseNews*. 23 Απρίλιος 2017.
<https://www.defensenews.com/land/2017/04/24/going-it-alone-turkey-staunch-in-efforts-for-self-sufficient-defense-capabilities/> (πρόσβαση Φεβρουάριος 5, 2020).
- . «Turkey reveals path to boost defense and aerospace exports by \$10.2B in 2023.» *DefenseNews*. 10 Δεκέμβριος 2019.
<https://www.defensenews.com/industry/2019/12/10/turkey-reveals-path-to-boost-defense-and-aerospace-exports-by-102b-in-2023/> (πρόσβαση Φεβρουάριος 5, 2020).
- BIS. «Offset Definitions.» *Bureau of Industry and Security U.S. Department of Commerce*. Απρίλιος 2019. <https://www.bis.doc.gov/index.php/other-areas/strategic-industries-and-economic-security-sies/offsets-in-defense-trade/54-other-areas/strategic-industries-and-economic-security/181-offset-definitions> (πρόσβαση Δεκέμβριος 18, 2019).
- Boeing. <https://boeing.mediaroom.com/2010-06-01-Boeing-Canadian-Industry-Partners-Launch-Advanced-Composites-Manufacturing-Research-and-Development-Consortium?mobile=No>. 1 Ιούνιος 2010. <https://boeing.mediaroom.com/2010-06-01-Boeing-Canadian-Industry-Partners-Launch-Advanced-Composites-Manufacturing-Research-and-Development-Consortium?mobile=No> (πρόσβαση Φεβρουάριος 5, 2020).
- Broecker, Edwin, και Fernanda Beraldi. «OFFSETS IN PUBLIC-SECTOR PROCUREMENT: TOOLS FOR ECONOMIC DEVELOPMENT OR AVENUES FOR CORRUPTION?» *2017 OECD Global Anti-Corruption & Integrity Forum*. Paris: OECD, 2017. 1-21.
- Coates, Kimberly Jewil. *Maleficent Obligation to Marketing Opportunity: International Success through Offset and beyond*. Μεταπτυχιακή Διατριβή, Faculty of Business, London South Bank University, London: London South Bank University, 2015.

- Cordesman, Anthony H. «The Gulf Military Balance and U.S. Commitments to the Gulf.» *CSIS Center for Strategic & International Studies*. 9 Δεκέμβριος 2019.
<https://www.csis.org/analysis/gulf-military-balance-and-us-commitments-gulf> (πρόσβαση Μάρτιος 22, 2020).
- Countertrade and Offset (CTO). «AUSTRIA'S COALITION LEADER FAVOURS RE-APPLYING OFFSETS.» *Countertrade and Offset (CTO)*, 21 Οκτώβριος 2019: 8.
- Defense Acquisition Program Agency (DAPA). *OFFSET PROGRAM GUIDELINES*. Guidelines, Seoul: Defense Acquisition Program Agency (DAPA), 2020.
- Dehoff, Kevin, John Dowdy, και O Sung Kwon. «Defense offsets: From 'contractual burden' to competitive weapon.» *McKinsey & Company*. Ιούλιος 2014.
<https://www.mckinsey.com/industries/public-sector/our-insights/defense-offsets-from-contractual-burden-to-competitive-weapon#> (πρόσβαση Νοέμβριος 17, 2019).
- Dr. Tian, Nan, Alexandra Kuimova, Diego Lopes Dr. da Silva, Pieter D. Wezeman, and Siemon T. Wezeman. "TRENDS IN WORLD MILITARY EXPENDITURE, 2019." *Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI)*. SIPRI Publications. April 2020. <https://www.sipri.org/publications/2020/sipri-fact-sheets/trends-world-military-expenditure-2019> (accessed April 29, 2020).
- Economic Times. «DRDO signs 30 agreements on technology transfer.» *Economic Times*. 18 Οκτώβριος 2019.
<https://government.economictimes.indiatimes.com/news/defence/drdo-signs-30-agreements-on-technology-transfer/71649306> (πρόσβαση Νοέμβριος 17, 2019).
- Efstathiou, Yvonne-Efstathia, και Tom Waldwyn. *Turkish defence exports to 2023: grand ambitions*. 19 Απρίλιος 2019. <https://www.iiss.org/blogs/military-balance/2019/04/turkish-defence-exports> (πρόσβαση Απρίλιος 29, 2020).
- Engström, Hanna. *Article 346 TFEU: The point of intersection between legal ambition and political will regarding the Defence Procurement Directive (2009/81/EC)?* Μεταπτυχιακή Διατριβή, Faculty of Law, Lund University, Lund: Lund University, 2018.
- Finnish Ministry of Defence. *Industrial participation in defence procurements*. Guidelines, Helsinki: Finnish Ministry of Defence, 2017.

- FLUG REVUE. *Korean Aerospace T-50 Golden Eagle*. 8 Ιούλιος 2004. <https://web.archive.org/web/20100505130612/http://www.flug-revue.rotor.com/FRTypen/FRKTX-2.htm> (πρόσβαση Μάρτιος 14, 2020).
- Furter, Denise Lee. *The Influence of Legislation and Government Policy on Patterns of International Defence Trade and Future Markets: The Case of Offset and Directive 2009/81/EC*. Doctoral thesis, Brunel University, West London, UK: Brunel University, 2014.
- General Directorate for Defence Investments & Armaments (GDDI&A), Hellenic Ministry of National Defence (HMoND). *Hellenic Defence Industries (HELDIC) Catalogue*. Ετήσιος Κατάλογος, Αθήνα: Hellenic Army's Printing Office (HARPO), 2019.
- Globenewswire. *Pratt & Whitney Canada Celebrates Mirabel Aerospace Centre Grand Opening*. 6 Μάιος 2011. <https://www.globenewswire.com/news-release/2011/05/06/1418922/0/en/Pratt-Whitney-Canada-Celebrates-Mirabel-Aerospace-Centre-Grand-Opening.html> (πρόσβαση Φεβρουάριος 5, 2020).
- Government of Canada. *Industrial and Technological Benefits Policy: Value Proposition Guide*. Guidelines, Ottawa: Government of Canada, 2018.
- Grevatt, Jon. *New Zealand updates defence procurement rules, maintains ban on offsets*. 11 Ιούλιος 2019. <https://www.janes.com/article/89836/new-zealand-updates-defence-procurement-rules-maintains-ban-on-offsets> (πρόσβαση Ιανουάριος 7, 2020).
- Hoyos, Carola, Daniella Tsar, και Antoine Amann. «Q&A: what are offsets? Defence groups in deals unrelated to their day-to-day business.» *Financial Times*. 9 October 2013. <https://www.ft.com/content/87728d1e-197a-11e3-afc2-00144feab7de> (πρόσβαση November 17, 2019).
- Hudson, John. «Lockheed Martin Tried to Trade F-16s for Frozen Chickens Reuters uncovers the strange world of international arms sales.» *The Atlantic*. 4 Μάρτιος 2011. <https://www.theatlantic.com/business/archive/2011/03/lockheed-martin-frozen-chicken/348623/> (πρόσβαση Νοέμβριος 17, 2019).
- ICC. *ICC-ECCO GUIDE TO INTERNATIONAL OFFSET CONTRACTS*. Guide, Paris: ICC, 2019.
- IFBEC. *Offsets in the Aerospace and Defence*. Washington DC: IFBEC, 2015, 1-68.
- International Chamber of Commerce (ICC) and European Club for Countertrade and Offset (ECCO). «ICC-ECCO Guide to International Offset Contracts.» *International Chamber*

- of Commerce*. Μάρτιος 2019.
<https://iccwbo.org/content/uploads/sites/3/2019/03/icc-ecco-guide-intl-offset-contracts-web.pdf> (πρόσβαση Νοέμβριος 17, 2019).
- Jo, Haena, και Tom Waldwyn. *Brazil and South Korea: defence-aerospace sectors in training*. 28 Φεβρουάριος 2020. <https://www.iiss.org/blogs/military-balance/2020/02/brazil-south-korea-defence-aerospace-sectors> (πρόσβαση Μάρτιος 14, 2020).
- Kimla, Dominik. *Military Offsets & In-country Industrialisation*. Market Insight (Forecast), San Antonio, TX: Frost & Sullivan, 2013.
- Kirchwehm, Heinz. «Why Failed So Often the Offset Part of a Defence Procurement Deal? – A Case Study Based Examination.» *Business Management and Strategy* (Macrothink Institute) 5, αρ. 2 (2014): 43-57.
- Knoema. *Greece - Contribution of travel and tourism to GDP as a share of GDP*. 2019.
<https://knoema.com/atlas/Greece/topics/Tourism/Travel-and-Tourism-Total-Contribution-to-GDP/Contribution-of-travel-and-tourism-to-GDP-percent-of-GDP> (πρόσβαση Απρίλιος 29, 2020).
- Lineberger, Robin. «2020 Global Aerospace and Defense industry outlook.» *Deloitte*. 2019.
<https://www2.deloitte.com/global/en/pages/manufacturing/articles/global-a-and-d-outlook.html> (πρόσβαση Μάρτιος 20, 2020).
- Malm, Anna. *Technology Transfer within Related Offset Business -From an Aircraft Production Perspective*. Dissertation, Department of Management and Engineering, Linköping University, Linköping: LiU-Tryck, 2016.
- Martin, Stephen, και Keith Hartley. «UK Firms' Experience and Perceptions of Defence Offsets: Survey Results.» *Defence and Peace Economics* 6, αρ. 2 (1995): 123-139.
- Masson, Helene, και Kevin Martin. *The Directive 2009/81/EC on Defence and Security Procurement under Scrutiny*. Μελέτη, Paris: Fondation pour la Recherche Stratégique, 2015.
- Ministerio de Defensa. *Resolucion Ministerial N° 469-2011-DE/SG*. Guidelines, Lima: Ministerio de Defensa, 2011.
- Ministry of Defence (Acquisition Wing Secreteriat). *Defence Procurement Procedure*. Guidelines, New Delhi: Acquisition Wing Secreteriat, 2012.

- OECD. *2016 OECD Recommendation of the Council for Development Co-operation Actors on Managing the Risk of Corruption*. Recommendation, Paris: OECD, 2016.
- . «Promoting Innovation in established SMEs (Policy Note).» *2018 SME Ministerial Conference*. Mexico: OECD, 2018. 10.
- Parameswaran, Prashanth. «Thailand Defense Industry Ambition in the Headlines With Technology Transfer Prioritization.» *The Diplomat*. 6 Νοέμβριος 2019. <https://thediplomat.com/2019/11/thailand-defense-industry-ambition-in-the-headlines-with-technology-transfer-prioritization/> (πρόσβαση Νοέμβριος 17, 2019).
- Plecher, H. «Turkey: Literacy rate from 2007 to 2017, total and by gender.» *Statista*. 13 Φεβρουάριος 2020. <https://www.statista.com/statistics/575187/literacy-rate-in-turkey/> (πρόσβαση Απρίλιος 29, 2020).
- Plessas, Dennys S. «Aerospace Investments in Greece Through Offsets, Co-production and Industrial Participation.» *10th Annual CAPITAL LINK Forum "GREECE: The New Reform Agenda Investment & Business Opportunities in Greece Today"*. New York: Capital Link, 2008. 75.
- Public Procurement Authority (PPA). *Public Procurement Law*. Law, Ankara: Public Procurement Authority (PPA), 2012.
- Qayyum, Mian Abid. *Technology Transfer Agreements: Are these agreements most effective method of Transfer of Technology*. Master in International Economics Law Thesis, Faculty of Law, University Toulouse I Capitol, Toulouse: University Toulouse I Capitol, 2015.
- Rosello, Anna Company, και Harm-Jan Steenhuis. «OFFSET AGREEMENTS IN AEROSPACE.» *IAMOT 2018 Conference Proceedings*. Aston University, Birmingham, UK: International Association for Management of Technology, 2018. 1-20.
- Rumbaugh, Margaret G. *Contract Management Body of Knowledge*. 4th. Ashburn VA: National Contract Management Association, 2013.
- SASAD. *2016 Performance Report*. Ετήσια Έκθεση, Ankara: SASAD, 2016.
- SIPRI. «SIPRI Military Expenditure Database.» *Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI)*. 2020. <https://www.sipri.org/databases/milex> (πρόσβαση Απρίλιος 29, 2020).

- TAWAZUN Economic Council. *TAWAZUN Economic Program, Policy Guidelines 2019*. Guidelines, Abu Dhabi: TAWAZUN Economic Council, 2019.
- Taylor, Travis K. «THE PROPER USE OF OFFSETS IN INTERNATIONAL PROCUREMENT.» *JOURNAL OF PUBLIC PROCUREMENT* 3, αρ. 3 (2003): 338-356.
- Terlikowski, Marcin. «#32: PeSCo the Polish perspective.» *Institut de Relations Internationales et Stratégiques (IRIS)*. Οκτώβριος 2018. <https://www.iris-france.org/ares/> (πρόσβαση Φεβρουάριος 5, 2020).
- Transparency International. *Defence Offsets, Addressing the Risks of Corruption & Raising Transparency*. London: Transparency International-UK, 2016.
- U.S. Department of Commerce Bureau of Industry and Security. *Offsets in Defense Trade 23rd Study*. Annual Report to U.S. Congress pursuant to Section 723 of the Defense Production Act of 1950, as amended, Washington DC.: U.S. Department of Commerce Bureau of Industry and Security, 2019.
- Undersecretariat for Defence Industries (SSM). *Industrial Participation Guideline*. Guidelines, Ankara: Republic of Turkey, Ministry of National Defence, 2011.
- Ungaro, Alessandro r. «TRENDS IN THE DEFENCE OFFSETS MARKET.» *17th Annual International Conference on Economics and Security (ICES)*. Rome: Istituto Affari Internazionali (IAI), 2013. 1-12.
- Wikipedia. *KAI T-50 Golden Eagle*. 2020. https://en.wikipedia.org/wiki/KAI_T-50_Golden_Eagle (πρόσβαση Μάρτιος 14, 2020).
- Willen, Bob, και Mauricio Zuazua. «GCC defense offset programs: the trillion-dollar opportunity.» *A.T. Kearney*. 2015. <https://www.kearney.com/aerospace-defense/article/?/a/gcc-defense-offset-programs-the-trillion-dollar-opportunity> (πρόσβαση Μάρτιος 22, 2020).
- WISNIEWSKI, RAFAŁ. «Military-Industrial aspects of Turkish defence policy.» *ROCZNIK INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ*, 2015: 215-228.
- World Trade Organization. *Overview of the Agreement on Government Procurement*. Ιούλιος 2014. https://www.wto.org/english/tratop_e/gproc_e/gpa_overview_e.htm (πρόσβαση Νοέμβριος 17, 2019).

- Βλαχογιάννης, Γεώργιος. «Μητρώο Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού.» *Ημερίδα "Συμμετοχή Ελληνικών Επιχειρήσεων στις Προμήθειες Ενόπλων Δυνάμεων"*. Αθήνα: Γενική Διεύθυνση Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων, 2016.
- Βρέττη, Ανθούλα. *Η μεταπολεμική αμυντική βιομηχανία στην Ελλάδα, 1946-2010*. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, 2014.
- Γκιώνης, Χρίστος. *ΟΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ*. Διδακτορική Διατριβή, ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ, ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ, ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΗΣ, Κομοτηνή: ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ, 2013.
- Δήμος Μονεμβασίας. *Ο Δήμαρχος Μονεμβασίας απαντά περί των "εξαφανισθέντων" τριών εκατομμυρίων ευρώ, αντισταθμιστικών ωφελημάτων των Αιολικών Πάρκων*. Μάρτιος 2020. <https://monemvasia.gov.gr/%CE%BF-%CE%B4%CE%AE%CE%BC%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%BF%CF%82-%CE%BC%CE%BF%CE%BD%CE%B5%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CE%B1%CF%80%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AC-%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%AF-%CF%84%CF%89/> (πρόσβαση Μάρτιος 25, 2020).
- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. «Fact Sheets on the European Union.» *Ιστοσελίδα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου*. 2020. <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/65/defence-industry> (πρόσβαση Μάρτιος 20, 2020).
- Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ. «Τονωτικό φάρμακο για την ΕΑΣ οι παραγγελίες προμηθειών.» *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*. 11 Μάιος 2007. <https://www.kathimerini.gr/285825/article/oikonomia/epixeirhseis/tonwtiko-farmako-gia-thn-eas-oi-paraggelies-promh8eiwn> (πρόσβαση Νοέμβριος 17, 2019).
- Ισπανικό Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών (Ισπανικό Υπουργείο Άμυνας). *Strategic Dossier 175B Spanish Defence Industry: wealth, technology and security*. Έκθεση, Madrid: Ministerio de Defensa, Secretaria General Tecnica / Subdirecion General de Publicaciones y Patrimonio General, 2016.

- Κολοκάθης, Νικόλαος. *Ο θεσμός των Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων (ΑΩ) ως Μοχλός ανάπτυξης. Ιστορικό, Αξιολόγηση, Προοπτικές, Διεθνής Πρακτική*. Διεύθυνση Μελετών, Αθήνα: Σχολή Διοίκησης & Επιτελών, 2011.
- Παγκόσμια Τράπεζα. «Exports of goods and services (% of GDP).» *The World Bank*. 9 Απρίλιος 2020α. <https://data.worldbank.org/indicator/NE.EXP.GNFS.ZS> (πρόσβαση Απρίλιος 29, 2020).
- . «Manufacturing, value added (current US\$) - Turkey.» *The World Bank*. 9 Απρίλιος 2020β. <https://data.worldbank.org/indicator/NV.IND.MANF.CD?end=2018&locations=TR&start=1960> (πρόσβαση Απρίλιος 29, 2020).
- . *SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES (SMES) FINANCE*. 2020. <https://www.worldbank.org/en/topic/smefinance> (πρόσβαση Φεβρουάριος 5, 2020).
- Ραφαηλίδης, Απόστολος. *Τεχνολογική Μάθηση μέσα από Συνεργασίες: μια εφαρμογή στην Ελληνική Αμυντική Βιομηχανία*. Διδακτορική Διατριβή, Τμ. Δκσης Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών, 2002.
- Σάρρος, Ιωάννης. *Αντισταθμιστικά ωφέληματα για τα υδροηλεκτρικά ζητά ο δήμος Αγράφων*. 12 Μάρτιος 2019. <https://energypress.gr/news/antistathmistika-ofelimata-gia-ta-ydroilektrika-zita-o-dimos-agrafon> (πρόσβαση Νοέμβριος 17, 2019).
- Σύρμας, Νικόλαος. *Η ανάπτυξη και Γεωγραφική Οργάνωση του Δικτύου της Ελληνικής Αμυντικής Βιομηχανίας ως τμήμα του Συστήματος Διοικητικής Μέριμνας των Ε.Δ. και του Αμυντικού Σχεδιασμού της Χώρας*. Διδακτορική Διατριβή, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών Γεωγραφίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Μυτιλήνη: Πανεπιστήμιο Αιγαίου, 2008.
- Τσολακίδης, Στέφανος Κ. *ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΤΙΚΑ ΩΦΕΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ*. Διδακτορική Διατριβή, ΣΧΟΛΗ ΧΗΜΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ, ΤΟΜΕΑΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ, ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, Αθήνα: ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, 2010.

Παράρτημα Α

Περιπτώσεις ΑΩ από διάφορα Κράτη

A.1 Ελβετία: νέο βήμα για το πρόγραμμα Air2030

Πηγή: <https://www.aircosmosinternational.com/article/switzerland-new-step-for-the-air2030-program-2754>. Τελευταία Ενημέρωση: 21 Ιανουαρίου 2020.

Η Ελβετία έστειλε σε τέσσερις κατασκευαστές, συμπεριλαμβανομένης της Dassault Aviation, ένα δεύτερο αίτημα για προτάσεις για την ανανέωση του στόλου μαχητικών αεροσκαφών της.

Μετά από δοκιμές που διεξήχθησαν τους τελευταίους μήνες για την ανανέωση του στόλου μαχητικών αεροσκαφών της, η Ελβετία έστειλε στη Airbus, την Dassault Aviation, την Boeing και τη Lockheed-Martin το δεύτερο αίτημα υποβολής προτάσεων. Αυτό το αίτημα «βασίζεται στην ανάλυση της πρώτης πρότασης και σε ευρήματα από πτήσεις, προσομοιωτές και δοκιμές εδάφους, καθώς και ελέγχους με ένοπλες δυνάμεις που λειτουργούν τα αξιολογημένα μαχητικά αεροσκάφη», εξηγεί το DDPS (Ομοσπονδιακό Υπουργείο Άμυνας, Πολιτικής Προστασίας και Αθλητισμού της Ελβετίας). Οι τέσσερις κατασκευαστές, συμπεριλαμβανομένης της Airbus και της Dassault Aviation, θα πρέπει συνεπώς να υποβάλουν νέα πρόταση πριν από τον Αύγουστο του 2020. Θα πρέπει να περιλαμβάνει μια προσφορά τιμής για την απόκτηση 36 ή 40 μαχητικών αεροσκαφών και ορισμένων όπλων. Η εφοδιαστική και οι συναφείς υπηρεσίες θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη. Αυτό το στοιχείο χαρακτηρίζεται από το DDPS ως «δεσμευτικό σημείο εκκίνησης για λεπτομερείς διαπραγματεύσεις».

Η πρόταση που υποβάλλουν οι κατασκευαστές πρέπει επίσης να περιλαμβάνει μια προσφορά συνεργασίας μεταξύ των ενόπλων δυνάμεων και των αρχών προμηθειών της Ελβετίας και εκείνων της προμηθευτικής χώρας. Τέλος, το DDPS ζήτησε από τους κατασκευαστές να προσδιορίσουν «προβλεπόμενα ή ήδη εκκινήθοντα έργα αντιστάθμισης».

Οι δοκιμές που πραγματοποιήθηκαν τους τελευταίους μήνες επέτρεψαν στον ελβετικό στρατό να αξιολογήσει την ικανότητα πολλών μαχητών να πραγματοποιήσουν τον εναέριες αποστολές. Πράγματι, η Ελβετική Πολεμική Αεροπορία «πρέπει να είναι σε θέση να διεξάγει μόνιμα αεροπορικές περιπολίες με τουλάχιστον τέσσερα αεροσκάφη για τουλάχιστον τέσσερις εβδομάδες, προκειμένου να διατηρήσει την αεροπορική κυριαρχία, να αποτρέψει τη μη εξουσιοδοτημένη χρήση και παραβιάσεις του ελβετικού εναέριου χώρου και, συνεπώς, να συμβάλει στη διατήρηση της Ελβετίας από ένοπλη σύγκρουση », υπογραμμίζει το DDPS. Η αεροπορική αστυνόμευση παραμένει έτσι η βασική δραστηριότητα των Ελβετών μαχητών.

Ταυτόχρονα, ακόμα ως μέρος του προγράμματος Air2030 που προβλέπει επίσης την ανανέωση του επίγειου στοιχείου αεράμυνας, η armasuisse υπέβαλε επίσης στη Raytheon και την Eurosam το δεύτερο αίτημα για πρόταση, αντίστοιχα, για τα συστήματα Patriot και SAMP / T.

A.2 AW1211 Πολωνικό μνημόνιο αντιστάθμισης: Υπογράφηκαν μνημόνια αντιστάθμισης με τέσσερις μεγάλες εταιρείες πολωνικής βιομηχανίας

Πηγή: <https://www.leonardocompany.com/en/press-release-detail/-/detail/aw1211>.
Τελευταία Ενημέρωση: 18 Δεκεμβρίου 2014.

Finmeccanica - Η AgustaWestland ανακοινώνει με ευχαρίστηση ότι έχει υπογράψει Μνημόνια Συμφωνίας για συμβόλαια αντιστάθμισης αξίας περίπου 800 εκατομμυρίων € με τέσσερις κύριες πολωνικές εταιρείες του βιομηχανικού τομέα που ανήκουν στον Όμιλο Polish Armaments.

- Τα μνημόνια αξίας περίπου 800 εκατομμυρίων ευρώ είναι αναπόσπαστα στην πρόταση αντιστάθμισης της AgustaWestland για την πολωνική βιομηχανία. Η πρόταση της AgustaWestland αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της προσφοράς της PZL-Świdnik στο διαγωνισμό για την προμήθεια 70 ελικοπτέρων πολλαπλών ρόλων για τις Πολωνικές Ένοπλες Δυνάμεις

- Συμπεριλαμβανομένων των έργων αντιστάθμισης που καλύπτονται από τα σημερινά μνημόνια, η πρόταση της AgustaWestland για την πολωνική βιομηχανία προβλέπει την υλοποίηση περισσότερων από 50 έργων στα οποία συμμετέχουν 25 ξένοι εταίροι που θα συνεργαστούν με περίπου 20 πολωνικές επιχειρήσεις στο πλαίσιο του προγράμματος AW149 που εκτελέστηκε για το πολωνικό υπουργείο

- Το σύνολο των υποχρεώσεων συμψηφισμού της AgustaWestland ανέρχεται σε δισεκατομμύρια ευρώ.

Η Finmeccanica - AgustaWestland ανακοινώνει με ευχαρίστηση ότι έχει υπογράψει Μνημόνια Συμφωνίας για συμβόλαια αντιστάθμισης αξίας περίπου 800 εκατομμυρίων ευρώ με τέσσερις κύριες πολωνικές εταιρείες του βιομηχανικού τομέα που ανήκουν στον Όμιλο Πολωνικών Εξοπλισμών: Fabryka Broni Radom (Radom Arms Factory), Military

Aviation Works αρ. 1 στο Łódź, Στρατιωτική Αεροπορία Αρ. 2 σε Bydgoszcz και ZM Tarnów. Τα μνημόνια συμφωνίας αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της πρότασης αντιστάθμισης της AgustaWestland για την πολωνική βιομηχανία και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της προσφοράς της PZL-Świdnik (θυγατρική της) στο πλαίσιο του διαγωνισμού για την προμήθεια 70 ελικοπτέρων πολλαπλών ρόλων για τις Πολωνικές Ένοπλες Δυνάμεις, για τις οποίες η εταιρεία προσφέρει το ελικόπτερο AW149 - το πιο σύγχρονο και τεχνολογικά προηγμένο αεροσκάφος μεταξύ των μηχανημάτων που προτείνονται στο πολωνικό Υπουργείο Οικονομικών.

Συμπεριλαμβανομένων των έργων αντιστάθμισης που καλύπτονται από τα σημερινά μνημόνια, η πρόταση της AgustaWestland για την πολωνική βιομηχανία προβλέπει την υλοποίηση περισσότερων από 50 έργων αντιστάθμισης με τη συμμετοχή περίπου 25 ξένων εταίρων, οι οποίοι θα συνεργαστούν με περίπου 20 πολωνικές επιχειρήσεις που αντιπροσωπεύουν το 60% της πολωνικής αμυντικής βιομηχανίας, στο πρόγραμμα AW149 εκτελέστηκε για το πολωνικό Υπουργείο Οικονομικών. Το σύνολο των υποχρεώσεων συμψηφισμού της AgustaWestland ανέρχεται σε δισεκατομμύρια ευρώ.

Η επίσημη τελετή υπογραφής για τα Μνημόνια Συμφωνίας σχετικά με συμβάσεις αντιστάθμισης με τις τέσσερις μεγάλες εταιρείες του κλάδου της Πολωνίας που εκπροσωπούν διάφορους τομείς εμπειρογνωμοσύνης και περιφερειών, πραγματοποιήθηκε στις 18 Δεκεμβρίου 2014 στο PZL-Świdnik. Παρευρέθηκαν από τη διοίκηση AgustaWestland και PZL-Świdnik, με επικεφαλής τον Daniele Romiti, τον CEO της AgustaWestland και τον Mieczysław Majewski, τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου της PZL-Świdnik S.A., καθώς και ανώτερους εκπροσώπους των συνεργατών της PZL-Świdnik και της AgustaWestland. Η εκδήλωση ολοκλήρωσε αρκετούς μήνες διαπραγματεύσεων, προετοιμασίας και οριστικοποίησης συμβάσεων αντιστάθμισης με πολλές πολωνικές αμυντικές επιχειρήσεις.

Τα έργα αντιστάθμισης που καλύπτονται από το Μνημόνιο Συνεργασίας που υπογράφηκαν σήμερα περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Fabryka Broni Radom - υλοποίηση ενός έργου offset για την παραγωγή υποσυγκροτημάτων δομής ελικοπτέρου. Έτσι, η εταιρεία που δεν έχει συνδεθεί με την αεροπορική βιομηχανία μέχρι στιγμής θα έχει την ευκαιρία να διευρύνει τις δυνατότητές της σε έναν εντελώς νέο τομέα εμπειρογνωμοσύνης και να δημιουργήσει θέσεις εργασίας.

- Η στρατιωτική αεροπορία αριθ. 1 σε Łódź (WZL1) και στρατιωτική αεροπορία αρ. 2 στο Bydgoszcz (WZL2) είναι τα μεγαλύτερα κέντρα εξυπηρέτησης αεροσκαφών στην Πολωνία. Εκτός από την ίδρυση ενός κέντρου MRO, με τεχνική υποστήριξη και εκπαίδευση που παρέχεται από το PZL-Świdnik, η συνεργασία με το WZL1 θα καλύψει επίσης την υλοποίηση ενός έργου offset για την πραγματοποίηση αναθεωρήσεων των στοιχείων του ελικοπτέρου, συμπεριλαμβανομένου του κύριου κόμβου ρότορα, των λεπίδων, του αεροσκάφους, του APU και κινητήρες (και μετά την επαλήθευσή τους). Το έργο αντιστάθμισης WZL2 προβλέπει την εκτέλεση δραστηριοτήτων MRO σε ένα ευρύ φάσμα ηλεκτρονικών συστημάτων, γεννητριών ισχύος, καταγραφικών δεδομένων πτήσης, εξαρτημάτων εργαλείων προσγείωσης, ανελκυστήρων και ηλεκτρονικών συστημάτων πολέμου.

- Το έργο αντιστάθμισης ZM Tarnów - που εκτελείται από τον κατασκευαστή όπλων και πυροβόλων όπλων καλύπτει την παραγωγή όπλων και οπλικών συστημάτων, καθώς και λοβό πυρομαχικών και συστήματα τοποθέτησης όπλων για το ελικόπτερο AW149, καθώς και τη συνεχιζόμενη συντήρησή τους, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών MRO στο μέλλον.

Η PZL-Świdnik είναι η μόνη πολωνική εταιρεία που συμμετέχει στον διαγωνισμό για την προμήθεια 70 ελικοπτέρων πολλαπλών ρόλων για τις Πολωνικές Ένοπλες Δυνάμεις. Εάν επιλεγεί το ελικόπτερο AW149, θα δημιουργηθεί ένα παγκόσμιο κέντρο παραγωγής και ανάπτυξης για αυτό το σύγχρονο αεροσκάφος στο Świdnik, όχι μόνο ικανοποιώντας τις ανάγκες του πολωνικού Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, αλλά και ανοίγοντας παγκόσμιες

εξαγωγικές ευκαιρίες για το AW149. Αυτό μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία περισσότερων από 2.000 νέων θέσεων εργασίας. Ως πολωνική αμυντική βιομηχανία, η PZL-Świdnik θα γίνει επίσης ένας από τους σημαντικότερους πυλώνες των παγκόσμιων δραστηριοτήτων της AgustaWestland.

Το PZL-Świdnik είναι το μόνο πολωνικό OEM με τη δυνατότητα να αναλάβει έρευνα, & ανάπτυξη και παραγωγή. Μέχρι σήμερα, με σχεδόν 3.500 υπαλλήλους, συμπεριλαμβανομένων περίπου 630 μηχανικών, η εταιρεία έχει κατασκευάσει και προμηθεύσει περισσότερα από 7.400 ελικόπτερα σε πελάτες σε περισσότερες από 40 χώρες σε όλο τον κόσμο. Η PZL-Świdnik είναι μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες στον τομέα της αεροπορίας της Πολωνίας, με αλυσίδα εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένων 900 900 πολωνικών εταιρειών που λειτουργούν σε ολόκληρη τη χώρα.

Η εταιρεία με έδρα το Świdnik είναι ο κύριος προμηθευτής ελικοπτέρων για τις Πολωνικές Ένοπλες Δυνάμεις. Σχεδόν 160 ελικόπτερα που παράγονται από το PZL-Świdnik λειτουργούν επί του παρόντος από τις Πολωνικές Ένοπλες Δυνάμεις, όπως το Sokół, το Anakonda, το Puszczyk, το Mi-2 και η πιο προηγμένη μαχητική έκδοση του Sokół - το ελικόπτερο W-3PL Głuszec, το οποίο είναι το αποτέλεσμα της συνεργασίας της PZL-Świdnik με τις Πολωνικές Ένοπλες Δυνάμεις και τον τομέα E & A. Σχεδόν το 80% των ελικοπτέρων που παραδόθηκαν στις Πολωνικές Ένοπλες Δυνάμεις τα τελευταία 10 χρόνια κατασκευάστηκαν στο Świdnik. Το υπόλοιπο 20% πραγματοποιήθηκε στη Ρωσία.

Μέχρι τώρα, οι επενδύσεις της AgustaWestland που συνδέονται με το PZL-Świdnik ανήλθαν σε περισσότερα από 600 εκατομμύρια PLN (συμπεριλαμβανομένων των δαπανών ιδιωτικοποίησης).

A.3 Η Thales βραβεύεται από το Μαλαισιανό Υπουργείο Άμυνας για το πλέον εξάίρετο πρόγραμμα Βιομηχανικής Συνεργασίας

Πηγή: <https://www.thalesgroup.com/en/malaysia/press-release/thales-awarded-malaysias-ministry-defence-most-outstanding-industrial>. Τελευταία Ενημέρωση: 26 Μαρτίου 2019.

Το βραβείο είναι το πρώτο του είδους που απονέμεται σε μια ξένη πολυεθνική και αναγνωρίζει τη συμβολή της Thales στην προώθηση της πολιτικής της Μαλαισίας.

Η Thales γιορτάζει πάνω από 40 χρόνια τοπικής βιομηχανικής παρουσίας στη Μαλαισία. Με περισσότερους από 200 υπαλλήλους, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων από την κοινοπραξία της, και με τοποθεσίες στην Κουάλα Λουμπούρ, το Κουαντάν, την Κότα Κινάμπαλου και τη Λούμουτ, η Thales υποστηρίζει τις φιλοδοξίες των βασικών ενδιαφερομένων στη Μαλαισία για την οικοδόμηση του μέλλοντος της βιομηχανίας της Μαλαισίας.

Καθώς η Μαλαισία εκσυγχρονίζει τις Ένοπλες Δυνάμεις της, επιδιώκει να αποκτήσει δυνατότητες μέσω συνεργασίας και μεταφοράς τεχνολογίας. Αυτό περιλαμβάνει την ανάπτυξη της ικανότητάς της να επισκευάζει και να συντηρεί στρατιωτικό εξοπλισμό, να αναπτύξει ένα αποτελεσματικό πρόγραμμα διαχείρισης τεχνολογίας και να εκπαιδεύσει τις μελλοντικές Ένοπλες Δυνάμεις στη χώρα. Η χώρα ξεκίνησε μια ισχυρή πολιτική αντιστάθμισης άμυνας τα τελευταία χρόνια για να ενισχύσει τη συμμετοχή των τοπικών βιομηχανιών της.

Σε μια τελετή που πραγματοποιήθηκε κατά την Ημέρα 1 της έκθεσης LIMA 2019, η Thales αναγνωρίστηκε από το Υπουργείο Άμυνας της Μαλαισίας με ένα βραβείο για το Καλύτερο Πρόγραμμα Βιομηχανικής Συνεργασίας. Το βραβείο απονεμήθηκε στην Thales από τον Γενικό Γραμματέα Άμυνας Dato 'Halimi bin Abd Manaf, παρουσία του Tun Dr. Mahathir bin

Mohammed, πρωθυπουργού της Μαλαισίας και του Tuan Haji Mohamad Sabu, Υπουργού Άμυνας.

Το βραβείο αναγνωρίζει την ενεργή συμμετοχή της Thales σε βασικά έργα που έχουν σχεδιαστεί για τον εκσυγχρονισμό του αμυντικού τομέα, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης ηλεκτρονικής αρχιτεκτονικής οχημάτων για το πρόγραμμα AV8 και του ολοκληρωμένου συστήματος άμυνας ForceSHIELD. Και στα δύο αυτά έργα, η Thales συνεργάζεται στενά με τοπικούς εταίρους, την DEFTECH για το πρόγραμμα AV8 και την Global Komited, μια εταιρεία του Ομίλου WestStar for ForceSHIELD. Η υποχρέωση αντιστάθμισης AV8 εκπληρώθηκε δύο χρόνια πριν από την προθεσμία της, χάρη στη μεταφορά τεχνολογίας, την τοπική κατασκευή και τη δημιουργία ενός κέντρου αριστείας σιδηροδρομικής σηματοδότησης και επικοινωνιών.

Σε λιγότερο από 3 χρόνια, η Thales ολοκλήρωσε επίσης την υποχρέωση αντιστάθμισης ForceSHIELD, ενισχύοντας τις τοπικές δυνατότητες με τη δημιουργία μεταπτυχιακού τίτλου στη Διεθνή Διαχείριση Τεχνολογίας για Άμυνα και Ασφάλεια με το Πανεπιστήμιο Pertahanan Nasional Μαλαισία (UPNM). Το μονοετές πρόγραμμα, που σχεδιάστηκε από την Thales σε συνεργασία με την UPNM και την Warwick Manufacturing Group, θα ξεκινήσει με την πρώτη της ομάδα μαθητών τον Ιούνιο του 2019.

Τα τελευταία 40 χρόνια, η Thales στη Μαλαισία έχει δημιουργήσει και διατηρήσει μακροπρόθεσμες, στρατηγικές συνεργασίες με βασικούς τοπικούς εταίρους σε όλους τους επιχειρηματικούς τομείς: άμυνα, μεταφορά, ασφάλεια και αεροδιαστημική. Εκτός από ένα πλήρως μαλαισιανό εργατικό δυναμικό στην κοινοπραξία της, η Sapura Thales Electronics (STE), η οποία εξάγει τακτικούς ασυρμάτους παγκοσμίως, η τοπική παρουσία της Thales μπορεί επίσης να γίνει αισθητή σε ολόκληρη τη Μαλαισία, με ναυτικά κέντρα εξυπηρέτησης και υποστήριξης στο Lumut και την Kota Kinabalu που εξυπηρετούν το Βασιλικό Ναυτικό της Μαλαισίας και ένα εργαστήριο ολοκλήρωσης συστήματος στο Κουαντάν για το πρόγραμμα AV8.

A.4 Απόφαση υπέρ της Ολλανδίας και της Δανίας για την παραβίαση Κανόνων της ΕΚ

(Countertrade and Offset (CTO) 2019, 2):

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φαίνεται έτοιμη να παραιτηθεί στις Κάτω Χώρες και τη Δανία για ισχυρισμούς περί αδικαιολόγητων απαιτήσεων συμψηφισμού βάσει της οδηγίας 2009/81 / ΕΚ. Η νομικίστικη προσέγγιση της ΕΚ παραμένει αμφισβητήσιμη καθώς αντιμετωπίζει τις συνέπειες μιας δυνητικά δυσμενούς απόφασης του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου σε μια υπόθεση που περιλαμβάνει την ερμηνεία της χρήσης του άρθρου 346 ΣΛΕΕ. Και οι δύο χώρες περιμένουν μια επίσημη απάντηση.

Ένα κράτος μέλος πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει ότι η χρήση του άρθρου 346 ΣΛΕΕ είναι απαραίτητη για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας του. Τα ληφθέντα μέτρα δεν επηρεάζουν αρνητικά τον ανταγωνισμό στην κοινή αγορά μη στρατιωτικών προϊόντων.

Η νέα πρόεδρος της επιτροπής, Ursula von der Leyen θα αναλάβει τα καθήκοντά της την 1η Νοεμβρίου, η οποία είναι επίσης η ημερομηνία έναρξης για κάθε έναν από τους νέους επιτρόπους στις Βρυξέλλες.

Οι ευρωβουλευτές απέρριψαν την υποψήφια για επίτροπο εσωτερικής αγοράς, Sylvie Goulard. Η θέση που είναι αρμόδια για τη νέα Γενική Διεύθυνση Αμυντικής Βιομηχανίας και Διαστήματος παραμένει ανοιχτή.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε επιστολή τον Φεβρουάριο του 2016 απειλώντας να κινήσει διαδικασίες επί παραβάσει. Τον Ιανουάριο του 2018, η επιτροπή ανακοίνωσε επίσημα ότι θα ξεκινήσει διαδικασίες επί παραβάσει. Ο Timo Pesonen, η τρέχουσα Γενική

Διεύθυνση του GROW, το τμήμα που διαχειρίζεται τις διαδικασίες επί παραβάσει, πιέζεται να επιλύσει το ζήτημα πριν από το Νοέμβριο ή να αντιμετωπίσει καθυστερήσεις υπό νέα διοίκηση.

Σε απάντηση σε ερωτήσεις σχετικά με την πρόοδο των συζητήσεων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είπε μόνο ότι «Συνεχίζουμε τις εποικοδομητικές ανταλλαγές με αυτά τα κράτη μέλη».

Ωστόσο, οι ενημερωμένες πηγές επιβεβαιώνουν ότι οι Κάτω Χώρες εξέδωσαν επίσημη απάντηση στην προειδοποιητική ειδοποίηση τον Μάρτιο του 2018 και υπέβαλαν την «τελική απάντησή» της πριν από περίπου τρεις εβδομάδες. Η τελευταία υποβολή είναι παρόμοια με την προηγούμενη υποβολή. Προσαρμόζει ορισμένες δεσμεύσεις και περιγράφει πώς και πότε η Ολλανδία εφαρμόζει την πολιτική αμυντικών προμηθειών της. Ανταποκρινόμενοι στη βασική ανησυχία σχετικά με τη στρέβλωση της αγοράς, οι Κάτω Χώρες δέσμευσαν τις δεσμεύσεις τους για την αποτροπή διαρροών IP που θα μπορούσαν να διαταράξουν την πολιτική αγορά. Η Δανία έχει υποβάλει παρόμοια δέσμευση, αλλά μπορεί να έχει ισχυρότερη υπόθεση. Η χώρα εφαρμόζει μια διαδικασία κλιμακωτής πιστοποίησης IP.

A.5 Ο ηγέτης της Κυβέρνησης Συνεργασίας της Αυστρίας διάκειται Θετικά στην επαναφορά των ΑΩ

(Countertrade and Offset (CTO) 2019, 1):

Το νεοεκλεγμένο κεντροδεξιό Λαϊκό Κόμμα της Αυστρίας (ÖVP) ζητά την επιστροφή των αντισταθμίσεων. Η απόφαση του κόμματος ακολουθεί την κυκλοφορία της τρίτης και τελευταίας κοινοβουλευτικής έκθεσης για την απόκτηση αεροσκαφών Eurofighter στην Αυστρία το 2003. Η τιμή αγοράς ήταν 1,9 δισ. Ευρώ. Η απόκτηση επέβαλε αντισταθμίσεις ισοδύναμες με το 204 τοις εκατό της αξίας του συμβολαίου αγοράς.

Η αγορά οδήγησε επίσης στο «Eurofighter Affair», ένα σκάνδαλο στο οποίο η Eurofighter φέρεται να έχει πληρώσει δωροδοκίες για να κερδίσει το συμβόλαιο, και το οποίο ισχυρίστηκε ότι οι αντισταθμίσεις δεν εφαρμόστηκαν σωστά. Το ζήτημα έχει δει επανειλημμένες έρευνες, καθώς και πολιτικές και ποινικές έρευνες.

Η έκθεση άσκησε κριτική στον ορισμό της «τοπικής προστιθέμενης αξίας», βασικά κριτήρια για την έγκριση έργων αντιστάθμισης. Το συμβόλαιο δεν καθόρισε τα ελάχιστα επίπεδα αξίας που πρέπει να δημιουργηθούν για έργα και θα πιστώσει εξ ολοκλήρου τις συναλλαγές ή καθόλου. Η έλλειψη σαφήνειας και συνοχής περιγράφεται στην έκθεση ως «ανεπιθύμητη εξέλιξη».

Η έκθεση επέστησε επίσης την προσοχή στην έρευνα του καθηγητή Gerd Konezny, δικηγόρου και πρώην ελεγκτή της KPMG. Τον Ιούνιο του 2018 ο καθηγητής Konezny υπέβαλε τη γνώμη των εμπειρογνομόνων του στην κοινοβουλευτική επιτροπή. Εστιάζοντας σε ένα δείγμα των συναλλαγών, διαπίστωσε ότι σε 21 περιπτώσεις η προστιθέμενη αξία ήταν μικρότερη από 50 τοις εκατό. Ένα έργο είχε προσθέσει μόλις 12-15 τοις εκατό.

Η έκθεση σημείωσε επίσης ότι το συμβόλαιο αντιστάθμισης του Eurofighter επέβαλε ποινή 5 τοις εκατό αντί του κανονικού 10 τοις εκατό.

Το ασυνήθιστα υψηλό όριο αντιστάθμισης, βελτιωμένο από τους πολλαπλασιαστές, δημιούργησε έναν τεράστιο αριθμό συναλλαγών συμψηφισμού καθώς η Airbus προσπάθησε να ολοκληρώσει την υποχρέωσή της 3,5 δισ. Ευρώ. Παρά τον τεράστιο όγκο, απασχολούνταν μόνο 2 έως 2,5 άτομα πλήρους απασχόλησης για την εποπτεία και την έγκριση των συναλλαγών. Η έκθεση κατηγορεί την Airbus για απόκρυψη της μεταφοράς υποχρεώσεων σε μια βρετανική εταιρεία, Vector Aerospace, καθιστώντας αδύνατη για την Αυστρία να παρακολουθεί αποτελεσματικά τις συμβατικές υποχρεώσεις.

«Αυτή η απόκρυψη της μεταφοράς της υποχρέωσης αντεπιστροφής δεν ήταν μόνο αντίθετη με την καλή πίστη, αλλά και με σκοπό την απόσπαση χρημάτων από τον Όμιλο EADS για αθέμιτους σκοπούς και την απόκρυψη αυτού», σημειώνει η έκθεση. Ο Gianfranco Lande, ο ιδρυτής της Vector, συνελήφθη το 2011 στη Ρώμη για άσχετο ζήτημα σχετικά με απάτη που φέρεται ότι πήρε 200 εκατομμύρια ευρώ από 1.700 επενδυτές.

Η έκθεση διαπίστωσε επίσης ότι η Airbus είχε αποκρύψει το κόστος αντιστάθμισης από την Αυστρία, παρά το RFI που ανέφερε σαφώς ότι το κόστος αυτό πρέπει να εμφανίζεται χωριστά. Η συνολική αξία του κρυφού κόστους συμψηφισμού υπολογίστηκε από την κοινοβουλευτική επιτροπή στα 183,4 εκατ. Ευρώ. Ο αριθμός βασίστηκε στα πρακτικά μιας συνεδρίασης του EADS στις 15 Οκτωβρίου 2004. Οι Αυστριακοί αξιωματούχοι λέγεται ότι ήταν εξαιρετικά αφελείς: «Είχαν την άποψη ότι τυχόν έξοδα αντιστάθμισης θα βαρύνουν τον Eurofighter / EADS, επειδή κανείς δεν θα υπέθεσε ότι μια τόσο μεγάλη εταιρεία θα αποκρύψει το κόστος. »

Πολιτική αντίδραση:

Η έκθεση προκάλεσε έντονες αντιδράσεις από δύο από τα μεγάλα πολιτικά κόμματα της Αυστρίας: το ÖVP και το κεντροαριστερά Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα της Αυστρίας (SPÖ). Το ÖVP απάντησε υπερασπιζόμενο των αντισταθμίσεων, σημειώνοντας τα οφέλη τους. Το κόμμα συνέστησε στην Αυστρία να κινηθεί προς μια πολιτική αντιστάθμισης παρόμοια με εκείνη της Ελβετίας, αλλά για κατευθυντήριες γραμμές, περιορίζοντας την ποσόστωση στο 100 τοις εκατό και με τα ελάχιστα επίπεδα εγχώριας προστιθέμενης αξίας που ορίζονται στο 60 τοις εκατό. Ίσως δεν γνώριζαν ότι η ελβετική πολιτική επιτρέπει έμμεση άμυνα και έμμεσα εμπορικά οφέλη, καθώς και περιφερειακές κατανομές.

Ο αρχηγός της κοινοβουλευτικής ομάδας Andreas Ottenschläger πρότεινε στη χώρα να υποχρεώσει τους εργολάβους που προμηθεύουν αεροσκάφη να κατασκευάζουν εξαρτήματα στην Αυστρία.

Το SPÖ, ένα από τα κόμματα της αντιπολίτευσης της Αυστρίας, εξέδωσε απάντηση 115 σελίδων. Η απάντηση περιελάμβανε 34 σελίδες στα όφσετ του Eurofighter και στη γενική χρήση των όφσετ. Κάτω από τον τίτλο «Offsets: Bitter Pill in Golden Paper», το κόμμα ζήτησε απόλυτη απαγόρευση.

«Οι πραγματικοί δικαιούχοι των αντίθετων συναλλαγών ΔΕΝ είναι Αυστριακοί, υπάλληλοι ή ΜΜΕ, αλλά λομππίστες όπλων, διάφοροι σύμβουλοι και διεθνείς φορολογικοί παράδεισοι στους οποίους τα χρήματα των φορολογουμένων μας καταλήγουν σε ανώνυμους λογαριασμούς», βρήκε το SPunder. Τα επιχειρήματα υπέρ των αντισταθμίσεων δεν συσσωρεύτηκαν, ειδικά υπό στενό έλεγχο, συνέχισε. «Δεν μπορούσε να αποδειχθεί ότι νέες θέσεις εργασίας ή επιχειρήσεις στη χώρα είχαν δημιουργηθεί μέσω της χρήσης συμβάσεων αντιστάθμισης». Ενθαρρύνουν τη διαφθορά και αυξάνουν το κόστος προμηθειών άμυνας, το κόμμα επέμεινε.

Το SPÖ σημείωσε ότι η συνολική εγκεκριμένη πιστωτική αξία των συναλλαγών συμψηφισμού στο Eurofighter Affair ήταν μόνο 1,09 δισεκατομμύρια ευρώ από υποχρεώσεις συνολικού ύψους 3,5 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Παράρτημα Β

Κατάλογος Εταιρειών

Ελληνικής Αμυντικής

Βιομηχανίας (ΕΑΒΙ)

Στον ακόλουθο Πίνακα παρατίθενται όλες οι ελληνικές εταιρείες που είναι επίσημα καταχωρημένες στο Ελληνικό ΥΕΘΑ ως Αμυντικές Βιομηχανίες – Εταιρείες (General Directorate for Defence Investments & Armaments (GDDI&A), Hellenic Ministry of National Defence (HMoND) 2019, 12-119):

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (2017)	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ (2018)	ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ
ADAMANT COMPOSITES LTD	400.000,00 €	13	2012	ΑΧΑΪΑ
AEROSERVICES S.A.	7.913.667,83 €	57	1993	ΑΤΤΙΚΗ
AKMON S.A.	2.103.918,68 €		1988	ΑΤΤΙΚΗ
ALEXMOLDS	400.000,00 €	7	1986	ΑΤΤΙΚΗ
ALTUS S.A.ATCOR L.P		17	2011	ΑΤΤΙΚΗ, ΚΡΗΤΗ
ATCOR L.P	507.211,00 €	8	2008	ΑΤΤΙΚΗ
ATESE S.A.	18.945.000,00 €	40	1998	ΑΤΤΙΚΗ
BARRACUDA P.C.			1985	ΑΤΤΙΚΗ
BOSA S.A.	1.200.000,00 €	19	1996	ΜΑΓΝΗΣΙΑ
COSMOS BUSINESS SYSTEMS S.A.	20.551.910,00 €	92	1988	ΑΤΤΙΚΗ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (2017)	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ (2018)	ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ
EAS (HELLENIC DEFENCE SYSTEMS) S.A.	17.199.786,00 €	496	1874	ΑΤΤΙΚΗ
EFA VENTURES S.A.	6.498.228,13 €	25	1989	ΑΤΤΙΚΗ
EGNATIA FOUNDRY S.A.	2.436.437,00 €	49	1997	ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
EKME S.A.	25.006.697,00 €	223	1973	ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
ELEFSIS SHIPBUILDING & INDUSTRIAL ENTERPRISES S.A.	27.773.762,13 €	554	1997	ΑΤΤΙΚΗ
ELFON LTD	4.500.000,00 €	60	1975	ΑΤΤΙΚΗ
ELMON S.A.	2.500.000,00 €	10	2005	ΑΤΤΙΚΗ
ELVO S.A.	917.857,96 €	315	1972	ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
ETME LTD	306.000,00 €	16	2000	ΑΤΤΙΚΗ
FEAC ENGINEERING P.C.	80.000,00 €	6	2014	ΑΧΑΪΑ
GLASSART S.A.	6.037.432,89 €	40	1980	ΑΤΤΙΚΗ
GRANTEX S.A.	13.114.636,97 €	127	1958	ΑΤΤΙΚΗ
HAFCA		78	1959	ΑΤΤΙΚΗ
HAI S.A.	67.236.331,56 €	1.431	1975	ΑΤΤΙΚΗ
HDVS S.A.	6.654.974,00 €	50	2001	ΜΑΓΝΗΣΙΑ
HELLENIC INSTRUMENTS P.C.	118.884,00 €	9	2016	ΑΤΤΙΚΗ
INTRACOM S.A. DEFENCE ELECTRONICS SYSTEMS PRIVATE ENTEPRISE FOR PROVISION	65.856.000,00 €	410	2001	ΑΤΤΙΚΗ
iKNOW HOWS.A.	3.951.000,00 €	55	2002	ΑΤΤΙΚΗ
INTRACOM S.A. TELECOM SOLUTIONS	128.946.506,00 €	1.781	1994	ΑΤΤΙΚΗ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (2017)	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ (2018)	ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ
ISD S.A.			1998	ΑΤΤΙΚΗ
ISI HELLAS S.A.	7.847.000,00 €	54	1993	ΑΤΤΙΚΗ
METKA EPC BUSSINESS UNIT OF MYTILINEOS	1.526.700.000,00 €	2.817	1962	ΑΤΤΙΚΗ
MEVACO S.A.	10.622.410,00 €	125	1993	ΑΤΤΙΚΗ
MILTECH HELLAS S.A.	4.600.000,00 €	68	1997	ΑΤΤΙΚΗ
NORSAFE HELLAS S.A.	8.479.813,75 €	85	1974	ΒΟΙΩΤΙΑ
OBRELA SECURITY INDUSTRIES S.A.	1.636.265,20 €	40	2009	ΑΤΤΙΚΗ
ONEX S.A.			2004	ΑΤΤΙΚΗ
PRISMA ELECTRONICS S.A.	3.030.000,00 €	82	1991	ΕΒΡΟΣ
SGL ENGINEERING Ltd	25.000,00 €	4	2008	ΑΤΤΙΚΗ
SIAMIDIS SA	11.484.122,00 €	36	1961	ΒΟΙΩΤΙΑ
SIELMAN S.A.		110	1982	ΜΑΓΝΗΣΙΑ
SPACE HELLAS SA	59.700.000,00 €	340	1985	ΑΤΤΙΚΗ
SSA S.A.	1.216.944,37 €	21	1990	ΑΤΤΙΚΗ
SYSTEMS SUNLIGHT SA	194.460.280,00 €	731	1994	ΑΤΤΙΚΗ
TELETEL Telecommunicati ons & information Technology S.A.	2.091.641,22 €	25	1995	ΑΤΤΙΚΗ
TEMA S.A.	1.560.000,00 €	25	1961	ΑΤΤΙΚΗ
TERRA SPATIUM S.A.	1.486.513,00 €	23	1989	ΑΤΤΙΚΗ
THALES HELLAS S.A.	7.957.879,95 €	40	2000	ΑΤΤΙΚΗ
THEON SENSORS S.A.	22.123.499,00 €	86	1997	ΑΤΤΙΚΗ
VALPAK S.A.	1.600.000,00 €	12	1990	ΑΤΤΙΚΗ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (2017)	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ (2018)	ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ
VIMKA LTD	2.929.860,81 €	20	1987	ΑΤΤΙΚΗ

Πίνακας 5. Προσαρμοσμένος Πίνακας Ελληνικών Εταιρειών Αμυντικής Βιομηχανίας, όπως προκύπτει από τον επίσημο Κατάλογο της ΓΔΑΕΕ για το 2019

Παράρτημα Γ

Προτεραιοποίηση

Προγραμμάτων Βιομηχανικής

Συνεργασίας -

Αντισταθμιστικών

Ωφελημάτων της Ταϊβάν

No.	Items Name	Transaction Categories	Possible Partners
1	Post Process for Aircraft Landing Gear Parts	Technology Transfer	1. Goodrich (USA) 2. Messier-Dowty (USA) 3. Sumitomo (Japan)
2	Technology Transfer and Certification for Aviation Composite Material	Technology Transfer and International Certification	1. Airbus Group (France) 2. Airbus Helicopter (France) 3. Snecma (France)
3	Technology of Composite Rotor Blade Manufacturing and Testing	Technology Transfer and International Certification	1. Bell (USA) 2. Sikorsky (USA)
4	Aerospace Advanced Composite Components Manufacturing	Technology Transfer, International Certification, and Local Procurement	1. Boeing (USA) 2. Alenia (Italy)
5	Technology Transfer and Certification of Fabrication Process in Aircraft Engine's Fan Outlet Guide Vane	Technology Transfer	1. Progressive Surface (USA) 2. Galvatek (Finland)

No.	Items Name	Transaction Categories	Possible Partners
6	Technology Transfer of Investment Casting Process for Titanium Application in Aero/Defense Industry	Technology Transfer and Local Procurement	Lockheed Martin (USA)
7	Technology Transfer for Integration of Engineering and Manufacturing System in the Aviation Supply Chain	Technology Transfer, Local Procurement, International Certification, International Marketing and Trade Promotion Assistance	1. Dassault (France) 2. GE (USA) 3. Boeing (USA) 4. Sikorsky (USA)
8	Auxiliary Power Unit Depot Level Maintenance Technology Transfer	Technology Transfer, Local Procurement, International Certification, International Marketing and Trade Promotion Assistance	1. Lufthansa (Germany) 2. Honeywell (USA) 3. Pratt & Whitney (Canada)
9	Technology Transfer of Precision Investment Casting Process for Large Aluminum Application in Aero/Defense Industry	Technology Transfer, and Local Procurement	Lockheed Martin (USA)
10	Turbine Engine Air Turbine Starter and Related Components Depot-Level Maintenance	Technology Transfer	1.Honeywell (USA) 2.Lockheed Martin (USA) 3.Derco Aerospace (USA) 4.Parker Hannifin Corp (USA)
11	Skyguard GDF-006 35mm Twin Cannon Diesel Engine Overhaul and Repair/Calibration Capability	Technology Transfer	Rheinmetall(Switzerland)
12	Offshore Wind Turbine System Design	Technology Transfer	1. MECAL (The Netherlands) 2. DNV.GL(Norway)

No.	Items Name	Transaction Categories	Possible Partners
13	The SCADA/CMS(Supervisory Control And Data Acquisition / Condition Monitoring System) Techniques of Wind Turbines for Wind Farm	Technology Transfer	1. MECAL (The Netherlands) 2. DNV.GL(Norway)
14	Vibration/Seismic/Fatigue Resistance, Anti-Corrosion and Painting Technologies for the Tower Structure of Offshore Wind Turbines	Technology Transfer and Local Procurement	1. MECAL (The Netherlands) 2. Hitachi (Japan) 3. DNV.GL(Norway)
15	Technology of The Operation and Maintenance (O&M)Service for Offshore Wind Farm	Technology Transfer	ECN(The Netherlands)
16	The Design and Construction Technology of Offshore Wind Farm	Technology Transfer	DNV.GL(Norway)
17	Foundation and Electrical System Survey of Offshore Wind Turbines	Technology Transfer, International Certification	DNV.GL(Norway)
18	Submarine Cable Manufacturing and Plant Building Technique for Offshore Wind Farm	Technology Transfer, International Certification	1. Mallefer (Finland) 2. Sumitomo (Japan) 3. NKT (Denmark)
19	Installation Technology of Offshore Wind Turbine Generator	Technology Transfer	1. GeoSea (Belgium) 2. DNV.GL (Norway) 3. A2Sea (Denmark)

No.	Items Name	Transaction Categories	Possible Partners
20	MW Class Carbon Fiber Blade Production Technology for Offshore Wind Power	Technology Transfer	MHI-Vestas (Denmark)
21	Cancer Treatment Drug (SR-T100 Gel)	Research and Development	1. Sanofi Aventis (France) 2. Bayer Schering (Germany) 3. Roche (Switzerland) 4. Pierre Fabre (France)
22	Apply Taiwan's Digital Optics Technology for Biomedical Celluscope Application in Switzerland	Research and Development	University Hospital of Lausanne CHUV (Switzerland)
23	Curve and Flexible Digital X-Ray Sensor Design Technology	Technology Transfer and Local Procurement	GE(USA)
24	Industrial Control System Cyber Risk Assessment and Test Bed Technology	Technology Transfer	NEC(Japan) CSSC(Japan)
25	4-DOF Parallel Robot Manipulator	Technology Transfer and Local Procurement	1. CNRS (France) 2. Tecnalía (Spain)
26	Laser Doppler Displacement Meter, LDDM	Technology Transfer	Optodyne, Inc. (USA)
27	Early Warning Radar Array Plate International Marketing Assistance	International Marketing and Trade Promotion Assistance	Raytheon (USA)
28	Technology Transfer of High Speed Vessel Design and Optimizing Construction of Shipyard	Technology Transfer	OMT (Denmark)
29	Developing Watershed Total Maximum Daily Loads	Technology Transfer	Tetra Tech (USA)

No.	Items Name	Transaction Categories	Possible Partners
30	Firing System for Glasswool Scrap Recycling	Technology Transfer, Research and Development	Sorg (Germany)
31	Power Bogie	Technology Transfer	1. Nippon Shayro (Japan) 2. Kawasaki Heavy Industries (Japan) 3. Bombardier (Canada)
32	Train Control & Monitor System (TCMS)	Technology Transfer and Local Procurement	Alstom (USA)
33	System Integration of EMU Door Operator and Platform Door	Technology Transfer and International Certification	1. Wooree (Korea) 2. Semec (Canada) 3. Nabtesco (Japan)
34	Floating Slab Track (FST)	Technology Transfer and Local Procurement	GERB (Germany)
35	Electrical Multiple Units (EMU) Body	Technology Transfer	1. Nippon Shayro (Japan) 2. Kawasaki Heavy Industries (Japan) 3. Bombardier (Canada)
36	Gear Box of Drive System	Technology Transfer and Local Procurement	Mitsubishi Electric (Japan)
37	Low Floor Design for Light Rail Vehicle's and the Technology of System Integration	Technology Transfer	Hörmann Vehicle Engineering GmbH (Germany)

Πίνακας 6. Κατάλογος Κύριων Προτεραιοτήτων Προγραμμάτων Διεθνούς Βιομηχανικής Συνεργασίας (Τροποποίηση: Μον 30, 2019) του Γραφείου Προγραμμάτων Διεθνούς Συνεργασίας της Ταϊβάν²⁸

²⁸ Πηγή: <https://www.icpo.org.tw/En/Page.aspx?ID=b797e2f5-7247-4ab2-9151-e4d5588ee750>. Τελευταία τροποποίηση: 2020 Φεβρουάριος, 3. [Τελευταία Πρόσβαση: 2020 Απρίλιος 26]